

JN

7877

.A4

1823

www.libtool.com.cn

Sweden. Kirsdagen. Comiterades...

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

Swedish
Comiterades

www.libtool.com.cn

all

Reglering

af

Rikets Styrelse-Verk

Underdåniga Betänkande.

STOCKHOLM, 1823.

Tryckt hos Direct. H. A. NORDSTRÖM.

JN

www.libtool.com/en 7877

.A4

1823

Gen. Lib.
Kongens Arkiv
11-3-43

48562 www.libtool.com.cn

Stormäktigste, Allernådigste Konungi!

Eder Kongl. Maj:t har, genom Förordnande af den 2 Februarii 1819, i Nåder anbefallt Comiterade, att "på fätt Riksfens Ständer vid sistförflutne Riksmöte, i underdånighet begärt, företaga ny reglering af Rikets Embeten och Tjenster, samt ett förbättrade arbets-fätt inom Rikets Styrelseverk."

Riksfens Ständers underdåniga Skrifvelse härom, den 2 Julii 1818, innefattar icke någon annan eller mera bestämd anhållan, än att den Comité, som för nysnämnde ändamål kunde tillförordnas, skyndsamt skulle företaga den nödig ansedda Regleringen, så att Förslaget dertill vid nästa Riksdag, för Rikets Ständer måtte kunna framläggas; va-

— 2 —

rande, för att Comitéen tillställas, nedan-
nämnde Handlingar berörde underdåniga
Skrifvelse bifogade, nemligen:

Det vid sista Riksdagen satte särskildta
Utskottets Betänkande om grunderne för den
önskade Allmänna Regleringen;

2:ne Riks-Stånds anmärkningar vid det-
ta betänkande; samt

Utskottets utlåtande deröfver och dess
Betänkanden, angående ej mindre en före-
slagen ändrad Reglering med aflöningen för
Krono-Upbördsmännen i Rikets Städer, än
en projecterad tillökning af Betjeningen vid
Lands-Cantzlierne och Lands-Contoiren.

Några ytterligare föreskrifter i afseende
på de grunder, som vid den ålyftade Regle-
ringen borde följas, eller om gränsen för
befattningen med denna Reglering, hafva
Comiterade icke erhållit.

Serfildta Utskottets förstnämnde Betän-
kande upplyser likväl, att, då Riksfens Stän-
der, redan vid 1812 års Riksdag, efter
granskning af det Betänkande, som blifvit
gifvit af en föregående året nedsatt Comité,
hvars åtgärd inskränkt sig till föreslående af
några förändringar uti Collegiernes Organi-
sation, med bibehållande af den Collegiala
Styrelse-formen, anhållit om tillsättandet af
en ny Comité, som, utan hinder af gällan-
de Lagar och Författningar, ägde, att utar-
beta och föreslå ett nytt sätt för de Allmän-
na Ärendernes behandling; så har Utskottet,
öf-

öfvertygadt dels att, med bibehållande af nu befintlige Administrations-former, upp-
rättande af project till indragning af Embe-
ten och Tjenster voro ändamålsloft, dels att
affigten med den nya Regleringen förnämli-
gast vore en förmånligare och lämpligare in-
rättning af den inre Styrelsen, till vinnan-
de af mer skyndsamhet, enhet och ordning
i de allmänna Ärendernes gång, hvaraf äf-
ven minskning af Stats-Utgifterne skulle blif-
va en följd, velat föka möjligheten af ett
förhållande, der de ändamål, som genom
den inre Administrationen böra uppfyllas,
kunde vinnas på det genaste och kraftfulla-
ste sätt, och genom den minst hoptraslade
utgränsning af Styrelse-magten från dess me-
delpunkt till alla delar af Statskroppen.

Särskildta Utskottet har härvid funnit,
att Rikets Administrations-Verk, aflägsnade
från deras ursprungliga inrättning och brag-
te i ett skick, som, allmänt öfverklagadt,
ingalunda motsvarade sitt ändamål, borde
förändras till en helt och hållit Ministeriel
Styrelse, hvartill grunderna finnas framställ-
de i Utskottets tryckta Betänkande från pag.
12 till och med 20.

Så väl i detta Betänkande, som i dess
utlåtande öfver anmärkningarne dervid, har
Utskottet närmare motiverat dess tanka, om
olämpligheten af den Administrativa Styrel-
sen i sitt närvarande skick, hvarvid Utskot-
tet hufvudsakeligen yttrat: "att denna Sty-
relse, som, efter hvad Utskottet sökt åda-

"galägga, blott framställer hinder emot en
 "af tidens anda och Nationens behof påkal-
 "lad Statsförvaltning, synbart lutar af sin
 "egen tyngd och lider af de bräckligheter,
 "som en längre nötning tillfogat de färskind-
 "ta styckena deraf; att enhet deri ej kan
 "vinnas utan den dirigerande kraftens utgå-
 "ende från en enda punkt och återverknin-
 "gens rigtning dit tillbaka; att denna nu
 "saknade enhet och kraft icke kan förenas
 "eller bestå med de Collegierne, i strid mot
 "Constitutionens anda, nu åliggande functio-
 "ner, såsom dömande, administrerande och
 "rådgifvande; att således den administrativa
 "verksamheten, som utgår från Konunga-
 "makten, efter nu bestämda ordningen, icke
 "dit återkommer, utan lemnar emellan sig
 "och dess första Organer, flere hviloställen,
 "hvarigenom verksamheten af Konungens
 "vilja uppehålls och verkningarne, utan
 "någons vållande genom fördröjning, glöm-
 "ska och saknad eftersyn, antingen helt och
 "hållet uteblifva eller försvagas, eller ock
 "blifva helt andre, än de påräknade; men
 "att deremot ett helt annat förhållande skul-
 "le uppkomma, om en Ministère, ständigt
 "närvarande i Konungens Stats-Råd, besörj-
 "de den Administration, som nu åligger
 "Collegierne, af hvilka sednare Nationen
 "desutom, så mycket mindre kan fordra nå-
 "gon redo, som Constitutionen för en sådan
 "undersökning icke utfätter forum, hvaraf
 "skulle följa, att, i brist af Domstol, något
 "lagligt åtal emot Collegierne icke kunde
 "äga

”gå rum, ehuru i deras händer är anför-
trodt ej mindre det hufvudsakligaste af be-
lämnare Styrelsen, och den Domsrätten medbor-
gare emellan i alla frågor, som icke rent
af äro Civila eller Criminella.”

Utskottet har vidare trott, att genom Styrelsens förändring till Ministeriel, hvar-
vid den Collegierne i rättsfrågor tillhöriga
Domsrätt skulle från Styrelsen skiljas, så att
den vidsträckt makt, som för Ministrarne
medgäfvos, endast hade inflytelse på allmän-
na frågor, det först skulle blifva möjligt för
Nationen, att till fullo begagna sin rättighet,
att af Stats-Rådet fordra redo för den inre
Styrelsen, emedan hvarje Minister då skulle
blifva för sitt Departement speciellt ansvarig,
och ej blott det som kunde vara oriktigt an-
befaldt, utan äfven hvad som vore försum-
madt, föremål för beifran; och att genom
denna af Utskottet föreslagna Organisations-
plan, hvars utförande icke skulle möta nå-
gra oöfvervinnerliga hinder, den följd va-
re att förvänta, att Rikets Allmänna Ären-
der skulle hinna skötas med mera drift, prä-
cision och skyndsambhet, samt med mindre
antal Embets- och Tjenstemän, än förut.

Några för allmän rätt och frihet vådli-
ga påföljder skulle, efter Utskottets tanka,
vid en sådan ny lakernas ordning, så myc-
ket mindre äfventyras, som hvars och ens
görömmal derigenom blefvo skarpare bestäm-
de, än förut, och möjligheten att derifrån
afvika förebyggd, för hvilket ändamål be-
stämde

stända stadganden och instructioner för de blifvande nya Auctoriteterna borde utfärdas; men för införandet af en sådan föreslagna Organisations-plan och för att bereda dess bibehållande, har Utskottet såsom villkor förutsatt, ej allenast, att de Camerala och Ekonomiska Författningarna skulle, under viska Titlar sammandragas, öfverföres och från onyttiga och förvillande stadganden befrias, utan jemväl, att Embets- och Tjenstemän blefvo försedda med Löner, tillräckelige till deras anständiga utkomst; hvarför utan Utskottet ansett nödigt, att befördrings-Lagerne jemväl blifva öfverföredde och förbättrade och att Pensions-anstalterne för Civil-Statens erhöilo en ny Organisation.

Detta allt, med hvad mera Utskottet anfört och hemställt, hafva Rikets Ständer, hvarken antagit; eller ogillat; och då således något beslut icke är gifvit i afseende på grunderne för den blifvande Regleringen, hafva Comiterade ansett Utskottets yttranden icke utgöra några för dem bindande föreskrifter, ifrån hvilka de icke ägde att avvika; utan endast innesatta upplysningar, tjenande till ledning vid öfverläggningarna; i följd hvaraf Comiterade icke kunnat hämta någon annan slutsats i afseende på gränsen för sin handläggning vid detta vidt omfattande ämne, än att de obehindrade af nu gällande Lagar, Författningar och Styrelseformen, ägde att uppgöra en förbättrad plan för Riks-Styrelsen och för Organisationen af de

de Embetsverk och Tjänster, genom hvilka
der förvaktas.

Om Comiterade, genom Eder Kongl.
Maj:ts nådiga tillåtelse, att utur en så vid-
sträckt synpunkt behandla ämnet, å ena sidan
funnit möjligheten för sig lättad, att uppgö-
ra och utveckla grunderna för en ändamåls-
enligare Riks-Styrelsens Organisation, än den
hittills varit, hafva deremot, å andra
sidan, deras åligganden och svårigheterne
att dem uppfylla, derigenom blifvit ökade.

Innan Comiterade utreda deras åligganden,
till vinnande af en förbättrad form för de
Allmänna Ärendernas behandling, torde de
i underdånighet så framskälla en öfversigt af
de förändringar Administrationen undergått
på mindre tid än 2:ne Sekler; förändringar,
som erhållit sin riktning ifrån de särskilda
och stridiga Regeringsätt, hvilka under sam-
ma tid omvexladt.

Uti Regeringsformen af den 29: Julii
1634, fastgades ett Administrationsätt, som
väl redan under Konung CARL IX:s tid fyl-
les hafva i det hafvudsakliga varit infördt,
men hvilket först efter Konung GUSTAF AD-
OLPH:s död fullkomnades genom såmpat
Constitution, som allmät tros vara författad
af Riks-Cantzleren Axel Oxenstierna. In-
ledningen till denna Constitution uppgifves
såsom medverkande orsaken till Sveriges
olyckor: "att Rikets Regering och hvar
"dervid hängde, icke hade varit i en så
"form författadt och på alla sedvartiga fört
"än-

”ändringar så stadgadt och bestämdt, att det
 ”kunnat hänga tillsammans och förvänta sin tid
 ”utan med Konungens egna krafter slått och
 ”fallit, först lent eller skarpt och uti infäl-
 ”lande förändringar hastigt och utan tidsgif-
 ”vande vändt upp eller ned på Staten: hvar-
 ”emot ingen beqvämare bot eller medel, näst
 ”Gud, syntes att kunna upptäckas, än att
 ”man andra välbestämdte Riken och Rege-
 ”menten till följe, all ting så på alla hän-
 ”delseförfattade, att Regimentet vid Konun-
 ”gens lif eller död, närvaro eller frånvaro,
 ”helbregda eller sjukdom, så ock omyndi-
 ”ge år, i det närmaste (så vidt utan Dets
 ”Höghets och Kongl. vördnings-förkränkel-
 ”se måtte ske) alltid svarade sig sjelf och
 ”hade sin gång och sin tid, på all infall åter
 ”att repa sig och sina ordenteliga krafter
 ”att behålla, icke varande hvarjom och e-
 ”nöm beqvämt så hasteligen att sönderflita
 ”och förvirra.”

På dessa grunder stadgades, att näst
 Konungens Höghet, skulle, som orden lyda,
 högsta vårdning blifva hos Rikens Råd, hvil-
 ka Konungen af inföddom Riddarom och Sven-
 nom skulle välja till ett Ordinarie antal af
 25, de som höga Embeten, Drotzet, Marsk,
 Amiral, Cansler och Skattmästare deruti inbe-
 gripas, och att alla Ärender, som Regerin-
 gen angingo, skulle efter hvar och ett Ärendes
 egenhet och natur lända och drifvas ordinarie
 igenom följande Fem Collegia eller Broderskap,
 nemligen Hof-Rätten, Krigs-Rådet, Amiralite-
 tet, Canslet och Räkning-Kammaren.

Till

Till *Hof-Rätten* hörde alla *Rättegångs-fäker*, som antingen directe lydde under Konungens *Dom*, eller dit kommo genom ordenteligt väd, och fördenskull skulle denne döma *Konungens Dom*; men som Riket var vidt och stort, så att Underfåtarne och Inbyggarne icke utan hinder och med möda kunde söka rätt på en ort och således ofta ledo orätt för fattigdom och annat befvärs skull; därför skulle *Fyra Hof-Rätter* anställas öfver Riket med lika magt och myndighet och efter ett fätt. Den förste och förnämste af rum och anseende var *Hof-Rätten i Stockholm*, der *Riks-Drotzet* präsidierade och hvilken bestod; förutan honom, af 16 personer eller bifittare, 4 *Rikens Råd*, 6 af *Ridderskapet* och 6 af andre Lärde och skicklige män: den andre *Hof-Rätten* var satt i *Jönköping* och bestod af en *President af Rikens Råd*, 6 af *Ridderskapet* och 6 af andre ärlige och beskedlige män: den *Tredje* var *Finnlands Hof-Rätten*, i Åbo, bestående af En *President af Rikens Råd*, 6 af *Ridderskapet* och 6 andre beskedlige och Lärde män: den *Fjerde* och sista var *Lifländska Hof-Rätten* i Dorpt, som också bestod af En *President af Rikens Råd*, samt 6 af *Ridderskapet* och 6 af Borgerligt stånd. Dessa Hof-Rätter skulle hvar uti sitt District upptaga och afdöma alla *Rättegångs-Ärender*, som med skäl för dem kommo, och fick ingen vädja ifrån deras dom, men funne sig någon befvärad, hade han makt att klaga för Konungen och ordentligen söka *Revision*.

Det

Det andra Collegium var *Krigs-Rådet*, som derigerades af *Marshen*, hvilken hade till *Besittare 2:ne af Riksfens Råd*, enkannerligen dem som tjente, eller hade tjent i Krigs-Embeten, så ock fyra andra Krigs-Officerare; och hörde egentligen till detta Rådet, *Fält-Marskalcken*, *Riks-Tygmästaren* och *General Vaktmästaren*. Deras arbete bestod uti att hafva *Inspektionen* öfver allt krigsfolket till häst och fot, samt *Artilleri-folket* öfver hela Riket, så mycket som brukades till Lands, i *Fält* och i *Fästningarne*: öfver dess *Mantal*, *Vapen* och *Värjor*, öfver *utskaffningen*, *värffningen*, *munstringen*: öfver *Artilleriet*, *Ammunitionen*, och hvad mera dertill hörde: öfver alla *Fästningar*, huru de voro med *Folk*, *Proviand*, *Stycken*, *Ammunition*, *Vapen* och *Värjor* försedde, så att der allt rätt dömdes och förordnades; och gjordes derfammastädes besked af *Guberna- torerne* och dem, som det under händers hade; dock detta allt så till förståendes, att ehuru *Krigs-Rådet* hörde hafva *vettskap* och *rättelse* öfver *Krigsfolkets* *underhåll*, ehvad det utgeck ur *Räntekammaren* eller af *Landgods*, så skulle dock *ingen disposition* hos *Krigs-Rådet* stå öfver *någon ränte*, utan den alldeles hänge, vid *Räntekammaren*.

Det Tredje Collegium var *Amiralitetet*. Det presiderade *Riks-Amiralen* och hade till *Assessorer 2:ne af Riksfens Råd*, helst dem som till sjöfs tjent, jemte 4 *Vice-Amiraler*. Detta Collegium skulle hafva insende öfver alla
Rik-

Riksfens Fartyg och hela försvaraverket till Sjöf, och skulle, såsom om Krigs-Rådet var sagt, likaledes Amiraliteter hafva Administration och Inspection öfver de tillordnade räntor, att de rätt efter den i Räkne-Kammaren gillade och gjorde förordning inkraftades och utdeltes.

Det Fjerde Collegium var Cantzliet, öfver hvilket Riks-Cantzleren förde directionen och hade till Assessorer Fyra af Riksfens Råd, en Hof-Cantzler och 2:ne Stats-Secreterare, helst af Adel. Riks-Cantzleren hade stora Riks-Sigillet i sitt förvar, och Hof-Cantzleren, eller i hans frånvaro, den äldste Stats-Secreteren, det mindre, som dageligen brukades. I Cantzliet skulle författas alla Statuter, Lands-Stadgar, Ordningar, som antingen angingo Riket i gemen, eller Landkap, Härad eller Städer, Ständers, Städers eller enkildte personers privilegier: der skulle alla Fullmagter skrivas och utgifvas: det hörde alla Riksdags- och Sammankomstes handlingar, Tractater med Grannar, Naboer och Fiender, Sändebuds, Residenters och Agenters affärdning, och alle andre ankommandes förhör och expedition: alle Rådslag, som Konungen Ordinarie anställde med Riksfens Råd i gemen, eller med några af dem eller ock med Cantzli-Rådet; hvast före ock Riksfens Råds ordinarie Sammankomster skulle af Cantzleren anställas och i Cantzliets innersta kammar hållas, alla Rådslag och slut protocolleras, och så på allt hvad der förelöpp riktighet hålles. Alla publi-

publika acter skulle, fört än de föredrogos Konungen till underskrift af Riks-Cantzleren, eller ~~den hans ställe~~ företredde, öfverles och undertecknas; de andre af Hof-Cantzleren eller af den Secreterare, som dem frambar.

Det Femte och sista Collegium var Räkne-Kammaren, hvarest Riks-Skattmästaren presiderade, och hade till Bisittare 2:ne af Rikens Råd, 2:ne af Adol och 2:ne af de äldste Kämrerarne.

Alla de som med Konungens och Kronans uppbörder och utgifter hade att beställa, skulle af detta Collegium taga Ordres och för det samma göra besked. För öfrigt bestod, som det heter, Collegii *dhuge* enkannerligen deruti, att räktnarne rätteligen och i tid inkrädes, till sin behöriga ort användes, icke otidigt förminskades, utan händre förbättrades och förmerades, hvarföre Collegium på alla Regalia fiscali borde hafva ögat, att de icke förnillades, försummades, borttappades och förlorades, borde draga omsorg, att Rikens medel sig bättrade, och beqvämades till utgifterne, höllas tillhanda och skaffades i tid, samt att Crediten vidmakthölls, på det kronan i nödfall kunde hafva både utom- och inom-Rikes bistånd och hjälp, och skulle derföre alla Förordningar och dispositioner i Räknekammaren göras.

Desse Fem Collegier eller som de äfven kallades *Rikens Consilia*, dock bland Hof-Rätterne endast den Stockholmske, skulle alltid vara i Stockholm vid Konungens Hof till-

tillstades, är in och är ut; men der Konungen sjelf för någon synnerlig orsak skulle tackas att afföra sitt Hof och taga annorstädes Residence på någon tid eller befalde att afföra Collegierne och hålla dem annorstädes, stod sådant till dets disposition.

Detsutom stadgades att en *Riksfens* eller *Öfver-Marskalk*, med condition af *Riksfens Råd* skulle förestå Konungens Hof: en *Riks-Stallmästare* förestå Konungens Stall; en *Riks-Jägmästare* hafva inseende öfver Konungens parker, Djurgårdar och Jagträttigheter; och en *Riks-Tygmästare* hafva under sin vård och Direction allt Riksfens Artillerie.

Landt-Regeringen skulle utöfvas af *Öfver-Ståthållaren* i Stockholm, hvilken alltid skulle vara en af *Riksfens Råd* och Tjugutre *Landshöfdingar* i orterne, hvarvid tillades, att der Riksfens heder eller tarf fordrade, att förordna några af *Riksfens Råd* till *Landshöfdingar* i Västergöthland, Finland, Liffland, Pryssen eller Småland, då skulle de heta *Öfver-Landshöfdingar*, och hafva deras Säte ibland Riksfens Råd efter som de i Senaten komne voro.

Lagsagorne i Sverige skulle vara fjorton, och Lagmans-Rätten utgöra *Secunda instantia* å Landet, som hade att upptaga alla lagvadda saker ifrån *Härads-Tingen* och de ärenden, som efter lag och stadgar dit hörde; och på *Rådhusvorne* i *Städerna* skulle alltid presidera en Slottsfogde af Konungen dertill förordnad. *Höfvitsmän* på Rikets Slott och

och Fästen skulle särskildt af Konungen tillfättas. Ingen fick vara Landshöfding uti den Laglaga, der han var Lagman, och ingen Landshöfding fick hafva något Slott eller Fäste i sin löfven och värjo.

Landshöfdingedömen och *Slottshöfvidsmansk*ap skulle vara i tre år, efter hvilkas förlopp till den 1 Julii de återbesattes med andre män och de förra hade att inställa sig i Stockholm, att der inför alla *fem Rikens Consilia* göra redo och besked för sin administration öfver hvart ärende efter som det angick hvart och ett Consilium och dess Instruction. Den som befanns väl hafva förestått sitt kall, hade derföre bättre befördring hos Konungen att förmoda; den åter, som befanns vara otrogen eller försumlig skulle ställas för *Hof-Rätten* och anklagas af Rikens Fiscal. Fick någon klagomål på sig medan hans Landshöfdingedöme eller Slotts-Höfvidsmanskap varade, då skulle han ock kallas inför *Hof-Rätten* i Stockholm, att der lida och umgälla hvad Rätten medgaf.

Lands-Öfverstar och *Regementen* till Häst och Fot skulle vara 28, af den storlek, som Landskapen voro stora till.

Ingen Landshöfding ägde öfver Krigsfolket något att bjuda, vidare än till *Lag, rätt, stadgar* och *Landsfriden*, hvarutinnan alla som i Landskapet bodde, voro pligtige att honom *hörsamma*. Likaså skulle ingen krigs-Officerare befatta sig med Lands-räntorne, utan så sjelf, som på sin *---* hafvandes väg-

vågnar undfå allt antingen af Landshöfdingen eller af andra Konungens Commisfarier.

Alla Embetsmän voro skyldige, att hvarje år göra Konungen redo och räkenskap för sin administration, antingen inför Honom sjelf, om det så föll honom lägligt, eller ock inför Riksfens Collegier, nemligen Lagmännen och Häradshöfdingarne samt alla Domare inför Hof-Rätten: Tygmästaren, Lands-Öfverstarne och Slotts-Höfvidsmännen inför Krigs-Rådet: alla de som Riksfens Flottor, samt deras byggning och tillredning hade under händer inför Amiralitetet. Landshöfdingarne, Sändebud och Agenter inför Cantzlie-Rådet, hvad dets Ärender vidkom, och sist alla Embetsmän, som hade med Riksfens inkomst och utgift att göra directe eller indirecte, eller som hade haft något under händer eller disponerat, inför Kammar-Rådet.

De som tjente vid Hofvet, Öfver-Marskalken, Stallmästaren och Jägmästaren, så ock alla Lagmän, Landshöfdingar och Lands-Öfverstar i Sverige, skulle årligen infinna sig i Stockholm till Trettondedagen, från hvilken tid till Kyndelsmässan förenämnde Fem Riksfens Consilia skulle öfverse, upptaga, ransaka och öfverfåda alla deras handlingar, acter och gerningar och hvart Consilium efter sin Instruction rätta det som förelupit felaktigt.

Sedermest ifrån Kyndelsmässan till Fastelagen skulle de Fem Consilia göra redo för sig sjelfva inför Konungen eller, om Han ej var

var tillstådes, inför de Fem Högga Embeten, på det sätt, att först Drotzeten med sitt Collegium **uppteck och uppvisade** sina protocoll, Acter, Domar och Resolutioner, för att öfverfes och granskas; Derefter gjorde Marsken detsamma och sedan de andra hvar i sin ordning, hvarvid Öfver-Ståthållaren i Stockholm alltid intog den redovisandes plats. Föreföllo sådane göromål, att denna granskning ej så hastigt kunde medhinnas, då borde till visla ärendens ransakning deputeras visla *förtrogna och discrettia män* af Collegiernas Asfessorer, som hade att öfverfe de dem förefatte saker och derom meddela underrättelse, på det allt måtte vara förrättadt inom Vintrens slut och, som orden lyda, intet år skjutas in på det andra.

Till den 1 Junii eller sist till Midfommar skulle Presidenterne i de andra *Tre Hof-Rätterne*, i Göthaland, Finland och Liffland eller *Vice Presidenterne med 2:ne af Asfessorerne och Rättens Secreterare* inställa sig i Stockholm och för Konungen eller ofvannämnde Fem Embeten, på sätt om de andre Verken förut är sagdt, göra redo och besked för sig.

Alla dessa ransakningar skulle hållas i ett särskildt rum på Slottet och dervid alltid den ene *Stats-Secreteraren* vara *Aklagare* och den andra *Notarius*.

Vid detta Riksfens Embetsmäns årliga möte skulle intagas god underrättelse om allt det Riksfens, så ock dess inbyggares och underlåtares tillstånd och villkor, och kunde tilli-

tillika med dem samtelige, som det heter *berådslår och föräfskedar de drenden, som eljest icke behöfde en allmännelig Riksdag.*

Var Konungen icke sjelf tillstådes vid de nu omtalade Ransakningar och Möten, så skulle intet beslut fattas eller expedieras, förr än det blifvit Honom föredragit och Han det gillat.

Hade Konungen rest utrikes, eller fallit i svår sjukdom, så att Han ej sjelf kunde regera Landet, eller var Konungen död och hade lemnat omyndig Thron-Arfsvinge efter sig, då skulle de Fem höga Riks-Embeten, om Konungen var Utrikes faren eller sjuk, stå, som det heter, *Collegii-vis i Konungens stad* till dess Han hemkom eller blefve frisk, och om Han var död, vara den Omyndige Thronföljarens rätta *Mälsmän och Förmyndare.* Dock voro visla saker undantagne, med hvilka Regeringen under Konungens bortovaro, sjukdom eller minderårighet ej ägde att sig befatta; Och om hos Regeringen (de Fem Riks-Embeten) så svår sak förekom, att den behöfde ställas med flera i Rådslag, då skulle Regeringen kalla tillsammans *Riksfens-Råd* och, der så tarfvades, *alla de Fem Collegia ordinarie* residerade i Stockholm.

Detta är den första Svenska Regeringsform, som kan sägas hafva omfattat Statens hela Styrelse-Verk. Den förnyades i sina hufvudsakliga delar genom Regeringsformen den 3 November 1660, men ändrades i några stycken, såsom 1:o att antalet af *Riksfens Råd*

Råd skulle kunna ökas ifrån 25 till 40, Riks-
 Embeterna inberäknade. 2:o att *Riksdrotzet*
 fick en vidsträcktare befattning med Lagkip-
 ningen, hvarom följande förekommer: "Ehu-
 "ruvål Drotzetens Embete af ålder varit och
 "ännu är under Konungens högsta myndig-
 "het, att vårda sig om Justitiens tillbörliga
 "lopp och administration i Riket, förden-
 "skull han också företräder Konungens ställe
 "och förer Directionen i Konungens Nämnd
 "och Högsta Dom; dock emedan bemälde
 "Konungens Nämnd sedan är fördelat i fyra
 "Hof-Rätter och Drotzetén är förbehållen
 "Presidencen i Stockholms Hof-Rätt allena;
 "Ty synes rådsamt och tillbörligt, att *Honom*
 "förtros *Öfver-Inspectionen af Justitia-väsendet på*
 "alla orter (Konungens rätt och höghet i alla
 "måtto oförkränt), dock så, att hvar och
 "en Hof-Rätt och andra Rätter blifva uti sitt
 "vanliga lopp, och Rättegångs-proceser ob-
 "serverade allenast af Drotzetén, dem sam-
 "telige, när så behöfdes, råder, *frdmjar och*
 "*befordrar* och der han ser att en likhet i alla
 "*Hof-Rätter kan blifva observerad*; fördensskull
 "han deras rapporter inför Konungen hafver
 "att andraga, och Dels Resolution den ena
 "så väl som den andra notificera, dock icke
 "betaga den, som sjelf sin sak inför Konun-
 "gen och Regeringen vill andraga, och icke
 "ferskildt i sitt namn, Regeringen och Rådet
 "ovetande, någon befallning, Dom eller Re-
 "solution expediera; och dessemellan när Ko-
 "nungen icke är tillstädes, bör honom, så-
 "som den förste och förnämste i Rådet, Hans
 "ställe

"Ställe uti Revisionen företräda och alla ifrån
 "andra Hof-Rätter under Revisionen ankom-
 "mande saker med samtelige Riksfens Råd
 "upptaga, och genom ändtlig Dom afhjel-
 "pa, Och emedan han altså icke hinner och
 "förmår dageligen att presidera i Stockholms
 "Hof-Rätt, synnerligen i de tider, som Ko-
 "nungens Omyndige är, då en stor del af
 "Regementsbördan Honom åligger och Ho-
 "nom ifrån det Embetets bevisande drager;
 "Ty på det justitien der icke måtte lida men,
 "och Hof-Rätten, som utan President vore,
 "någon förklening, är godt och rådsamt be-
 "funnit, att en *färdeles President af Riksfens Råd*
 "blifver förordnad, som ordinarie presiderar
 "i samma Hof-Rätt, såsom i Jönköping och
 "andra Hof-Rätter i Riket präctiseras." 3:o
 Att som Götha Rike hade blifvit utvidgadt
 och åtskillige store Provincer lagde under
 dess Hof-Rätt i Jönköping, höfdes det, *så*
för respect och hedern skull, som till att suble-
 vera arbetet, hvilket då så mycket mera
 tillfälle, att bemålte Hof-Rätt i Jönköping,
 blefve af 2:ne Riksfens Råd förutan Presiden-
 ten hedrad och besatt, hvilka vid alla Ses-
 sioner, tillika med de andra Asfesorer, com-
 parera och Rätten bevisa skulle; äfvensom
 det var godt funnit att likaledes i Åbo Hof-
 Rätt 2:ne af Riksfens Råd blefvo Presidenten
 till Asfesorer adjungerade. 4:o Att, *utom*
de Fem Riks-Collegierne 2:ne andre, hvilka un-
 der tiden voro inrättade, befästades, hvarom
 orden så lyda: "förutan ofvanbenämnde Fem
 "Riksfens Höga Collegier äro ock sedan al-
 "dra-

”draförst i Drottning Christinas omyndiga år
 ”tvänne andre Collegier tillkomne och in-
 ”rättade, såsom äro *Handels- och Bergs-Colle-*
 ”*gium*, den H. S. K. Maj:st fordom Vår re-
 ”spective älskelige Gemål och Nädigste Ko-
 ”nung, uti sin gjorde försäkran emot Stän-
 ”derne hafver confimerat och lofvat att be-
 ”hålla; *fördenskull Vi ock lämna dem i sitt*
 ”*värde* och allenast åstunda att de med såda-
 ”ne ordres och instructioner måtte blifva
 ”förfedde, hvarmed de kunna nå den hälfo-
 ”samma intentionen, hvartill de af begyn-
 ”nelsen äro anstälde, så att *Publicum* och
 ”*hela Fäderneslandet må deraf spörja en mär-*
 ”*kelig nytta* och andre Embeten icke må deri-
 ”genom turberas och ske något intrång.”

De nu omtalade Constitutioner voro upp-
 rättade under Drottning CHRISTINAS och Ko-
 nung CARL XI:s minderårighet. Genom Stän-
 dernas beslut och Konungens derå lemnade
 approbation af den 10 December 1680, för-
 klarades CARL XI, såsom myndig Konung, *ej*
vara bunden vid någon bestämd Regeringsform.
 Konungen upptager i sin åberopade appro-
 bation Ständernas beslut och förklaring så-
 lunda: ”att de efter noga öfvervägande, fun-
 ”nit hafva, det lända Ofs och Vår poster-
 ”tet nu och i tillkommande tider till säker-
 ”het och styrka, jemväl ock Vår rättighet
 ”och Rikfens nytta det fordra, att *alle Re-*
 ”*geringsformer* med derpå följde Additamen-
 ”ter, kunne numera intet vara ansedde till
 ”*någon Vår förbindelse*, utan Ofs böra stå fritt
 ”desam-

”defamma efter *Egit Nådigt godtycko*, såle-
 ”des att förändra, som *Oss sjelfve det beha-*
 ”*gandes värder och det kan lända till Vårt*
 ”*Rikes och samtelige Underlåtares bästa*, så
 ”att *Vi till ingen Regeringsform förbundne äro*,
 ”utan allenast till Sveriges Lag och Laga stad-
 ”gar: sedan ock, att då Vi styra efter Lag, Ri-
 ”ket Vårt med *Riksens Råds Råde*, sådant ej
 ”annorledes kan uttydas än att all decision,
 ”uti de ärenden som *Oss behaga och Vi nö-*
 ”dige pröfva till Rikens välfärd med Rik-
 ”sens Råd att communicera, *ju alldeles måtte*
 ”*dependera utaf Vår egen goda rättvisa dejudi-*
 ”*cation och förordnande*; och att förden skull
 ”Vi som en myndig Konung, hvilken efter
 ”Lag och Laga Stadgar Riket som *Vårt E-*
 ”*get af Gud förlänta Arf-Rike* före, inför Gud
 ”allenast responsabel för *Våre Actioner* äre;
 ”hvaremot en Regering uti en Konungs mi-
 ”nörennitet skyldig är för sin Styrelse att an-
 ”svara, samt redo och Räkenskap göra när
 ”Konungen det så godt befinner.”

Härigenom hade Konungen en nästan
 till fullt envælde gränfande magt, hvilken
 än vidare bekräftades uti Ständernas För-
 klaring af den 16 November 1682, der de
 grundsatser antogos, ”att så mycket mindre
 någon borde sig understå, att tadla eller än-
 dra det, som uppfatt och af Kongl. Maj:t
 gilladt var, som Kongl. Maj:t ägde magt och
 rätt att bjuda och Undersåtarne åläge att lyda:
 att det vore alldeles orimligt, det Kongl.
 Maj:t skulle vara förbunden Ständerne att
 höra,

höra, enär Kongl. Maj:t ville göra några Stadgar, Placater, Reglementer och Förordningar, som icke egentligen hörde till allmän Lag; och att Ständerna väl drogo till Kongl. Maj:t den underdåniga tillförligthen, det Kongl. Maj:t, såsom en *Nådig Konung*, låte sig i Nåder behaga att gifva sine *Ständer del* af de ändringar eller förbättringar, som kunde finnas nödige i *Sveriges allmänna Lag*, eftersom sådant dem alla i gemen anginge; dock intet så, att Ständerna sådant måtte eller borde föreskrifva Kongl. Maj:t, utan hade att förvänta utaf Kongl. Maj:ts eget nådiga behag, när och huru Kongl. Maj:t det godt fann, på det de således måtte få tillfälle om Kongl. Maj:t så *Nådigt* täcktes i underdånighet, som trogne undersåtare, med deras oförgripelige tankar att inkomma, utan någon förmåtenhet och det ringaste förfång uti Kongl. Maj:ts rätt och höghet.”

Under en enväldig Konungamagt kan icke någon Nationens rättigheter *garanterande ministerial Styrelse* äga rum. Konungen brukar då uti *hvarje serskildt ärende* den, som han finner för tillfället bäst pasfande. Det var således klart, att de gamla Riks-Embetena skulle efter 1680 försvinna. De gjorde det ock, så fort deras dåvarande innehafvare afgingo. Konungen hade visserligen ett slags *Råd*, hvars Ledamöter likväl ej längre benämndes *Riksens*, utan för *Kongl. Råd*; men huruvida han ville nyttja dem eller andra till sina verkliga Rådgifvare, berodde

rodde endast af Hans eget godtfinnande. Collegierne bibehöllos väl, men icke mera med deras ~~förra betydelse~~, utan såsom Auctoriteter af en vida lägre ordning, ehuru de vanligen hade Kongl. Råd till Presidenter. I åtskilliga viktigare mål begagnade Konungen sig af särskilda *Commissioner*; och 2:ne nya Collegier bildades af Contoir i Kammar-Collegium, nemligen *Stats-Contoiret* och *Kammar-Revisionen*.

Sådant var förhållandet under CARL XI:s Regering. Han hade lofvat Ständerne, att författa en Disposition, huru Riks-Styrelsen skulle föras, om vid Hans död en Förmyndare-Regering blefve nödig. Han hade i detta afseende redan 1682 uppgjort en Regeringsform, men fann för godt att förordna annorlunda genom Testamente af den 15 Aug. 1693. Deruti stadgade Han, att Förmyndarskapet skulle föras af Hans Moder, Enkedrottningen HEDVIG ELEONORA, jemte Fem af de Kongl. Råden, dem Konungen särskildt ville utnämna. Af denna Förmyndare-Regering skulle alla Bref, Stadgar och Förordningar underskrifvas, som i Konungens Namn utfärdades, så uti In- som Utrikes Handlingar, dock borde *uti de sednare* alltid *hela det Kongl. Rådet* höras och hvars och ens trogne råd och tankar inhämtas; förr än något slöts, som angick Rikens välfärd, ro och säkerhet, hvaruti så väl som *uti Rättgångssaker de mesta stämmor* borde och skulle gälla och hafva öfvervigten; men uti Inti-
kes

kes handlingar skulle förmynderskapet allena hafva *Votum decisivum*, eftersom de ock allena borde derföre svara och räkenskap göra, fastän de, stundom kunde behöfva och begära de öfrige tillstådesvarande Kongl. Rådens betänkande. Kongl. Råden skulle ingalunda öfverskrida talet af tjugo. Följande Tjenster skulle alltid vara inom Rådet, nemligen: De Fem af Förmynderskapet, Öfverste Marskalcken, Öfver Ståthållaren, Presidenterne i de Fyra Hof-Rätterne, Presidenterne i Krigs-Amiralitets- Kammar- och Bergs-Collegierne, samt General-Gouverneurerna. Ingen af Förmynderskapet fick innehafva något af de nu nämnde Presidents-Embeten, men en af Förmynderskapet skulle alltid vara *Förståndare för Cantzlist*. Om Collegierne stadgades för öfrigt att, jemte Presidenten, skulle sitta i Krigs-Collegium General-Fält-Tygmästaren och 2:ne Krigs-Råd: i Amiralitetet, tvänne Amiraler: i Cantzliet en af Kongl. Råden, samt Hof-Cantzleren och begge Stats-Secreterarne: i Kammar-Collegium en af Kongl. Råden, som tillhika skulle hafva Commerce-Collegium under sin uppligt, emedan Commerce-Collegium då stod, som orden lyda: "under Kammar-Collegii försorg och var med detsamma för sakernas likhet skull och sammanhang således en gång för-
 ent, att det dädanefter icke borde löndras derifrån, fast Sysslorne under särskildte personers skötsel voro lämnade." Och i Bergs-Collegium Fyra Assessorer, hvarjemte vid årliga Sessionernes infallande, skulle tillkallas Landshöfdingarne af Upland, Kopparbergs Län,

Län, Västmanland, Nerike och Vermeland. Kammar-Verket (hvertill hörde Kammar-Revisio-
nen) och Ståts-Contoiret skulle, som det he-
ter, "stå under Kammar-Presidentens, och
"Kammar-Collegii egentliga beställning."
Landt-Regeringen skulle förrättas efter Konun-
gens utfärdade Instructioner för Gouverneu-
rerne och Landshöfdingarne: med Krigsmag-
ten och Indelnings-Verket skulle ock förhållas
efter de derom gällande särskildte Författ-
ningar. Hvert Fjerde år skulle Förmynders-
skapet göra Ständerna redo för sin förvalt-
ning; men Collegierne skulle årligen gifva
Förmyndarena en fullkomlig efterrättelse om
de förnämste sine förrättningars frukt och
beskaffenhet: alle andre *betjenterne* åter, som
flodo under Collegierne, särdeles General-
Gouverneurer, Gouverneurer, Landshöfdin-
gar, Öfverstar och andra flere, skulle vara
pligtige att göra redo och räkning, hvar för
sin beställning, och hvar gång i det Collegio,
dit beställningen hörde, när och så ofta det
behöfdes och påfordrades.

Förmyndare-Regeringen under CARL XII:s
minderårighet var ganska kort. Såsom full-
myndig Konung återtog CARL XII:en *enväldet*.
Han inrättade 2:ne nya Embetsmän under
namn af Kongl. Stads-Råd, af hvilka en hade
Utrikes- och den andra *Inrikes* ärenderna att
sköta. Grefve Piper innehade den förra be-
fattningen, och Grefve Polus den sednare;
men sedan Polus dött år 1708 och Piper
blifvit fången 1709, upphörde dessa Embe-
ten.

ten. Efter sin återkomst ifrån Turkiët vidtog CARL XII:e flera anstalter till förbättrande af *Inrikes Rytelsen*. Han förordnade en *Högste Ombudsman*, som skulle vaka öfver Lagarnes eftersefnad, och hvilken sedermera fått namn af *Justitiæ Cantzler*. Till handhafvande af allmänna ordningen i Landet, tillsatte Han en *Högste Ordningsman*, hvilken under sig skulle hafva *Öfver-Ordningsmän* och *Ordningsmän* i Landsorterne. En särskild Cantzlie-ordning är af Honom utfärdad 1714, och med Commerce-Collegium var redan 1711 den förändring gjord, att det ansågs för ett eget Verk, *alldeles skiljdt från Kammar-Collegium*.

Efter CARL XII:s död kommo sakerna i ett helt annat skick. *Enväldet afskaffades* och alla möjliga bommar sattes emot des återkomst i framtiden. Konungen fick, genom 1719 års Regeringsform, ett Råd af Tjugufyra Personer, dem Han ägde välja ibland ett tredubbelt antal, som föreslogs Honom af *Ständerna* efter deras *Secreta Utskotts* bepröfvande. Uti Rådet, hvarest minst Tio borde sitta närvarande i alla viktiga frågor, ägde Konungen *Votum decisivum*, så meningarne voro lika, eller blott två mindre på den sidan, som Konungen bitträdde; men var skiljaktigheten större, så skulle Konungen *alltid antaga det Rådet*, som de fleste af Rikfens Råd förklarar vara nyttigast, såsom efter all förmodan det säkraste och bästa, häft om Riket någon skadelig följd deraf hända skulle,

de

de af Riksbens Råd, som genom förderliga Rådslag, dertill varit vållande, kommo sjelfve att stå *Ständerna* derföre till ansvar. Collegierne skulle *under visse af Riksbens Råds in-seende och Presidier*, likasom armarne i kroppen, sträcka sig till allt det, som i Riket göras och uträttas borde. Uti hvarje Hof-Rätt présiderade *en af Riksbens Råd*, och hade till Bisittare en Vice Président och de vanlige *Assessorer*, ibland hvilka *de två äldste*, förutan någon tillökning af Lön, eller befriel-se från vanliga sysslor, skulle njuta *namn och heder af Hofrätts-Råd*.

Krigs-Collegium, hvaruti en af Riksbens Råd présiderade, skulle hafva till Bisittare *2:ne af Riksbens Råd*, som hade tjent i Krigs-Embete, jemte General-Fält-Tygmästaren, General-Quartiersmästaren och *2:ne Krigs-Råd*. Uti *Amiralitets-Collegium* skulle *en af Riksbens Råd*, såsom General-Amiral présidera, med tillstådes varande *Amiraler och Flaggmän* till Bisittare,

En af Riksbens Råd skulle présidera i *Cantzlie-Collegium* och hafva till Bisittare *3:ne andra af Riksbens Råd*, en Hof-Cantzler och *3:ne Stats-Secreterare*, emellan hvilka *fistnämnde Sysslorna* skulle så fördelas, att *en af dem* hade alla *Utrikes Ärenden* och de andra bägge de *Inländske*, nemligen den ena *Krigssakerna* och den andra de öfrige *Inrikes angelägenheterna*.

Uti *Kammär-Collegium* och *Stats-Contoiret* skulle *en af Riksbens Råd* vara President och
en

en af Rådet Bisittare tillika med de vanliga Kammar-Råden.

Bergs-Collegium skulle jemväl hafva sin President ibland Riksens Råd, med 2:ne Bergs-Råd och 4 Assessorer till Bisittare.

Commerce-Collegium skulle också äga till President en af Riksens Råd och till Bisittare 2:ne Commerce-Råd och 4 Assessorer, och ändtligen skulle äfven Kammar-Revisionen vara försedd med en särskild President af Riksens Råd, som med de vanlige Bisittarne skötte de dit hörande mål. Öfverste Marskalken, som förestod Konungens Hof, skulle vara en af Riksens Råd, likasom ibland Riksens Råds-Embeten jemväl var Öfver-Ståthållarens i Stockholm.

Alla Collegier voro pligtige, att gifva Ständerne vid Riksdagarne en fullkomlig efterrättelse om de förnämste sina förrätningars beskaffenhet och frukt: deremot borde alla, som stodo under Collegierne, göra redo och räkning hvar för sin beställning, dit målet hörde, så ofta de påfordrades.

Landt-Regeringen skulle förrättas af de dertill förordnade Landshöfdingar, hvilkas Instructioner dock närmare borde öfverses och till det nya Regeringsfättet lämpas.

Genom 1720 års Regeringsform nedfattes antalet af Riksens Råd till Sexton, hvilka skulle utgöra 2:ne Divisioner, en för Justitiemål och en för andra allmänna ärenden. I hvardera Divisionen borde minst Sju vara till-

tillstades. Uti *Canizlie-Collegium* skulle en af *Riksens Råd* presidera och en af *Rådet* vara *Bisittare*, men *Hof-Rätterne* och alla de öfrige *Collegierne*ingo serskildte *Presidenter*, så att ingen af *Rådet* i dem längre skulle hafva *Säte*.

Stats-Contoiret, som förut haft samma *President* som *Kammar-Collegium*, erhöll nu sin egen *President*.

Vid 1772 års *Regementsförändring* fick *Konungen* åter större magt. *Riksens Råd*, hvilkas ordinarie antal skulle vara *Sjutton*, borde råda, som deras *Embete* kräfde, men ej regera. De voro *Konungen* allena förbundne och endast *Honom* ansvarige för deras råd. *Sysslorne* skulle emellan *Råden* fördelas på sätt som *Konungen* nyttigast och lämpligast syntes, emedan, som orden lyda, *Konungen* allena, som hufvud för hela *Riket*, var ansvarig *Gud* och *Fosterlandet* för dess *Styr- sel*; och i alla mål, sedan *Konungen* hört de af *Riksens Råds* tankar, som om sådane ärenden kunnige voro och *Han* dertill kallade, ägde *Konungen* *Votum decisivum*, *Iustitie-ärenden* likväl undantagne, hvilka borde sluteligen af dömas af *Iustitie Revisionen*, som alltid skulle bestå af *Sju Riksens Råd*, de der uti *Domare-Embeten* brukade varit och voro kände för rättvis och lagfarne *Män*, och uti hvilken *Revision* *Konungen* då, som tillföre vore närvarande, ägande der endast 2:ne röster, samt då meningarne voro lika, *Votum decisivum*. *Hof-Rätter* och
Colle-

Collegier bibehöllo den form de fått 1720, likväl med det förklarande, att de nu voro pligtige göra *Konungen* besked för deras göromål, då Han det af dem ålkade, och vara *Honom allena* ansvarige för *Sysslornes* behöriga skötsel. *Landt-Regeringen* förblef i allo sådan den förut varit.

Förenings- och Säkerhets-Acten af år 1789 utvidgade Konungamagten ännu mera. *Justitie Revisions-ärenden skulle afgöras af Konungens Högste Domstol, bestående af både Frälse och Ofrälse Män, hvarest Konungen ägde 2:ne röster, men alla öfriga Riksvärdande Ärenden skulle skötas på sätt Konungen nyttigast syntes, i anseende hvartill Rikens Råds antal hädanefter ankom på Kongl. Majt:s nådiga godtfinnande.*

Kort efter antagandet af denna Grundlag blef *Rådet* alldeles upplöst, ehuru den fordna Riks-Råds-värdigheten bibehölls ända till den 13 September 1791, då Konungen, i skrifvelse till Riks-Drotzet, Grefve Wachtmeister förklarade, att äfven den hade upphört.

I stället för det sålunda försvunna Rådet, förordnade Konungen en så kallad *Beredning för Rikets Allmänna Ärender*. Den gaf sitt betänkande i alla mål, dem Konungen ej fann för godt, att genast låta föredraga Sig i Sin höghet. Detta utskott bestående af tre medlemmar utgjordes af den som hade varit tillfället be-

Uti

Uti detta tillstånd var Rikets Administration vid sista Regements-Förändringen år 1809. Genom den då antagne Grundlag bekräftades den 1789 inrättade *Högste Domstol*, åt hvilken *Konungens Domsrätt* i alla Justitiemål öfverlemnades, men, i afseende på andra mål, förordnades, att Konungen skulle äga ett *Stats-Råd*, som, med ansvarighet inför Nationen, vore pligtigt, att i sådana mål inför Konungen sig yttra, innan Konungen Sitt beslut fattade. Icke desz mindre bibehölls *Rikets Allmänna Ärenders Beredning*, såsom en underordnad Auctoritet; och *Collegierne* blefvo äfven oförändrade.

Den öfverligt, Comiterade nu lemnat af Rikets Styrelse-Verk, visar, att emellan 1634 och 1680, administrationen egentligen fördes af de *Fem Rikets Högste Embetsmän*, hvilka förvaltade hvar sin Afdelning af Allmänna Ärenderna, och i denna förvaltning biträdades af *Collegier*, de der i sjelfva verket ej voro annat, än serskildte fördelningar af *Rikets Stora Råd*, eller åtskiljde Departementer för de serskildte Administrations-Cheferne; en Styrelseform, hvilken ägde enhet och samband, genom hvarje *underlydande Embetsmans* stränga redovisning och ansvarskyldighet *inför sitt Collegium*, och Collegiernes lika beskaffade åliggande, att göra räkenskap *inför Konungen* eller Administrations-Cheferne: att, emellan 1680 och 1719,

1719, under hvilken tid, med undantag blott af CARL XII:s korta minderårighet, ingen ordentlig **Regeringsform** varit gällande, hvarken funnits någre *efter stadgad Lag ansvarige Administrations-Chefer*, eller något *ansvarigt Råd*, utan att Konungen, som då Sjelf varit *allt i allo*, på Sig ensam tagit hela Regeringsbördan, hvarigenom *Collegierne*, som likväl blifvit bibehållne, förlorat sin förra omedelbara delaktighet i Styrelsen och förvandlat sig till blott *underlydande Auctoriteter*, eller *Instancer*: att emellan 1719 och 1772 hela Styrelse-Verket egentligen legat hos Ständerne, som genom de *Rådspersoner*, med hvilka Konungen af dem omgafs och hvilka för sina Råd voro *Ständerna* allena ansvarige, kunde i Konungens namn göra och låta hvad dem godt syntes, så att det oinskränkta *välde*, som förut varit i Konungens händer, nu hade fallit i Ständernas, hvadan fråga lika litet då, som under förra enväldet kunde blifva om en *Ministerial Styrelse* i egentelig bemärkelse; utan söndrades Auctoriteterna allt mer och mer ifrån hvarannan, ägande ingen vidare föreningspunkt, än hos Ständerne, efter hvilken princip *Collegierne* också fingo *seerskildte Presidenter*, med skyldighet, att visa *Ständerne* redo för sina göromål; att från 1772 till 1789 den administrativa magten helt och hållit varit i *Konungens händer*, enär både hans Råd och de underlydande Auctoriteterna varit *Honom allena* redogörelse och ansvar skyldige: att Konungens sjelfrådighet varit än flörre emellan

1789 och 1809, under hvilken tid det berott af Hans blotta välbehag, om Han velat höra andras Råd eller icke; och ändteligen, att det varit först 1809, som man stadgat grunderne för en *Constitutionel Ministère*, hvilken, ehvad namn eller form den i öfrigt må äga, deruti har sitt rätta och sanna kännemärke, att den utgöres af *Rådgifvare*, dem *Konungen efter eget förtroende väljer*, bibehåller eller afskedar, men af hvilka *Nationen* har rättighet, att kräfva *ansvar* för deras råd.

Denna grundsatts är i 1809 års Rege- ringsform ganska klart uttryckt; men den har ej der kunnat så fullständigt utvecklas och genomföras, som för en nödvändig en- het och consequence fordras. Det är der- före, som man alltsedan klagat öfver olägen- heter och brister uti allmänna Ärendernas vanliga gång och behandling. Orsakerna till denna klagan hafva ej kunnat häfvas utan en Revision af hela Styrelse-Verket; och det är en sådan Revision, Eder Kongl. Maj:st i Näder uppdragit åt Comiterade.

Redan vid sina första sammanträden in- sågo Comiterade vigten af detta uppdrag; och de många undersökningar och öfverlägg- ningar, som sedermera blifvit anstälde, haf- va än närmare öfvertygat Comiterade derom.

Under sina forskningar hafva Comiterade vunnit den erfarenhet, att den ekonomiska Lagstiftningen och de Författningar, som i hvarje gren af Statsförvaltningen ännu fin-
C nas

nas gällande, till största delen äro uti ett så oredigt och inveckladt skick och af den vidsträcktare omfattning, att till nogrann kännedom af blott en särskild afdelning deraf, erfordrades en längre tids oafbruten sysselsättning, för att inhämta underrättelse, så väl om sjelfva författningarnes innehåll, som om handläggningen af de mångartade göromål och ärender, hvilka tillhöra hvarje hufvudgren af den allmänna Styrelsen och förvaltningen.

Rikets ekonomiska Lagar, räknande sitt egentliga ursprung från tider, då grunderne för en klok Stats-hushållning voro mindre kände och utredde, hafva till större delen tillkommit under inflytelse af privilegier, utslutande rättigheter, skråanda och de många olika intressen, hvilka skiftevis ägt öfverhanden. För att motverka en på större inflytelse och häfd grundad öfvervigt, har den ena Classen af Medborgare eller Näringsidkare måst föka Lagstiftningens eller Styrelsens mellankomst och skydd. Under det att den ena försvarat och utvidgat redan vunna fördelar, har den andra vetat förvärfva sig nya: Lagstiftaren, icke alltid nog upplyst att inse olägenheterne för det helas väl, eller tvungen af omständigheterna, att gifva vika för rådande intressen, har genom allmänna stadganden lemnat helgd åt enskilda, under sken af allmänt väl, sökta fördelar.

På detta sätt hafva de vid Jord, Stånd, Corporationer och Personer fästade privilegier och

och friheter, samt stridiga interesen emellan olika klasfer af Rikets innevånare tillkommit och blifvit befästade; men sedan Regeringsfättet erhållit mera stadga och Lagstiftning och Styrelse blifvit mindre beroende af Corporationers interesen, så att åtgärder kunnat vidtagas, syftande på Statens allmänna väl; hafva dessa olikheter blifvit mer och mer jemnade, samt privilegier och friheter, såsom oförenliga med det Allmännas nytta, småningom minskade. Likväl qvarstå de ännu till en ganska betydlig del och motverka den ekonomiska Lagstiftningens inrättande efter allmänt rättvisa och allmänt nyttiga grundfättser, samt hindra i följd deraf, den större utvecklingen af Statens krafter och välstånd.

Sålunda utgör den stora olikheten i jordens natur och dervid fästade friheter och skyldigheter, ett väsenteligt hinder för införandet af ett enkelt, mera jemnadt och mindre tryckande beskattningsfätt, och de åt visfa Stånd och Clasfer af Närings-idkare beviljade friheter ett lika hufvudsakeligt hinder för National-Industriens uppkomst.

Ibland de många hinder, så väl för Landets stigande cultur, näringsflit och följaktligen för national-välnågans tillväxt, som också för möjligheten, att införa en enkel och mindre kostsam Administration, må jemväl räknas, att Staten äger en betydande del af Rikets jord, och att Staten, ehuru den, på fätt ofvan är nämndt, i visfa fall frikostigt beviljat uteslutande rättigheter, likväl i

allmänhet tillvällat sig ett inseende och förmynderskap öfver enskiltas hushållning och öfver Naringarne, som sällan bidragit till deras trefnad, utan oftast motverkat densamma. Comiterade, som endast exempel-vis anført några af de hinder, hvilka ligga i vägen, så väl för National-välnågans stigande, som för ett enkelt och allmänt nyttigt Administrationsfätt, anse således otvifvelagtigt att, om tillåtelsen för dem, att, utan band af nu gällande Lagar och Författningar, uppgöra ett förslag, kunde och borde för det närvarande tagas så vidsträckt, att alla de hinder af Lagar och inrättningar, som stå i vägen för införandet af en bättre ordning, kunde på en gång undanrödjas; Om således man kunde förutfatta, att all jord i Riket vore under enskild ägande rätt och underkastad lika skyldigheter till Staten; om all olikhet uti de vid Stånd, Corporationer, Personer och Naringar fästade rättigheter och skyldigheter vore upphäfven; korteligen: om man utan afseende på nu varande förhållanden i dessa och dylika fall, och äfven utan afseende på visse stadganden i sjelfva Grundlagen, finge uppgöra ett förslag till en ny organisation af Stats-förvaltningen, sådan den, oberoende af alla dylika förhållanden, borde vara; då, men också endast under dessa vilkor vore det möjligt att föreslå en fullkomligt enkel och ändamålsenlig plan för Riksstyrelsen.

Häraf tacktes Eder Kongl. Maj:t i Näder finna, att Comiterade, vid upprättandet af
deras

deras underdåniga förslag ägt val emellan *2:ne* alternativet, *det ena*, att utan hinder hvarken af de i Constitutionen stadgade former för de olika Statsmagternes verksamhet, eller af de gällande Lagar och Författningar, som bestämma de viktigaste rättsförhållanden, upprätta förslaget; och *det andra*, att, med hufvudsakligt iakttagande af desse förhållanden, samt med undanrödjande endast af de inrättningar, hvilka, efter Comiterades tanka, äro oförenlige med det Allmännas väl och en på ernåendet deraf syftande Administration, föreslå en ny Organisation, som i hufvudsaken genast kan antagas, utan att lägga hinder i vägen för en fortsatt förbättring deri, och som således, så mycket de, sedan längre tider tillkomna olika samhällsförhållanden medgifva, utan våldsam skakning, närmar sig idealet af en kraftfull, rättvis och väl sammanbunden Riksstyrelse.

Antagandet af det förra alternativet, skulle visserligen i Comiterades arbeten medfört mycken lättnad; men då med någon visshet icke kan förutses, huruvida Konung och Ständer skulle bifalla de viktiga förändringar så väl i Grundlagen, som i den ekonomiska Lagstiftningen, hvilka vid införandet af en i alla delar förenklad Administration måste såsom vilkor förutsättas; då, om än en sådan händelse vore att förvänta, åtminstone *2:ne* Riksdagar skulle förflyta, innan en så hufvudsaklig förändring kunde lagligen beslutas; då en sådan ny sakernas ord-

ordning ingalunda kunde införas, utan att i många fall verka på enskildtas af Staten försäkrade rätt, hvaraf åter följer, att en mogen och noggrann beredning måste föregå, som, med iakttagande af alla rättigheter, jemnar de ofvan uppräknade olika förhållanden; och då ändtligen äfven, efter ett så viktigt beslut, en längre tid skulle fordras, innan de mångfaldiga och till ett antal af innemot 15,000 uppgående Författningar, som angå de med jorden i afseende på ägande och dispositionsrätten förenade olika rättigheter och skyldigheter, Statens inkomster och utgifter, de hemmanen i allmänhet åliggande besvär, samt allmänna ordningen och hushållningen, hunno att, efter de principer, som kunde fastställas, omarbetas, hvarpå Administrationsverkets yttersta förenkling och större indragning af Embeten och Tjänster hufvudsakligen beror, emedan vidden och mångfaldigheten af de befattningar, som åligger de vid Styrelse-Verken anstälde Embets- och Tjenstemän, endast och allenast består i handhafvandet och tillämpningen af nu gällande Författningar; så hafva Comiterade ansett sig bäst uppfylla Eder Kongl. Maj:ts nådiga befallning och Riksfens Ständers afsigter, då de antagit *det sednare alternativet*, det nemligen, att upprätta en plan för Riksstyrelsen, som genast hufvudsakligen kan verkställas, som innefattar en med nu bestående samhällsförhållanden instämmande Styrelsens förenkling, och hvars förbättring till större fullkomlighet småningom kan fortgå.

Till

Till flöd för denna deras yttrade öfvertygelse åberopa Comiterade den af alla seklers och Staters erfarenhet bekräftade sanning, att all hållig öfvergång ifrån en redan stadgad, ehuru felaktig Samhällsinrättning är vådelig och att lika säkert det är, att ett ihärdigt sträfande, att upprätthålla Lagar, Styrelseformer och inrättningar, hvilka stå i vägen för införandet af en bättre ordning, förr eller sednare leder till Statens förfall eller våldsamma brytningar, samt att en af allmänna omdömet påkallad förbättring, således icke bör uppskjutas; lika säkert är det ock, att hvarje stor förändring i en Stats Lagar, Styrelseformer och förvaltning bör med varsam hand företagas och utföras.

Enär nu uti Grundlagens föreskrifter, äfven om de ordagrant följas, icke ligger något väsendtligt hinder för den förbättring af Riksstyrelsens Organisation, Comiterade efter ofvan antagne princip åsyfta, är det ock klart, att en sådan förbättring, utan att afvakta tiden af Constitutions förändringar, kan verkställas; men Comiterade hafva likväl ansett sig ej böra underlåta att fästa Eder Kongl. Maj:ts uppmärksamhet på visla förändringar uti Grundlagen, som, utan att hindra planens antagande i öfrigt, tjena till dess fullständigare utveckling.

Då Regeringsformens föreskrifter om de äligganden och den verkningskrets, som den för Konungens Rådgifvare och Styrelsens första Organer bestämmer, jemföras med de

In.

Instructioner, som ännu äro gällande för Rikets Collegier och de näst under Regeringen verkande administrativa Myndigheter, och då den befattning, som åt dessa Embetsverk är uppdragen, granskas; visar sig, efter Comiterades tanka, ätt ett planmässigt samband, dels emellan dem och Styrelsen och dels dem emellan inbördes, hvilket är första villkoret för en enkel, kraftfull och driftig Administration, deruti icke igenfinnes.

Rikets Collegier utgjorde, på sätt ofvan är nämndt, efter deras första inrättning, Afdelningar eller Departementer inom Regeringen, men; nu mera derifrån afskiljde, hafva de hvar för sig en egen verkningskrets, bestående dels uti beförjandet af någon del utaf allmänna Statsförvaltningen, dels ock så uti inseendet öfver någon näring eller gren af allmänna hushållningen; och uti åtskilliga administrativa och ekonomiska frågor utgöra de en mellan-instance emellan Konungen och Dess Befallningshafvande eller andra underordnade Auctoriteter; hvarförutan de äfven utöfva domsrätt uti en mängd rättsfrågor emellan enskildta parter.

I sistnämnde fall äro de således verkellige Öfver-Domstolar; men sedan Eder Kongl. Maj:t i Nåder beslutit, att befattningen med rättsfrågors behandling kommer att ifrån de administrativa Myndigheterna skiljas och förslag till verkställigheten deraf i afseende på Collegierne redan är afgifven, på hvilket Comiterade, med anledning af Eder Kongl. Maj:ts

Maj:ts nådiga tillåtelse uti skrifvelse den 16 Jan. 1821, grundat detta sitt Project till en ny ~~Administrations-Verkens~~ Organisation, kommer denna sammanblandning af Domstolsfrågor och Administrativa Ärender, hvilkas åtskiljande redan i Constitutionen är grundlagdt, att helt och hållit försvinna.

Den hufvudsakliga frågan återstår då att utreda, genom hvilka organer den egentliga Administrationen kan på det mest enkla och driftiga sätt besörjas?

Regeringsformen, som gifver Konungen utslutande rätt att *styra Riket*, och följaktligen *ensam besluta* uti alla administrativa Ärender, har omgifvit Honom med Rådgifvare och Embetsmän, ansvarige inför Nationen för sina råd och åtgärder. Den synes väl hafva affett, men den har icke fullständigt uttryckt eller bestämt desä Embetsmäns åligganden, att äga inseende öfver alla grenar af Statens allmänna hushållning och förvaltning, att vaka öfver verkställigheten af Konungens beslut och befallningar, öfver allmänna ordningens vidmakthållande och öfver Administrationens verksamhet i alla desä utgreningar, samt att föreslå de medel och utvägar, hvilka, så väl i desä affeenden, som till befordrande af Statens allmänna väl och förkofran kunna och böra vidtagas.

Desä de viktigaste af Administrationens åligganden hafva derföre fortfarit, att vara fördelade på Collegier och andra Embetsverk, äfven i sådana fall, hvilka ovillkorligen

ligen fordra den drift och skyndsämhet, som äro nästan oförenlige med en Collegial-behandling.

Den öfverfigt af Rikets tillstånd, des allmänna förvaltning och hushållning och af allmänna Ordningen, hvilken, för att med fullkomlig sak-kännedom bereda och med kraftfull verksamhet utföra allmänt nyttiga företag och för att kunna vaka öfver Administrationens jemna och driftiga gång, är af den största vikt, har derigenom till hufvudsakelig del blifvit skild ifrån Riksstyrelsens första Organer och fördelade emellan så många Under-Autoriteter, att all sammanhållning af det stora hela blifvit nästan omöjlig.

Att afhjelpa dessa olägenheter och återställa sambandet emellan Styrelsens Organer, samt till dess medelpunkt återföra denna öfverfigt af hela Administrationen, synes vara det viktigaste ändamålet för regleringen af Rikets Embeten; för hvilket ändamål åtskillige utvägar, så väl uti de till Comiterade öfverlemnade handlingar, som inom Comitéen blifvit föreslagne.

Ibland dessa har det af särskilda Utskottet afgifne, och äfven uti en till Comitéen inkommen anonym skrift, samt också inom Comitéen väckte förslag om införande af Statsministrar i alla Styrelsens grenar, utgjort ett af föremålen för Comiterades uppmärksamhet och öfverläggningar.

Den-

Denna form för administrationen är olika, allt efter som Ministrarnes verkningsskrets blifvit mer eller mindre vidsträckt. Dets inrättning är i allmänhet sådan, att i spetsen för hvarje Riksstyrelsens afdelning en *Minister* är ställd, hvilken *ensam ansvarar* för Ärendernas gång; att alla de under honom lydande, till hans Departement och Bureauer hörande Tjenstemän på *hans ansvar* arbeta: att han i åtskilliga mål å *Konungens vägnar besluter*, i andra åter öfverlägger med *sina Colleger*; samt inför Regenten föredrager endast de viktigare Ärenderna; och slutligen att han *inför Regenten*, och, uti de Stater, som hafva repräsentativ författning, äfven *inför Nationens Ombud* redovisar och ansvarar för sina åtgärder.

En så beskaffad Minister-förvaltning skulle i hufvudsakliga delar rubba grunderne för Vårt i Constitutionen slagade Regeringsfätt. Den skulle nemligen strida emot Regeringsformens föreskrifter, att *Konungen allena* äger styra Riket och att *alla mål* inför Konungen i *Stats-Rådet* skola föredragas.

Uti Europas större Stater är det, i följd af Regerings-Ärendernes mängd, en omöjlighet för Regenten, att öfver dem alla själf besluta; och deras afgörande har derföre till en del måst åt Ministrarne öfverlemnas; men om hos Oss framdeles alla Rättegångs-ärenden komma att återgå till Domstolarne och Styrelsen upphör att utöfva ett uti mängden af våra hushållsförfattningar grundlagdt, of-
ta

ta skadligt förmynderskap öfver näringar och enskildtas hushållning; och om tillika den mängd af ekonomiska frågor, som egentligen röra visla menigheters angelägenheter, lemnas till definitivt afgörande åt Nämnder, som af Menigheterna sjelfve utses, så skall en betydlig del af de mål, hvarmed Konungen nu besväras, försvinna, och de egentliga Regerings-Ärenderna, hvilka böra Dets pröfning underställas, visst icke blifva flere, än att de inför Konungen, likasom nu sker, kunna föredragas. Detta torde äfven närmast instämma med det nu rådande tänkesättet hos en Nation, som, ifrån urminnes tider vandt att få sina angelägenheter underställda Konungens egen decision, troligen icke gerna skulle se pröfningen deraf öfverlämnas åt en Minister, med rättighet, att dem definitivt afgöra, och hvilken Nation måhända icke eller skulle vilja äfventyra, att anförtro förvaltningen af Statens betydliga egendom och af Allmänna medlen åt Ministrar eller underlydande Embetsmän, som endast af Ministrarne berodde.

De som äro af en motsatt mening, anmärka väl, att i samma mån, som Konungen åt Ministrarne skulle öfverlemba en del af sin magt, skulle *Större Controll* och *starkare band* för dem sättas; En Controll, som uti en constitutionelt styrd Stat hufvudsakligen ligger uti deras ofvannämnde ansvarighet, icke blott inför Regenten, utan äfven inför *Nationens Ombud*; men för en verklig utöfning af

af denna Controll skulle, efter Comiterades tanka, fordras, att National-Representationen, alla år samlad, kunde vaka öfver Ministernes förvaltning och när som helst af dem fordra redo och ansvar. Den långa melantid, vår Regeringsform utfätter emellan Riksfens Ständers sammankomster, framställer således ett ganska betydligt hinder emot utöfningen af denna så oundgängliga Controll; ty, huru stor inflytelse allmänna opinionen än kan äga uti ett Land, der tryckfrihet finnes, tro likväl Comiterade den icke ensam vara tillräckelig, att fylla bristen i detta fall.

Desa och de flera skäl mot en *Ministerstyrelse i vidsträcktaste bemärkelse* kunna anföras, hafva föranlett Comiterade, att den icke tillstyrka. Grunddragen af en *Svensk Ministère*, med beroende af *Konungen* och *ansvarighet inför Nationen* finnas, enligt hvad ofvan är anmärkt, i Regeringsformen redan gifne; och frågan bör nu blott blifva om att, efter dessa gifna grunddrag, bereda Administrationen den *kraft och enhet*, som deruti för närvarande saknas.

För detta ändamål anse Comiterade det vara af högsta vikt, att i spetsen för hvarje afdelning eller gren af Administrationen en Embetsman är ställd, hvilken, närmaft Konungen, kan med öfverfikt och kännedom af alla de ämnen och ärender, som tillhöra dess förvaltning, å ena sidan när som helst derföre göra *Konungen redo*, och å den andra äga tillräck-

räcklig myndighet, för att med drift och verksamhet vaka öfver administrationens gång inom dess Departement och ansvara för verkställigheten af Konungens beslut och efterlevnaden af de Författningar, som för allmän ordning samt för beredandet af Landets väl vidtagas, med rättighet och skyldighet, att föreslå medel till vinnande af dessa ändamål, men utan att kunna efter eget godtfinnande något hufvudsakligt beslut fatta.

De uti Regeringsformen nämnde *zwei* Stats-Ministrar och Fyra Stats-Sekreterare böra, efter den hittills bestående ordningen, egentligen anses såsom *Chefer* för Administrationens afdelningar; men den hvar och en af dem tillhörande verkningsskrets finnes mindre fullkomligt bestämd, oberäknade de omständigheter, dels att, för det samband, som bör äga rum emellan Organerne inom hvarje Styrelsens Afdelning, fullständiga föreskrifter saknas, och dels att Ärendernes fördelning emellan de närmast underordnade Auctoriteter och Embetsverk icke är afpassad efter Stats-Expeditionernes indelning, hvaraf det förhållande uppkommit, att administrativa göromål af aldeles olika egenskap finnas sammanblandade hos en del af dessa Embetsverk.

Förr än Comiterade yttra sig om de befattningar, som de, till undanrödjande af dessa hinder för en kraftfull och driftig Styrelse anse böra uppdragas åt de Departements-Chefer, hvilka de ämna föreslå, synes det nödvändigt, att något närmare granska samman-

lätt.

fättningen af det uti Constitutionen Konungen till biträde bestämde Råd och de förändringar, som i denna sammanfättning blifvit ifrågakälda. Konungens Rådgifvare bestå, utom de 2:ne Stats-Ministrarne af Sex Stats-Råd, en Hof-Cantzler och Fyra Stats-Secreterare, jemte Konungens Rådgifvare i Commando-mål, af hvilka de nio förstnämnde uti alla mål äro lika ansvarige.

Fråga har varit yppad, huruvida Konungen behöfver andra Rådgifvare, än dem, som äro föredragande och Departements-Chefer, i hvilket afseende åtskilliga förslag blifvit uppgjorde och af Comiterade pröfvade, såsom att Stats-Råden skulle tillika vara Departements-Chefer, på sätt i Norrige Styrelsen är organiserad, eller att Stats-Rådet skulle indragas och Ministrar eller Stats-Secreterare blifva Departements-Chefer, eller ock att, jemte Stats-Råd eller Ministrar, äfven föredragande Stats-Secreterare uti Departementen skulle finnas.

Om Regerings-Ärendernes antal vore lika inskränkt i detta Rike, som i Norrige, kunde det möjligtvis låta sig göra, att man hos samma personer förenade den skyldigheten, att bereda, föredraga och expediera och att äga högsta infseendet öfver Administrationen i hvarje Departement med den, att tillika i Stats-Rådet öfvervara alla från de öfriga Departementen förekommande Ärender; men, då i Sverige Ärendernes antal ofstridigt är vida större, skulle en blifvande
De.

Departements-Chef här icke kunna, jemte de honom i denna egenkap hufvudsakligen tillhörande ofvannämnde befattningar, medhinnna, att i Stats-Rådet öfvervara och med den uppmärksamhet och sakkännedom följa Ärenderna från de andre Departementen, som erfordras, om han för sine tillstyrkanden äfven i desla Ärender skulle ansvara. Denna allmänna ansvarskyldighet kunde således icke rimligen åläggas Departements-Cheferne utom i ett eller annat särskildt fall, då Ärendets beskaffenhet fordrade, att det af en eller flere utaf Departements-Cheferne, utom den föredragande, behandlades. I alla andra fall åter ägde Konungen för sina beslut i Regeringsärender egentligen blott *en enda Rådgifvare*, enär annat Stats-Råd ej finnes, än Departements-Cheferne; och då Stats-Rådets protocoller icke få tryckas, hade icke eller de sistnämnde på sin föredragning och sina åtgärder någon vidare Controll, än den granskning af protocollerne, som vid hvarje Riksdag af Constitutions-Utskottet sker, och hvilken, när Ständerne endast hvart femte år sammanträda, kan blifva ofullständig. En omständighet, som desutom ej får förgrätas, då man vill jemföra Riksstyrelsen i Norrige med den i Sverige, är, att hela den ekonomiska Lagstiftningen här tillkommer Konungen ensam, då den i Norrige icke kan utföras, utan af Konungen och Storthinget gemensamt; hvaraf synes följa, att Konungen här bör äga ett större antal Rådgifvare, hvilkas yttranden han kan inhämta, innan han

han fattar sitt beslut i ämnena af så stor och allmän vikt.

Af dessa anledningar hafva Comiterade ansett nödvändigt, att ett *Stats-Råd* finnes, som åt alla de till ekonomiska Lagstiftningen och Rikets Administration hörande ämnen kan lemna en närmare uppmärksamhet.

Med bibehållande af det antal Stats-Ministrar, Stats-Råd och Stats-Secrerare, som Regeringsformen utfätter, Hof-Cantzleren endast undantagen, hvars säte och stämma i Stats-Rådet skulle komma att försvinna, i fall detta Embete, såsom Comiterade nedanföre i underdånighet föreslå, blefve indragit, tillstyrka Comiterade i underdånighet, att de till Rikets allmänna förvaltning och hushållning hörande Ärender fördelas emellan 6 Departementer, nemligen:

1:mo Justitie-Departementet.

2:do Utrikes Ärendernes Departement.

3:tio Inrikes Ärendernes Departement.

4:to Handels- och Finance-Departementet.

5:to Krigs-Departementet; och

6:to Ett Departement för Ecclesiastique-Ärender, Allmänna Uppfostringen, Upplysningen och Fattigvården.

För dessa Departementer, skulle *Justitie-Stats-Ministern*, *Stats-Ministern för Utrikes Ärenderne*, samt de uti Regeringsformen uppräknade fyra *Stats-Secrerare* blifva Chefer.

Fråga hos Comiterade har blifvit väckt, om Justitie Stats-Ministern bör äga den dubbla befattningen, att vara Ledamot både af Stats-Rådet och af Högsta Domstolen, hvarvid väl förefaller, som vore det mera enligt med den af Eder Kongl. Maj:t redan faststälde allmänna grundfatsen för delningen emellan judiciella och administrativa Ärenden, att samma Embetsman icke är både Domare och Chef för ett Departement af Administrationen, och att således Justitie-Ministern borde upphöra att vara Ledamot i Högsta Domstolen, och deremot med sin egenkap af *Chef för Justitie-Departementet* förena det infående öfver Rättegångsverken och det *Chefskap* för allmänna Åklagare, som nu är anförtrodt åt Justitie-Cantzleren, hvilken sednare då antingen skulle indragas, eller ock förvandlas endast till första Åklagaren, eller, som man i andra Länder benämner detta Embete, *General Procurator*, hvars pligt det blefve att utföra de åtal, som åt honom öfverlemnades, utan att sjelf kunna något sådant anbefalla; men emedan Comiterade funnit de i Constitutionen för desse särskilde Embetsmän bestämde åligganden ej leda till någon oreda uti Administrationen; hafva Comiterade trott en förändring i denna del ej eller vara af nödvändigheten påkallad och att Justitie-Statsministern följaktligen kan bibehålla sine nuvarande befattningar.

Hof-Cantzleren har, jemte sin egenkap af Stats-Råd, tvänne hufvudsakliga åligganden,

den, det ena, att biträda Utrikes Stats-Ministern, och att öfvervara föredragningen af de till dess Departement hörande Ärender inför Konungen; det andra, att hafva inseen de öfver Tryckerierne och Tryckfrihetens bruk; men då Utrikes Ärenderne icke äro flere, än att Ministern kan dem beförja, och för Controllen på dess föredragning ett af Stats-Råden kan, till uppfyllande af Regeringsformens föreskrift, förordnas att dervid vara närvarande; samt, då tillsynen öfver Bokprälsarne lämpligast torde kunna anföras åt den Departements-Chef, under hvars vård allmänna upplysningen och Uppfostran ställes; anse Comiterade detta Embete, i den ordning Regeringsformen föreskrifver, desto händre kunna indragas, som Stats-Rådet, Hof-Cantzleren förutan, synes äga tillräckelig talrikhet; och den communication med Riksfens Ständer, som nu tillhör Hof-Cantzleren, lär utan minsta olägenhet kunna uppdragas åt vederbörande Departements-Chefer.

Rikets allmänna Ärenders Beredning, som för närvarande, näst under Stats-Rådet, har befattning med de till Administrationen hörande mål, är efter Comiterades tanka, alldeles öfverflödigt. Denna inrättning, tillkommen för att i någon måtto ersätta det forna Rådet, som GUSTAF III afskaffade, synes vara utan ändamål, sedan ett *verkligt Stats-Råd* existerar, af hvilket Konungen bör kunna inhämta alla nödiga råd och upplysningar. Något annat hinder för denna

Berednings indragning förmoda Comiterade ej kunna möta, än det, som finnes uti Regeringsformen, deruti des existens blifvit stadgad.

Efter att sålunda hafva yttrat sig om Statsstyrelsens Organisation i des högsta punkt, öfvergå Comiterade till de lägre Styrelseverken, hvilka, under namn af Collegier för närvarande hafva sig uppdragit, att behandla Statens Allmänna Ärenden.

Att desä Verk icke böra hädanefter, såsom hittills, *utöfva Domaremagt i hvarjehanda rättsfrågor*, är redan antagit. Hvad åter angår deras befattning med ämnen af *egentligen administrativ art*, så anse Comiterade allt hvad som rörer *Näringarne* böra från dem helt och hållit skiljas. De näringar, hvilka för Riket äro gagnelige, hafva troligen redan nått den utveckling, att de, lemnade åt sig sjelfva, skola tillväxa i den mån, som de gynnas af Landets läge, behof och naturliga fördelar, de enda vilkor, hvarpå deras uppmuntran bör vara grundad, men också de enda, som minst bero af Lagstiftaren och Styrelsen. Den allmänna öfverfikt af Näringarnes tillstånd, som för Administrationen är behöflig, bör med större både skyndsamt och säkerhet kunna beredas genom omedelbara åtgärder och upplysningars insamlande af Cheferne för de Departementen, som med Näringarne få befattning; och alla de anstalter, Styrelsen till Näringarnes förköfran kan vidtaga, böra directe från Regeringen utgå.

Desse

Desse ärender, liksom de, hvilka angå dels sådana administrativa frågor, som tillhöra Utrikes- och Krigs-Departementerna, och hvilka alla på Konungens pröfning böra sluteligen bero, och dels Landets allmänna Styrelse, stå desutom i hufvudsaklig för-
 ening med, eller uppkomma i anledning af de ekonomiska Författningar och anstalter, hvarom Konungen ensam efter Grundlagen beslutar, och böra, efter Comiterades tanka, erhålla en mera kraftfull behandling och på en genare väg, än förut afgöras, så att de icke flere år må uppehållas, hvilket hittills i enkla frågor, som kunnat röra viktiga hushållsanstalter, antingen för hela Riket, eller för någon särskild Province, rättelser af missbruk och oordningar o. s. v. genom den vanliga collegiala behandlingen ej fällan inträffat.

På denna grund hafva Comiterade ansett nyttigt, och, såsom ett bland hufvudvilkoren för en förenklad Administration, antagit, att alla sådane till Näringarne, Allmänna hushållningen och inre ordningen hörande frågor, hvilka i administrativ väg pröfvas och afgöras, samt antingen äro af den större vidd och omfattning, att de skola Konungen underställas, eller ock från Dets Befallningshafvande genom Befvär fullföljas, böra, liksom med Städernas Politie- och Ekonomie-mål nu iakttages, ifrån Konungens Befallningshafvande till Konungens pröfning öfverlemnas och af vederbörande Departements-

ments-Chef omedelbart och, utan Collegier-
nes mellankommande åtgärd, föredragas.

Deremot hafva Comiterade trott, att ingen *egentlig förvaltning* af allmänna medel, af Beskattningsverket, af Statens Egendomar, eller af förråderne för dets försvär bör läggas i händerne på Cheferne för Styrelse-Departementen. Det är således för denna förvaltning, som Comiterade funnit *Collegier* böra bibehållas; och följden häraf blir, att flere Collegier icke tarivas, än som för en sådan förvaltning äro nödvändige. Endast såsom *förvaltande* verk äro ock Collegierne i 47 § af Regeringsformen nämnde. Deras förhållande till Departements-Chefen bör vara af den beskaffenhet, att de från honom emottaga Konungens befallningar eller anordningar; men i sjelfva förvaltningen må han ej directe kunna ingripa.

Under Comiterades öfverläggningar har fråga blifvit väckt, om icke Departements-Cheferne eller andre af Konungens Rådgifvare borde, liksom i förra tider, vara både Ledamöter i Stats-Rådet och Presidenter i Collegierne, samt följaktligen deltaga i de sednares öfverläggningar och beslut; men utom det, att Collegierne icke för närvarande äro, hvad de fordom varit och ännu mindre blifva det efter Comiterades plan, ligger redan i sjelfva principen för den skillnad, Comiterade uppdragit emellan *Styrelse* och *Förvaltning*, ett påtagligt hinder för Departements-Chefernes eller Stats-Rådens President-

sidentkap i Collegierne. Då *Styrelsen* öfver-
ser det hela, pröfvar allmänna behofven och
gör sina dispositioner endast i stort, tillhör
det den underordnade *Förvaltningen* att sys-
selsätta sig blott med detaljerne, samman-
draga de spridde tillgångarne och hålla den
frängaste räkenskap öfver den minsta små-
sak, på det att allt må vara redo för den
ofvanifrån kommande dispositionen. Att gö-
ra Departements-Cheferne eller Stats-Råden
till Collegii-Prefidenter, vore således att i-
från deras högre och vidtomfattande verk-
ningskrets nedrycka dem till göromål af
en lägre och inskräntare natur, hvilka lik-
väl, för att rätt skötas, fordra tråget arbe-
te och upptaga mycken tid.

Hvad slutligen beträffar *Province-Styrel-
sen*, eller den så kallade *Landt-Regeringen*,
som förvaltas af Eder Kongl. Maj:ts Befall-
ningshafvande och de under dem lydande
Embets- och Tjenstemän, så har den, med
undantag blott af Landshöfdingarnes ombyte
hvert tredje år, som numera ej äger rum,
förblifvit i det närmaste sådan, som den i
1634- och 1660 års Grundlagar varit stad-
gad, ehuru de befattningar, som i början
tillhört denna Styrelse, och hvilka endast
 varit administrativa, med tiden blifvit mer
och mer utvidgade.

Comiterade, öfvertygade, att former,
stadgade under en längd af år och med den
be.

bestående ordningen på det närmaste förenade, icke utan högsta nödvändighet böra omkallas, hafva på denna grund, och då sjelfva inrättningen af Länestyrelsen i sitt närvarande skick ej är hinderlig för den enhet och kraft, som utgöra villkoren för en ordentlig Administration, icke velat tillstyrka någon hufvudsakelig förändring i denna Styrelse, vidare, än att all Domarebefattning med rättsfrågor, hvilken, enligt principen för en constitutionel Stat, aldraminist bör lemnas åt innehafvare af förtroende-poster, med rättighet att ensamme besluta, må från Länsstyrelsen skiljas.

Sedan Comiterade nu i underdånighet framställt de åsigter och grunder, från hvilka de, vid upprättandet af detta deras underdåniga project, hufvudsakligen utgått, återstår, att, för de administrativa Ärendernes fördelning emellan de föreslagne 6 Departementer, samt derunder lydande Embetsverk, aflempa en mera detaillerad utveckling, hvarvid först förekommer:

Justitie-Departementet.

C h e f:

Justitie Stats-Ministern.

Honom tillhör:

Att förvara Konungens Secret.

Att vara Chef för nedre Revisionen,
eller Justitie - Fördelningen af Konungens
Cantzlie,

Cantzlie, och att tillse, det arbetet derstädes, efter Instructionen, af detta Verk med ordning och drift beförjes.

Att äga allmänt inseende öfver Lagskippingen vid alla Rikets Domstolar och Executiva Embets-Verk.

Att hafva högsta inseendet å Fångelser, Arbetshus, Corrections- och Spinnhus i Riket.

Att i de till dess befattning hörande ämnen brefväxla med Rikets Domstolar och Executörer, samt att infordra den redovisning för deras Embets-förvaltning och de upplysningar eller utlåtanden, som han i detta afseende nödiga anser; dock att Justitie-Ministern, som i följd af ofvannämnde befattningar är pliktig, att för vården af allmän rätt och säkerhet, vaka öfver Lagarnes verkställighet, likväl icke må anbefalla åtal emot Domare eller andra Embetsmän, utan, när anledning dertill förekommer, öfverlemna Handlingarne till Justitie-Cantzleren.

Befordringar till Domare-Embeten och andra Tjenster inom Justitie-Staten, som af Konungen tillsättas, böra anmälas af Justitie-Ministern i Justitie-Cantzlerens närvaro inför Konungen i Stats-Rådet; men Fullmagterne contrasigneras af en Revisions-Secretare.

Med anförkingar om Afsked, eller om Tjenstebyten för Domare eller andra Embetsmän af Justitie-Staten, bör på enahanda sätt förfaras.

Justitie.

Justitie-Ministern tillfätter de Tjenstemän i Nedre Revision, hvilka icke af Konungen utnämnas, äfvensom de, till biträde vid de honom enskildt uppdragna Embets-befattningar och vid dets Correspondence nödige tjenstemän, nemligen:

- 1 Secreterare och
- 1 Cantzlist, som tillika är Registrator.

Under detta Departement ställes:

Nedre Revisionen, der alla mål, som tillhöra Högsta Domstolens befattning, innan de få föredragas, skola undergå beredning.

Denne Expedition, upptagen ibland de Administrativa Verken derför, att genom densamma föredragning sker hos Konungen inför Stats-Rådet, torde, äfven då flere Mål komma att till Högsta Domstolen öfverlemnas, kunna bestå af:

- 5 Revisions-Secreterare, af hvilka en, som Konungen dertill förordnar, fördrager alla General-Auditeurs ärender.
- 5 Protocolls-Secreterare.
- 5 Cantzlist.
- 2 Registratorer.

Renskrifningen beförjes genom antagne Renskrifvare, hvilka aflönas utaf inflytande Expeditions-medel. — Öfverskottet redovisas i Stats-Contoiret.

Slutligen upptages under Justitie-Departementet: *JustitieCantzleren*, som är Konungens högsta Ombudsman, och hvars åligganden äro bestämde i serskild Instruction.

Till

Till biträde vid göromålen i des Expe-
dition får Justitie-Cantzleren:

1 Secreterare och

1 Cantzlist, hvilken sednare tillika är
Registrator.

Comiterade hafva redan yttrat sig om
den Justitie Stats-Ministern tillkommande o-
lika befattning, både såsom Domare och så-
som deltagare i Regeringens Administrativa
åtgärder, och Comiterade tro för öfrigt, att,
då blott högsta inseendet öfver Lagskip-
ningen kommer att tillhöra denna Rikets
Förste Embetsman, med rättighet och skyl-
dighet att i Administrativ väg föreslå allt
hvad som kan leda till Lagskipningens full-
kommande, utan att kunna några åtal anstäl-
la; så skall emellan hans och Justitie-Cantzle-
rens Embetsbefattningar någon sammanbland-
ning icke uppkomma.

Comiterade anse det vara af stor vikt,
att Högsta Domstolen, der göromålens gång
hufvudsakligen beror på den ordning, drift
och uppmärksamhet, hvarmed ärenderne i
Nedre Revisionen beredas, med den sednare
ställes i närmare samband, hvilket lämpligast
synes kunna ske derigenom, att Justitie-Mi-
nistern, såsom Ordförande i Högsta Domsto-
len tillika blir Chef för Nedre Revisionen.

Comiterade hafva tillstyrkt, att Justitie-
Ministern borde äga högsta inseendet öfver
alla Fångelser, Corrections- och Spinnhus i
Riket; ett inseende, som icke så mycket bör
sträcka

fräcka sig till der förefallande oordningar, hvilkas åtalande tillhör Statens Uppfyningsmagt, utan mera till dessa Inrättningars ändamålsenliga och högsta fullkomnande.

Denna för allmänna säkerheten och personliga friheten vigtiga del af allmänna ordningen, kan för närvarande ej anses vara stäld under någon bestämd och allmän öfverstyrelse.

Utrikes Ärendernes Departement.

• Chef:

Stats-Ministern för Utrikes Ärenderna.

Honom tillkommer:

Att underhandla med Utländska Magters i Riket vistande Ministrar och Consuler; att brefvexla med Konungens Ministrar och Consuler uti främmande länder, samt att hafva under sin vård Tractater med Utländska Magter.

Under detta Departement lyder:

Cabinetet för Utrikes brefvexlingen, som består af:

1 Cabinetts-Secreterare

1 Förste Secreterare

2:ne Andre Secreterare

Hof-Canzlens Embetet kan, efter hvad Commiterade derom förut yttrat, indragas, men så

få länge detta Embete bibehålles, kan den dithörande Expedition, der göromålen lära vara, hvarken många, eller af invecklad beskaffenhet, inkränkas till:

1 Secreterare och

1 Canzlist

Utrikes Stats-Ministerns befattning grundar sig på föreskriften i Regerings-Formen: "att han skall de Ministeriella Målen inför Konungen föredraga." I följd häraf bör han, på Konungens befallning, handlägga alla ärender, som angå Konungens och Rikets förhållanden till Utländska Magter, såsom Underhandlingar, Förbund och andra Afhandlingar med desse Magter, Manifeste och publika Skrifter, rörande orsakerne till krig, stillestånd o. s. v.

Då allt hvad som rör desse förhållanden bör vara på ett ställe samlat, synes det tillhöra Utrikes Stats-Ministern, att hafva under sin vård Freds-Afhandlingar och Handels-Tractater med främmande Magter jemte dertill hörande handlingar. Derigenom kommer han också i tillfälle, att icke allenast åt dessa för Statens yttre säkerhet viktiga angelägenheter lemna nödig uppmärksamhet, utan äfven att, så ofta sådant fordras, derföre göra Konungen redo.

Då Consulerne, tillsatte, att vaka öfver Handels-Intresfet, hvilket ofta ingår i freds-förhållandet Staterne emellan, stundom erhålla Diplomatiske uppdrag, äro de på sådan grund

grund ställde under Utrikes Ärendernes Departement; men, som de egentligen för Handels ~~Skull~~ förordnas, synes det lämpligast, att Stats-Secreteraren för Handels- och Finance-Departementet föredrager frågor om deras till- och affättande; Dock att Utrikes Stats-Ministern deröfver förut blir hörd och får utlåtande afgifva. För öfrigt böra berättelser om allt, som angår Handeln, från Utrikes Departementet meddelas Stats-Secreteraren för Handeln och Financerne, hvilken ock bör kunna directe med Consulerne correspondera.

Den för närvarande under Hof-Canzleren stående *Colonial-Ärendernes Expedition*, läser kunna när som helst upphöra, och desse Ärender, hvilka blott hafva afseende på Styrelsen af Ön St Barthelemij öfverlemnas till Stats-Secreteraren för Handeln och Financerne.

Cantzlie-Styrelsen, såsom en lemning af det fordna Cantzlie-Collegium måtte äfven vara öfverflödig, sedan Cantzliet ej mera utgör något Collegium, utan består af ferskilda Departementer, hvart och ett med sin egen Chef; och de göromål som Cantzlie-Styrelsen i egenskap af ferskild Expedition förvaltar, t. ex. Skol-väsendet i Lappmarken och dylikt, böra öfverlemnas till det Departement, till hvilket de, efter sin natur, rätteligen höra.

Convoy-Commisariatet, hvilket i anseende till dess förefallande ärenders inskränk-
tare

tare antal, synes endast böra bestå af en Ord-
förande, och 2:ne Ledamöter samt en Secre-
terare och en Kammererare, kan väl i af-
seende på dels besättning med fredsverket
emellan Riket och Barbareskerne anses böra
stå under Stats-Ministerns för Utrikes Ären-
derne inseende, och genom honom erhålla
samt till honom afgifva de desse förhållan-
den rörande underrättelser; men de Admini-
strativa åtgärder, som angå Förvaltningen af
de under detta Commisariat stälde fonder
och medel, böra, så vidt de på Konungens
pröfning bero, genom Stats-Secreteraren för
Handels- och Finance-Ärenderne beredas och
föredragas, samt följakteligen Controllen öf-
ver denna Förvaltning honom tillhöra.

Inrikes Ärendernes Departement,

C h e f:

Stats-Secreteraren för Inrikes Ärenderne.

Till detta Departement höra:

Alla mål, som antingen omedelbart el-
ler genom befvär öfver underlydande Auc-
toriteters beslut i nedannämnde ämnen hos
Kongl. Maj:st i Administrativ väg blifva an-
mälde, nemligen:

1:o *Befordrings-Ärender*, eller

a) Besättandet af alla de under detta
Departement hörande Embeten; alla Embe-
ten

ten inom Civil-Statens så vidt utnämningarna sker af Konungen, och frågan derom icke, efter särskildt stadgande, genom någon af de andra Departements-Cheferne, skall föredragas.

b) Frågor om Suspension och afsked i från de under Departementet hörande förtroende-poster, samt permissions- och afskedsansökningar från alla ofvannämnde Embeten och Tjänster.

c) Frågor om löne-inkomster och andra förmoner för de i 1 momentet nämnde Embetsmän, hvartill hörer bestämmandet af Taxor, Tractamenten och Arfvoden m. m.

d) Besvär öfver förslag, som till en del af förenämnde Embeten upprättas samt öfver utnämningar till sådana tjänster, hvilka Konungen sjelf icke bortgifver.

2:o *Kameral-Ärenden*, med undantag af Financerne; eller utfärdande af Författningar och pröfning af hemställningar eller besvär i alla mål, som höra till den åt Kammar-Collegium uppdragne förvaltning, efter hvad nedanföre säges.

3:o *Ärenden*, som hafva afseende på bestämmande af grunderne för utgörandet af de hemman i allmänhet åliggande besvär, såsom Väg- och Brobyggnad; uppförande af allmänna byggnader; Kronotransporter och dagsverken; Underhålls- och Inqvarterings-skuldigheter för tågande Truppers Riksdagspenningars

ningars erläggande till Allmogens fullmäktige o. f. v.

4:o *Landthushållningen och Landtmanna-Näringar*: såsom Åkerbruk, häst- och boskaps-skötsel, får-afveln, Skogshushållning, odlingar och vattenafledningar; jagt och fiskerier, brännvins-bränning o. f. v. Med undantag af allt, som angår Inrikes handeln med landtmannens, så väl rå, som förädlade produkter, och närings-friheten på landet, hvilka Ärender, för sammanhanget skull, måste öfverlemnas till Handels-Departementet, hörers således till Inrikes Departementet uppgiften öfver och utförandet af Författningar, som åsyfta landthushållningens upphjelpande, såsom angående Landtmäteriet, hägnad och stängsel jordägare emellan, anläggning af qvarnar, sågar och stampverk, strömmrensningar, öppnande af bätleder och Canalfarter o. f. v.

5:o *Förslag till fördelning af de till landthushållningens upphjelpande anslagne medel och tillsyn öfver deras användande.*

6:o *Bergverken och bergshushållningen i allmänhet samt alla dertill hörande manufacturer och fabriker, såsom:*

a) Privilegier eller tillståndsbref för anläggning af Bruk och Bergverk, t. ex. malmugnar, Smälthyttor, alla så grofsmiden, som manufactur- och mineralverk.

b) Beviljande af frihetsår för dylika anläggningar.

E

c) Frå-

c) Frågor om inställande eller nedläggning af Smiden, eller ock om deras tillökning eller sammanläggning.

7:o *De till allmänna inre ordningen hörande Ärender:* såsom reglering af de tjänster och Auctoriteter, som skola besörja ordningen och economien i Orterne; frågor om By-ordningar; tjänstehjoms-ordningen; uppsigt öfver nödiga anstalter till förekommande af vattenskränningar och öfversvämningar; skada af flygland, eldsvådor o. m. s. Spannemåls-undslättning i mislsväxtår; besparings- och låne-magaziner inom Socknar, Härader och Län; mått, mål och vikt; postföreling; färje- och bropenningar; brefbäring; fångföreling; anläggning af Gåstgifverier och krogar; reglering af Skjutsnings-skyldigheter; Städernes Economie- och Policemål; Brand-förelingsverket och Tabellverket.

8:o *Alla andra Ärender, som med de redan uppräknade hafva gemenskap och till de öfriga Départementen icke kunna hänföras, såsom:* ansökningar om tillstånd till utrikes refor; om naturalisation; ändring af Låne- Härads- och Sockne-gränfor eller andra territorial-förändringar o. s. v.

Stats-Secreteraren, som i allmänhet måste vaka öfver Administrationen i de dess Département tillhörande delar, som bör tillse, att Konungens deruti fattade beslut blifva till verkställighet befordrade, och som likaledes måste hålla noga tillsyn öfver göromålsens jemna och oafbrutna gång, ej mindre

dre inom sjelfva Departementets Expedition, än och uti de derunder lydande Collegier och Embetsverk, erhåller till biträde för målens beredning till föredragning hos Kongl. Maj:t, samt för expedition deraf:

1 Förste Expeditions-Sekreterare.

3:ne Protocolls-Sekreterare.

3:ne Cantzlistor, och

1 Registrator.

Emellan desä fördelar Stats-Sekreteraren göromålen för desä expedition.

Då Departementets Chefen är ansvarig för göromålens gång, och att Ärenderne, med undantag af de mest grannliga och viktiga, och hvilka således med större skyndsämhet än andra skola expedieras, blifva, i den ordning de ankomma, föredragne och afgjorda; så bör det bero af honom, icke allenast att stadga den arbetsordning, som han för ändamålets vinnande anser nyttig och lämplig, utan jemväl att föreslå Embetsmännen inom sin expedition, och att hos Konungen anmäla dem, af hvilka, i saknad af skicklighet, pålitlighet eller drift, han icke finner sig betjent; af hvilken orsak åtminstone Förste Expeditions Sekreteraren endast torde böra med Constitutorial förles. — Renskrifningen, utom af de Expeditioner, som äro af större vikt och grannlagenhet, dem Cantzlistorne afskrifva, besörjes utaf inflytande expeditionsmedel; hvarest öfverskottet redovisas i Stats-Contoiret.

Under Inrikes Departementet höra nedannämnde Embetsverk och Auctoriteter, nemligen:

A. *Kammar-Collegium,*

hvilket, sedan alla judiciela Ärender derifrån blifvit skiljde, den åt Kammar-Collegium hittills uppdragne controllen öfver upp-
börden förflyttad till Stats-Contoiret, och
tvister, som angå debiteringen och beräknan-
det af Statens ordinarie och extraordinarie
inkomster öfverlemnade till Kammar-Rätten,
egentligen bibehålles för förvaltningen af
Statens fasta egendom och dess Skattläggnings-
verk; i följd hvaraf Krigs-Collegii Civil-De-
partement, med tillhörande Hufusfyns- och
Boställs-Contoir, äfven böra till Kammar-
Collegium öfverflyttas.

Detta Collegium torde således kunna
bestå af:

1 Chef eller President och
3 Ledamöter, tillika med 1 Secreterare,
1 Advocat-Fiscal och 3 Kamererare,
såsom Contoirs-Chefer, samt desutom 1 Ar-
chiv-Inspector med nödigt antal Betjening
för så väl Cantzliet, som Contoiren.

Till Kammar-Collegii handläggning höra:

1:mo

*Mål och Ärender, som röra förvaltningen
af Statens förutnämnde egendom, samt de till
Allmänna behof och milda Stiftelser anslagne
hemman.*

Så-

Sådane äro:

1:o Arrendens afflutande

a) om Statens behållna fasta egendom, såsom Kungsgårdar, Kungsladugårdar, Krono-Säterier, Utjordar, Ångar och Urfjällar, Qvarnar, färjeställen och fiskerier.

b) Om alla sådane Militie-Statens tillhörande hemman, som enligt Författningarne få utarrenderas, såsom de på behaglig tid ändragne Militie-Boställen, Officerares vid Indelta Arméen boställen i allmänhet, indragne pipare- och oboist-boställen, med flere, som för Regimenternes räkning skola utarrenderas.

c) Om sådane till Civil- och Ecclesiastik-Statens, till milda stiftelser och till allmänna behof anslagne hemman, som, antingen enligt nu gällande författningar eller efter framdeles blifvande föreskrifter, på längre tid få utarrenderas.

2:o *Inseende* deröfver, dels att af- och tillträdes hufsfyner och ekonomiska besigtningar, enligt författningarne, verkställas å Kungsgårdar, Boställen, med de flere lägenheter, som genom Collegii föranstaltande blifva utarrenderade, och dels öfver uppfyllandet af derom afflutade Arrende-Contracter.

3:o *Nybyggnad och underhåll* af sådane Statens allmänna hus och byggnader, både å Landet och i Städerne, som Kronan på egen bekostnad bygger och underhåller, med undan-

undantag af dem, som till förskildte Stater och Verk äro anslagne.

4:o *Militie Boställs-Cassans* förvaltning, lånefrågor och utbetalningar till Nybyggnad eller reparationer å Militie-Boställen, med hvad mera dertill hörer.

5:o *Pröfning af Konungens Befallnings-häfvandes utslag* i frågor, som angå tillstånd till uppodlingars företagande, nya torps och hemmans anläggning med rättighet till längre eller kortare tids besittning å sådan Kronojord, som icke till enskildes begagnande under stadgad Successionsrätt är upplåten, såsom Kungsgårdar, Kungsladugårdar, Krono-Säterier, Krono-Allmänningar och Kronoparker, Boställen till alla Stater, m. fl.

6:o *Pröfning af undersökningar* om Bruckens behof af recognitionsökog och ökogstilldelningar för hemman och sägverk å allmänningar och Kronoparker.

7:o *Inseende öfver Allmänningarnes vård och behandling* efter de föreskrifter, som derom redan äro gifna eller framdeles kunna meddelas, samt följaktligen äfven pröfningen af befyär, som öfver Landshöfdingarnes utsyningsförslag kunna anföras.

8:o *Frågor om öfverlopps-jord* vid Militie- och Civile-Boställen, och huru dermed bör förhållas.

9:o *Besvär öfver Landshöfdingens Utslag* rörande reglering af kalkbränningen på Gottland.

10:o *Be-*

1:o Besvär öfver Länshöfdingarnes beslut i mål, som öfrigt angå förvaltningen af Statens ~~egendom~~ ^{egendom}, och af de till Boräällen och till allmänna behof eller till milda Ristteller anslagne hemman.

2:do

Mål om öfverlåtelse af Statens fasta egendom till enskildte, eller ock inlösen af fast egendom för Statens räkning.

Hit räknas:

1:o Skatteköps afslutande och Skattebrefs utfärdande.

2:o Försäljning genom Auction till Skatte af sådana hemman, som blifvit inrättade å den Bruken fränkilda del af recognitionsfog.

3:o Hemmansbyten emellan Kronan och Private.

4:o Mål om bytesbristet och deras ersättning.

5:o Frågor om Frälse och Skatterätts-ersättningar på en gång, eller ock blott om ersättning för Skatterätts-fordran.

6:o Förberedande anstalter till verkställighet af sådana Konungens och Rikens Ständers beslut, som åsyfta försäljning till större eller mindre del af Statens jord och fasta egendom, äfvensom inköp af någon sådan för allmänt behof. Köpeafhandlingar härom blifva, å Kronans vägnar, af Kammar-Collegium undertecknade och utfärdade.

7:o Af-

7:o *Afsättningar*, med undantag för de Län, hvarom särskildt kan vara eller blifva stadgad.

3:o

Ärender, som angå bestämmandet af *Stats inkomster* af jord och fast egendom, samt af bergverk och vattenverk, eller andra mekaniska inrättningar, antingen dessa inkomster till *Stats-Cassan* ingå, eller till allmänna behof blifvit anordnade.

Sådane äro:

1:o *Pröfning och fastställelse af alla skattläggningar* å Nybyggen och lägenheter på Kronans skogar, samt på Lands- och Hårads-Allmänningar; å byar, under hvilka hemman blifvit inlagde; å frälse-, Krono-Skatte-, eller Kronohemman, då förmedling derå sökes; å provisionellt förmedlade hemman, till utrönande, huruvida den oförmedlade räntan kan utgå; å såg- och mjölqvarnar till afsalu och till malning för Tull; å stampverk och å Fiskerier, så vidt de icke Kronan omedelbart tillhöra, samt under Arrende upplåtas.

2:o *Pröfning af verkställda förmedlingar*, hvarigenom grundskatten å hemman och lägenheter blifvit ändrad eller nedfatt.

3:o *Att utreda och till Kongl. Maj:st i underdånighet hemställa frågor om återvinande af bortmistade Rå- och Rörs- samt Insockne rättigheter å Hemman och Torp.*

4:o *Att,*

4:o Att, i afseende å Jura patronatus i-
akttaga Kronans rdt.

5:o Frågor om indragna Säterifrihetens &
tervinnande.

6:o Mål, som angå beständiga tionde-
sättningen.

7:o Mål om Ödeshemmans upptagande, så
vidt de hafva afseende på Råntorne, som
deraf böra utgöras, och frihetsår derföre.

8:o Ärender, som röra Kronans Jorde-
bok, dels inrättning och rättelse deri.

9:o Ansökningar om Säteriers samman-
läggande.

10:o Ansökningar om Säterifrihetens flytt-
ning.

11:o Frågor om mantalens rätta Storlek
å de Staten tillhörige eller till allmänna be-
hof upplåtne hemman.

12:o Anfökningar om Namnförändringar
å hemman och lägenheter.

13:o Frågor om frihetsår å Nybyggen
och uppodlingar.

14:o Besvär öfver Taxors upprättande
till bestämmande af Kohlpris inom Brukens Kohl-
distrikt.

15:o Indragning af behaglig tidsförlänings-
spannemål vid Pastorater.

16:o Pröfning af Markegångs-Taxor, då
besvär deremot anföras.

4:te

Ärenden, som hafva afseende på värden af Indelnings- och Roteringsverket, så vidt den Kammar-Collegium kan tillkomma.

Dertill räknas:

1:o Frågor om jemnkning uti eller flyttning af Rustnings- och roterings-skyldigheter, samt om Båtsmanshåll.

2:o Frågor om Nybyggens deltagande i Rotering.

3:o Ersättningar för förlorade Hemmansräntor vid Militien.

4:o Mål om Vacance-afgifts utgötande vid Regementerna.

5:o Om afskrifningar af husrötemedel vid Militie-Boställen, eller om utvägar till desse Boställens åter i ståndfåttande, då tillgång dertill hos förre Boställs-innehafvaren saknas.

Af de befattningar, som i 1734 års Instruction och flera författningar äro Kammar-Collegium uppdragne, kommer således, jemte domsrätten i dithörande rättsfrågor, att derifrån skiljas:

Inseendet öfver landets cultur och allmänna bushållning;

Alla frågor, som angå indrifvandet af Statens inkomster, eller i öfrigt äro af finansiell egenkap;

Mål,

Mål, som angå undersökning eller tvist, huruvida Statens inkomster, i grund af Jordböcker eller Skattläggningar, särskildte författningar eller Rikslens Ständers Bevillningsförfordning, blifvit rätteligen beräknade eller icke;

Inseende öfver Tullverket och öfver General-Landtmäteri - Contoiret samt öfver mått, mål och vikt.

Rörande dessa Ärenders behandling vilja Comiterade här framdeles yttra sig.

Under Kammar-Collegium komma att lyda 3:ne Contoir, nemligen: Hufuslyns- och Indelnings-Contoiret, hvilket utgjort 2:ne särskildta Contoir under Krigs-Collegium, samt 2:ne Provins-Contoir, emellan hvilka de hos Kammar-Collegium qvarblifvande göromål fördelas.

Bytes- och Reductions- samt Tull- och Licent-Contoiren ställas på Indragningsstat; äfvensom det så kallade Referendarii-Contoiret, hvilket ej mera blir behöfligt, emedan Secreteraren bör blifva Chef för Collegii Cantzli-Betjening; hvaremot Civil- och Militie-Afräknings-Contoiret flyttas till Kammar-Rätten.

Genom denna förändring i Kammar-Collegii organisation, som hufvudsakligen grundar sig derpå, att en stor mängd mål komma att skiljas från detta Collegii befattning, blifver, en hufvudsaklig förändring i den
för

för Collegium nu gällande Instruction nödvändig; men då de föreskrifter, som i de economiska författningarne för Ärendernes behandling finnas stadgade, åtminstone tills vidare komma att bibehållas; så kunna förändringarne i nämnde Instruction endast på det sätt verkställas, att derifrån uteslutes alla de mål, som frångå Collegii befattning, och derefter ordningen för de kvarblifvande Ärendernes behandling stadgas.

Så länge Magazins-Directionen äger bestånd, bör den lyda under Inrikes-Departementet; men af skäl, som nedanföre skola anföras, anse Comiterade kostnaderne för de dervid anställda Embetsmän kunna, till fördel för Staten, besparas och verket helt och hållit indragas, så att endast till vidare 2:ne Ledamöter, med biträde af nödig betjening från Kammar-Contoïret, bibehållas till utredande af Verkets affairer.

Härigenom skall Regeringen visserligen icke hindras i sina till allmänna inre ordningen hörande anstalter, att lindra följderna af inträffande missväxter; och då Landt-hushållningens upphjelpande, inrättning af Sockne- och Härads-Magaziner o. s. v. härmed stå i närmaste sammanhang, hafva Committerade trott, att omsorgen om anskaffande af Spannemåls-understöd för de orter, som deraf blifva i behof, bör uppdragas åt Stats-Secreteraren för Inrikes Ärenderne.

B. *Bergs-Contoïret*, bestående af:

1 Chef eller Öfver-Directeur för Berg-verken, som får till biträde:

Öf.

- 1 Öfver-Inspector, jemte
- 1 Secreterare och nödig Betjening.

Detta verk erhåller första delen af den Administrativa befattning, som tillhör Bergs-Collegium, hvars indragning Comiterade nu föreslå: såsom

Att, sedan alla från derunder lydande Embets- och Tjenstemän inkommande berättelser om bergverkens drift och tillstånd blifvit samlade, dem sammandraga, och i detta ämne till Stats-Secreteraren för Inrikes Ärenderne årligen ingifva fullständig berättelse.

Anstalter och åtgärder i afseende på Grufvors och malm-anledningsars, samt andra fosfiliers upptäckande och bearbetande;

Anfökningar om tillstånd och privilegier till Bergverks-, Bruks- och Manufactursmidens anläggning; om frihetsår derå; om inställande eller nedläggning af smiden, deras tillökning, eller sammanläggande, ingifvas till Bergs-Contoiret, som, sedan alla rättsfrågor, hvilka i anledning deraf kunna uppkomma, blifvit vid laga Domstol afgjorde och öfriga förberedande åtgärder vidtagna, har att utlåtande meddela, och det samma, jemte alla handlingarne, till Stats-Secreteraren aflemna.

Vidare äger Bergs-Contoiret hålla tillsyn deröfver, att de med dylika anläggningar förknippade villkor uppfyllas.

Tillsyn å Metall-vågarne samt deröfver, att alla vägare, enligt nu gällande författnin-

ningar och instructioner, fullgöra sina åligganden, och i behörig tid aflemna fullständiga räkningar, så att hufvudboken öfver Stångjerns-smidet och Jern-mannufacturen i Riket derefter må kunna afslutas;

Inteckningar af Contracter uti Bruks- och Bergverks-iddkares inventarier och effecter, i afseende på erhållande förslag till rörelsens drifvande;

Tillsyn öfver Marckscheideriet uti dess utöfning, såsom grunden för Systematiska arbetsplaners uppgörande till Grufvornas rätta bearbetande.

Tillsyn, att samtelige Bergs-Embetsmännen uppfylla sina skyldigheter, samt att den speciella vård, hvilken i synnerhet vid de ädlare verken erfordras, noggrant uppfylles.

Värderingar och besigtningar å Bruk och Bergverk, antingen de anbefallas eller begäras, verkställas af Domaren i Orten, eller af den Bergs-tjensteman, till hvars befattning sådant kan komma att höra. Dessa värderingar skola, då Bancolån begäras, undergå granskning i Bergs-Contoiret; Bankens rätt obetagen, att tillse, huruvida dess säkerhet, vid så beskaffade värderingar, blifvit tillräckeligen förvarad.

Så länge de författningar gälla, som äro utfärdade om öfverlmede, om Tackjernshandeln och visfa Bruks rättighet till tackjerns-köp från Bergslagerne, samt angående Jern-vräkeriet med hvad dertill hörer; äger
Bergs-

Bergs-Contoiret insende öfver desä författningars efterlesnad; men får icke upptaga och afdöma de i anledning deraf uppkommande rättsfrågor.

Planer till grufvors brytning, i de fall desse planer hittills bordt af Bergs-Collegium fastställas, insändas till Bergs-Contoiret: ågande Bergs-Contoiret, att i viktigare fall, eller då fråga uppkommer om större förändringar i Bergverkens administration, tillkalla Bergmästaren i Orten, eller någon annan Tjensteman vid Bergverken, till upplysningars afgifvande; hvarefter Ärendet Kongl. Maj:t i underdänighet hemställles.

Contoiret upprättar jemväl förslag till de tjensters bortgifvande inom Bergs-Staten, hvarå Kongl. Maj:ts Nådiga Fullmagter meddelas, och Chefen för Bergs-Contoiret tillfätter de öfriga, så vidt de af Staten aflönas, äfvensom den Betjening inom Verket, hvilken sådane fullmakter icke erhåller.

De under Bergs-Contoiret hörande Embets och Tjenstemän, såsom: Bergs-Hauptmän, Bergmästare, Bergsfogdar, Öfver-Masmästare, Masmästare, Geschworner, Bergs-Guardiens, Bergs-Fiscaler och Bergs-Gevaldiger m. fl., hvilkas bibehållande eller indragning hufvudsakligen berör af de administrativa göromål, hvilka uti blifvande författningar för dem bestämmas, böra tills vidare, och intilldels att en närmare reglering deraf kan, i sammanhang med desä författningars redaction, verkställas, iakttaga de dem

dem enligt Instructioner och författningar tillhörande skyldigheter; dock kan den Bergsfogdarne åliggande uppbörd af bergverkens utskylder genast öfverflyttas till Kronans vanlige uppbördsmän, hvilka derföre, likasom för all annan uppbörd, böra vid Lands-Contoiret i Länen redovisa; hvarefter Bergsfogdarne, i de flesta bergslager, torde kunna indragas.

Med tillstånds beviljande till husbehöfsfägars anläggande inom bergslagsorterna bör förhållas på samma sätt, som med sådant tillstånds meddelande i allmänhet kommer att äga rum.

Frågor om bestämmandet af Statens inkomster af bergverken, äfvensom tillsynen å upprättandet af Bergs-Jordeboken, skola, såsom Comiterade redan föreslagit, höra till Kammar-Collegium. Bergs-Contoiret, som således hvarken härmed, eller med prifens reglering å Tionde-tackjern och å hammar-skatts-jernet, får befattning; kan likväl, då så nödigt anses, i desla afseenden höras och utlåtande meddela; äfvensom Contoiret bör i de mål, hvilka förut tillhört Bergs-Collegii pröfning, men hädanefter skola till Domstolarne öfverlemnas, meddela alla de vetenskapliga upplysningar, som Domstolen för målets afgörande anser nödiga.

Huruvida de under Bergs-Collegium hörande Domstolar böra bibehållas, eller icke, derom tillhör det icke Comiterade att yttra sig.

Öfver Bergs-Contoirets beslut i dithörande Administrations-Ärender bör klagan få anföras, genom underdåniga besvär hos Kongl. Maj:t, hvilka inlemnas i Inrikes Ärendernes Departement.

Mineral-Cabinettet samt de Chemiska och Mechaniska Laboratorierne kunna bibehållas under Bergs-Contoirets inseende.

C. General Landtmäteri-Contoiret,
som består af:

- 1 Chef, 1 Öfver-Inspector,
- 1 Secreterare,
- 1 Fiscal,
- 1 Inspector öfver mått, mål och vikt,
- 1 Registrator och Actuarie, samt behöfligt antal Ingenieurer.

Till detta verk, hvaröfver Kammar-Collegium hädanefter icke får inseende, hör Landtmäteriet i allmänhet, jemte Justeringsverket, eller inseende öfver mått, mål och vikt. Alla rapporter om de i Riket årligen verkställda Enskiften och Storskiften skola hit ingå, här ordnas och sammandragas; hvarefter fullständig berättelse om allt hvad vid skiftesverket öfver hela Riket blifvit tillgjordt, och i hvad förhållande den ödeliggående jordens uppodling tilltager, jemte öfriga härmed gemenskap ägande Statistiska upplysningar, till Stats-Secreteraren för Inrikes Ärenderne aflemnas.

Chefens och öfrige Tjenstemännens åligganden äro bestämde uti 1783 års Kongl. Landt.

Landtmåteri-förordning samt flere författningar, och bibehållas i närvarande skick, intill dess en ny Instruction för dem kan komma att utfärdas.

D. *Post-Verket.*

Chef: Öfver-Post-Directeuren, som har till biträde:

- 1 Secreterare,
- 1 Kammererare.

Under Öfver-Post-Directeurens inseende står Svenska Postverket, så inom som utom Riket.

Honom åligger tillse, huru Postförvaltare, Postillon och Postförare sina skyldigheter fullgöra. Vidare tillhör Öfver-Post-Directeuren: tillsyn å Postjakter, Postjakt-Skeppare och deras besättningar; frågor om Postporto-böcker och Postränskaper;

Utfärdande af Fribrefs-böcker; mål om mis- Summeringar i Post-Protocoller och öfriga Ränskaper;

Tillsyn, att obetalde postmedel behörigen varda indrifne och redoviste;

Utfärdande af Postförare-besättningsbref;

Alla Ärender, som angå utgifter i och för Svenska Postförsehn, så inom som utom Riket.

Frågor om lättnad och Beqvämlighet i postgången samt inrättning af nya postvägar, Stationer och Contoir; dock böra Ärender af

af denna beskaffenhet, sedan de blifvit behörigen utredde, underställas Kongl. Maj:ts Nådiga *pröfning genom Stats-Secreteraren* för Inrikes Ärenderne.

Öfver-Post-Directeuren tillsätter alla de tjenster vid Postverket, hvarå Kongl Maj:ts Nådiga fullmakter icke utfärdas, och upprättar förslag till dem, som af Kongl. Maj:tt tillsättas.

Uti Öfver-Post-Directeurens åtgärder i administrations-Ärender får ändring sökas genom besvär, hvilka ingifvas uti Inrikes Ärendernes Departement.

De genom Postverket inflytande medel, hvilka anses såsom bevilning, redovisas på vanligt sätt och räkenskaperne revideras i Kammar-Rätten.

Utom nu uppräknade Embetsverk, som höra under Inrikes-Departementet, bör detta Departement jemväl hafva inseende å:

Jägeri-Staten och Jagtväsendet.

Administrationn häraf har hittills tillhört Öfver-Hof-Jägmästaren, som, i afseende på Kronans parker, Gehäg och Djurgårdar, äger lika uppsigt, som Landshöfdingarne, hvar i sitt Län, hafva öfver Kronans allmänningar; men som förvaltningen af all Kronans jord, för sammanhanget och Styrelsen af det hela, borde finnas hos en enda Auctoritet, kan Öfver-Hof-Jägmästare-Embets-
kas

kas till en Hof-fyslla, hvarmed endast in-
seendet öfver Kongl. Djurgården förenas.

Jägeri-Betjeningen skulle således inom
hvarje Län ställas under Landshöfdingen,
som jemväl erhåller värden om de i Länet
varande Kronans parker, Gehäg och Djur-
gårdar, under Kammar-Collegii inseende.

Skogs- och Jägeri-Betjeningen skulle dock,
efter Comiterades tanka, kunna nästan helt
och hållet indragas, om Krono-allmänningar,
parker och Djurgårdar blefvo på ett fördel-
aktigare sätt till Statens nytta använde; men
för inseende å jagten och vidtagande af an-
stalter till odjurs fällande och utödande, samt
anställande af Skallgångar och tjenliga inrätt-
ningar af jagtredskap med hvad dertill bö-
rer, kunde ett inskränkt antal Jägeri-Betje-
ning af de mindre graderne bibehållas i de
Orter, der sådant kunde anses nödigt.

Brandförsäkringsverket.

De mål, som hos Kongl. Maj:t rörande
detta Verk kunna förekomma, handläggas uti
Inrikes Ärendernes Departement; men då
inrättningen är en enskild association, kan
Stats-Secreteraren deröfver icke erhålla sär-
skildt inseende.

Som det åligger Stats-Secreteraren för
Inrikes Ärenderne, att föreslå och till verk-
ställande befordra de åtgärder, som af Sty-
relsen kunna vidtagas till landbrukets och
landtmanna-närings upbjelpande; bör Landt-
bruks-Academien, der Statistiska upplysnin-
gar

gar samlas och dit Tabellverket således äfven flyttas, höra under detta Departement.

www.libtool.com.cn

Låne-Styrelserne stå under Inrikes Departementet, dels omedelbart i sådane mål, som höra till detta Departement och ej angå den Kammar-Collegium uppdragne förvaltning, och dels medelbart i de mål, som ej utan föregången behandling af Collegierne komma under Kongl. Maj:ts pröfning.

Öfver Landshöfdingarnes beslut, böra således besvär omedelbart till Inrikes Departementet ingifvas uti följande mål, nemligen:

1:o Om Sångars anläggning, antingen de äro grof- eller finbladiga.

2:o Om mjölkvarnars och stampverks anläggande.

3:o Rörande frågor, som kunna uppkomma, huruvida ägare till enkiftadt hemman må derifrån afföndra mer än en tiondedel af ägorne.

4:o Om tillstånd till krogars eller näringsställets inrättning.

5:o Allmänna skyldigheters åläggande, såsom skjuts-, väg- och brobyggnadsmål, färjors inrättande, inöf-kottnings- och fångföringsmål, Gästgifveriers anläggning, flyttning eller indragning, kyrko-, tings-, fattigstugu- och arnesthus-byggnader, kronokörs-lor, dagsverkens utgörande för Statens räkning, allmänna sammankott och inqvartestugor.

6:o Om

6:o Om allmän ordning och hushållning, såsom frågor om Härads- och Sockne-Magaziner, Byordningar, Bränvinsbränning, ordning vid hamnar och Canal-farter, flygfärdens hämmande, med flere sådana allmänna eller enskilda economiska ärenden, som icke, efter hvad föreslagit blifvit, komma att pröfvas af Kammar-Collegium eller Bergs-Comtoiret.

Underdåniga besvär i så beskaffade ärenden, då de icke äro af judiciel eller executiv beskaffenhet, synas lämpligast kunna anföras med iakttagande af samma tid och ordning, som för Städernes Economie och Politie-mål förut stadgadt är.

Anmärkningar i afseende på uppställningen af detta Departement.

Efter detta förslag skall Stats-Sekreteraren erhålla en långt större verkningskrets, än den han förut haft. Härigenom skall han ofelbart komma i tillfälle, icke allenast att tillse, det ärenderne handläggas med all den skyndsämhet, ordning och drift, som Eders Kongl. Maj:ts och Rikets tjänst fordrar, utan äfven att följa verkställigheten af Konungens beslut och lemna uppmärksamhet åt alla de grenar af administrationen, som tillhöra dess Departement, samt när som helst derföre kunna göra Konungen och Nationen reda. Han kan och bör således, genom de under honom stående Autoriteter, förskaffa sig den tillförlitligaste kännedom om landets

na-

naturliga tillgångar och om hindren, som möta för deras utveckling och rätta användande. Han är jemväl i tillfälle att tillse, huru Rikets särskilte Provincer i kultur, välstånd och folkmängd, — de enda källorner till Statens rätta Ryrka, — till- eller aftaga, samt att, i följd deraf, inför Konungen föreslå de åtgärder, som till beredande af dessa stora ändamål kunna anses nödiga.

Det hufvudsakliga ändamål, som med en Ministerial-Styrelse åsyftas, är genom denna sålunda föreslagne organisation vunnit; men de vådor, som kunna vara att befara, om Administrationen lemnas i händerne på allrådande Ministrar, har man sökt förebygga.

Stats-Secreteraren *beslutar icke*, och kan således svårligen på annat sätt skada, än genom försummad tillsyn, hvaremot redovisnings-skyldigheter inför Konungen och Nationen bör vara en tillräcklig kontroll. Han äger ej någon förvaltning af Statens betydliga egendom och han får ej egentligen handhafva det invecklade skattläggnings-verket, hvarpå så många enskildes rätt beror, emedan den närmaste omsorgen härom är anförtrödd åt oberoende, inför Lagen ansvarige Embetsmän; men honom åligger att tillse, det derom gällande författningar nog iakttagas, och jemväl att i desse sednare, samt i allt hvad som rör allmänna ordningen och hushållningen, föreslå sådane förändringar, som, påkallade af behofvet, till allmän nytta kunna vara ledande.

Då

Då Committerade tillstyrkt, att Stats-Secreteraren blir Chef, icke allenast, såsom hittills, för sin Expedition, utan för hela Departementet, hvarunder flere andra Verk lyda, samt detta Embete således kan anses för ett bland de viktigaste i Staten, hafva Committerade trots sig böra i underdånighet hemställa, om ej Stats-Secreteraren borde tilläggas en högre rang.

Denna omständighet, icke bestämd i Constitution, beror på Eders Kongl. Maj:ts Nådiga godtfinnande; och ehuru den kan synas af mindre vikt, torde likväl ordningen fordra, att Chefen har högre värdighet, än de under honom stående Embetsmän. Såsom en följd häraf, få Comiterade likaledes tillstyrka, att Cheferne för de Collegier, som bibehållas, hvilka, för att iakttaga Constitutionens bokstaf i afseende på Riks-Rättens sammanfättning, kunna benämnas Presidenter, i stället för Fältmarskalks värdighet, som de nu innehafva, endast erhålla rang, lika med den, som General-Majorer eller Vice Presidenter för närvarande äga; hvaremot Cheferne för Landtmåteri-Contoirtet, Bergs-Contoirtet och Postverket, äfvensom för Commerce- och Manufactur-Contoirtet samt Styrelsen för allmänna Läkarevården, hvarom framdeles nämnes, endast torde böra erhålla Öfverste rang.

Hvad Comiterade hittills anmärkt, gäller lika för alla Stats-Secreterarne, och varder således jemväl för de öfrige Departementen åberopadt.

Vid

Vid ärendernes fördelning Departement-
terne emellan, hafva Comiterade följt den
anvisning, **Regeringsformenni** des 6 § leni-
nar. Således tillkommer Inrikes Departe-
mentet Kameral-, Landthushållnings-, Berge-
handterings-, samt andra dermed gemenskap
ägaende Inrikes Civil-ärender, hvilka uti sjöl-
va förslaget under vissa titlar blifvit upp-
räknade, hvarigenom detta Departements
omfattning synes tillräckligen bestämd.

Då uppfågten öfver landthushållningen
och landtmanna-näringsar blifvit förd under
detta Departement, synes som alla frågor
om Näringsfriheten på landet och om inri-
kes handeln med landtmannens, så väl rå,
som förädlade tillverkningar, äfven hade
bordt höra dit; men som en ferskild Stats-
Secreterare för handeln och financerne fin-
nes, hafva Comiterade ansett nödvändigt,
att han, för att erhålla en i möjligaste mät-
to sammanhängande verkningskrets, äfven
får befattning med slöjderne och handeln i
hela sin vidd, och att det således för närva-
rande vore olämpligt, att någon del derifrån
afskilja. Dock bör, efter Comiterades tan-
ka, desä ärender framdeles, eller så snart
sådant i Constitutionel ordning kan beslutas,
öfverflyttas till Inrikes Departementet, hvar-
vid ingen annan åtgärd erfordras, än att den
för nämnde ärenders handläggning här fram-
deles föreslagne afdelning ställes under sist-
nämnde Departement, der Betjeningens an-
tal då bör ökas, samt i Finance-Departemen-
tet

tet minskas. Och torde de nämot Kameral-
ärenderne kunna till Finance-Departementet
öfverlemnas.

För öfrigt hafva Comiterade sökt, att e-
mellan desse Departementer uppgöra skul-
naden på det sätt, att grunderne för bestäm-
mandet af Statens inkomster af jord och fast
egendom, eller Skattläggningsverket, skulle
tillhöra Inrikes-Departementet, hvars befatt-
ning upphör och öfvergår till Finance-De-
partementet, då fråga uppkommer om des-
sa inkomsters beräkning, uppbörd, redovisning
och användande.

Frågor om disposition af de medel, som
anslås till landthushållningens upphjelpande,
lärer desto mindre böra anses såsom någon
Finance-Departementet tillhörande befattning,
som undersökning och pröfning dervid må-
ste föregå om landthushållningens tillstånd
och behof, — en omsorg, tillhörig Stats-
Secreteraren för Inrikes Ärenderne, på hvil-
ken grund Ärender af ofvannämnde beskaf-
fenhet honom böra tillkomma; hvilket Co-
miterade således föreslagit.

Bland de den inre ordningen rörande
Ärender, som skulle tillhöra sistnämnde Stats-
Secreterare, är jemväl Postföringen uppta-
gen. Denna inrättning är väl i sitt närva-
rande skick att anse såsom en inkomst-källa
för Staten, och hade, på sådan grund, bordt
stå under Finance-Departementet; men då
hufvudsakliga ändamålet dermed är, att be-
reda en obehindrad communication alla or-
ter

tes emellan; samt, vid öppnande af någon ny postgång, fråga alltid uppkommer om användande af hemman till detta behof emot åtnjutande af visla förmöner; så hafva Comiterade ansett sig äga tillräckligt skäl till sitt förslag i denna del.

De till Eders Kongl. Maj:ts Kammar-Expedition under loppet af år 1819 inkomne mål utgjorde ett antal af 800. År 1817 skola de deremot uppgått till 1,100, af hvilka likväl flere, inkomne dels såsom förklaringar och dels såsom påminnelser, hörde till en och samma sak.

De vidlyftigaste målen komma icke mera hit, då rättsfrågor skiljas från Administrationen; hvaremot Ärendernes antal ökas genom ordnings- och hushållningsmål från landet, så vida Eders Kongl. Maj:t i Nåder gillar Comiterades förslag, att besvär öfver Landshöfdingarnes beslut derutinnan directe hos Eders Kongl. Maj:st må anföras. Efter jämförelse af de från Administrationsverken inkomne arbetsförteckningar synas mål af denna beskaffenhet utgöra ett antal, uppgående till emellan 3 à 400; och att desse Ärender, som blifva af enkel administrativ beskaffenhet, skola med ordning och skyndsamhet hinna att handläggas, tro Comiterade sig med säkerhet kunna antaga.

Genom de economiska författningarnes förenklande, genom näringsfrihetens utvidgande och flere dylika åtgärder, som leda till

till fridigheters afböjande, tvännummen framdeles betydligt minskas.

www.libtqol.com.cn
Emedlertid äro Comiterade öfvertygade, att Stats-Secreteraren, då han biträdes af skicklige män, som lägga hand vid utarbetandet af alla inkommande mål, skall medhinna att hafva inseende å Ärendernes gång både inom Departementet, och uti de derunder lydande Embetsverk.

Bland dessa har Kammar-Collegium första rummet såsom ett *förvaltningsverk* för Statens och allmänna inrättnings egendomar samt för Skattläggningen, Militie-indelningen och rötningen.

Då Collegierne blott såsom *förvaltningsverk* bibehållas, böra de tvifter rörande uppbörderna, som Kammar-Collegium hittills ägt upptaga och afgöra, öfverlemnas till Kammar-Rätten, hvarigenom äfven det ändamål vinnes, att alla likartade mål af samma Auctoritet blifva handlaggde, och all sammanblandning af Ärenderne emellan de under olika Departement hörande Embetsverk förekommen.

Af samma orsak hafva Comiterade föreslagit, att den Krigs-Collegium nu tillhörande vård öfver Militie-Boställen och de till Krigsmanshuset anslagne hemman skulle till Kammar-Collegium öfverflyttas; och emedan, i följd häraf, alla de till allmänna behof anslagne hemman, om förvaltningen hvaraf Styrelsen äger förordna, böra stå under Kam.

Kammar-Collegii insende, med biträde af Landshöfdingarne, hvar inom sitt Län, kommer Seraphimer-Ordens-Gillets och andra Autoriteters befattningar dermed att upphöra.

Emot det att en stor del af de ärender, som nu tillhöra Kammar-Collegii befattning, således komma att derifrån skiljas, erhåller Collegium tillökning af sådane mål, hvilka förut blifvit upptagne i Krigs-Collegii Civil-Departement; men då rättsfrågor, såsom hufvudsakligen till frågor om afskrifningar af husrötemedel vid Militie-Boställen, om Characters-byggnader derå och om utvägar till dessa Boställens åter iståndfättande, då tillgång der till hos förre Boställsinnehafvaren saknas, — allt mål af lika enkel beskaffenhet som de, hvilka, förut tillhörige Kammar-Collegii befattning, der nu bibehållas.

På denna grund antaga Comiterade, att alla de till Collegium hörande ärender skola fullkomligt hinna att skötas med det antal Ledamöter, Comiterade föreslagit, serdeles om arbetsmetoden förenklas och Contoirs-Cheferne tillika blifva föredragande i de ärender, som till Contoirrens utlåtande kunna remitteras.

Med Bytes- och Liquidationsmål samt öfrige dermed sammanhängande ärender lärrer komma att förhållas på sätt derom redan är stadgadt; hvadan den för dessa inveck-

vecklade ärenders utredning ferskildt till förordnade Division uti Kammar-Collegium, med dertill hörande Contoir, bör fortfara, intill dess allt hvad hit hörer blifvit afslutadt, då både Divisionen och Contoiret indrages.

Samma förhållande torde äfven böra iakttagas med frågor om recognitionsfögar-nes användande, så att den för detta ändamål tillförordnade ferskilda Division likaledes bibehålles, intill dess att alla desä mål hunnit afgöras.

För Landtmäteriet, som Comiterade anse vara en af de, på Styrelsens åtgärd beroende, mest viktiga anstalter till landtcul-turens upphjelpande, hafva de föreslagit bibehållande af General-Landtmäteri-Contoiret.

De förändringar, som uti detta Contoirs Instruction kunna vara nödige, böra på en gång med de Landtmäteriet rörande författningar föreslås, och emedlertid synes den nuvarande kunna tjena till rättelse.

Comiterade hafva föreslagit afkaffande af all Collegial befattning med Bergverken, utom för värden och insendet öfver Kronans bergverk, hvilken blifvit flyttad till Kammar-Collegium; och skulle således Berg-Collegium komma att indragas.

Detta

Detta verk leder sin första uppkomst från det General-Bergs-Amt, som den 26 Februari 1630 upprättades, och hvilket skulle vaka öfver Bergsväsendet samt äga rätt att protestera emot Kammar-Collegii författningar, så framt dess anstalter för Bergverken voro mindre fördelaktige.

Bergverken behöfva nu mera icke något Collegium för vården af deras rättigheter och privilegier, hvilka ägarne sjelfve bäst äro i tillfälle att bevaka; men emedan Statens fördel beror på sättet huru bergverken drifvas, särdeles i afseende på Grufsbrytningen, och Staten således kan anses äga förbindelse, att underhålla vetenskapligt bildade Tjenstemän, som med upplysningars meddelande biträda enskilde; hafva Comiterade tillstyrkt, att, i stället för Bergs-Collegium, ett Bergs-Contoir inrättas, organiseradt på det sätt här ofvan är föreslagit.

Detta Contoir har befattning med de administrativa Ärender, som förut tillhört Bergs-Collegium, utom allt hvad som angår Skattläggning å Bergverken, hvilka sednare mål tillfalla Kammar-Collegium.

Då styrelsens förmynderskap öfver bergverken troligen allt mer och mer kommer att inskränkas, ikola Contoirets göromål äfven i samma förhållande minskas; men emellertid visar den från Bergs-Collegium för år 1819 aflemnade arbetsförteckning, att det under året endast 420 anförknings- och economi-mål dit inkommo; och som målen an-
tal

tal hädanefter nödvändigt måtte blifva mindre, om, efter hvad redan är nämndt, Kammar-Collegium skall öfvertaga en del deraf; lärers ingen fråga kunna uppstå, att icke detta Contoir, som bör erhålla inskränkt antal Betjening, skall medhinna att skyndsamt handlägga alla dit hörande ärender.

Efter hvad Comiterade förut yttrat, anse de likaledes någon Collegial behandling hvarken nödig eller nyttig i de Ärender, som höra till inre ordningen och hushållningen i landet.

Mål af denna beskaffenhet bero hufvudsakligen på kännedom af locala förhållanden; hvarföre de ofta först vid Härads-Rätterne måste utredas och undergå pröfning, såsom frågor om vägar, skjuts, Gästgifverier med flere; hvarefter de afgöras af Konungens Befallningshafvande. Andra ärender åter granskas först af Magistraterna, sedan af Konungens Befallningshafvande, och underställas ändteligen Konungens egen höga pröfning. Åtskilliga bestå uti vidtagande af allmänna hushålls-anstalter, antingen för hela Riket eller för någon särskild ort: och vid afgörandet af alla dessa och dermed likartade ärenden erfordras sådana upplysningar och underrättelser om landets tillstånd, att de svåriligen annorlunda än genom Local-Autoriteterna säkert kunna erhållas. Häruti ligger väl också orsaken, att så beskaffade mål sällan

fallan vinna något i ljus och reda derigenom, att de dragas inför ett Collegium; hvaremot de i allmänhet fordra en skyndsammare behandling, än den Collegiala Styrelsens natur medgifver.

Det är af stor vikt, så väl för enskildes derunder beroende rätt, som för det allmänna, att nyttiga economiska anstalter och inrättningar icke onödigt uppehållas. Comiterade hafva därför såsom en grundsats, hvarifrån de vid uppställningen af detta förslag utgått, antagit, att alla ärender af nu omnämnde beskaffenhet, böra, i fall de från Konungens Befallningshafvande fullföljas, directe ingå till Inrikes Departementet, för att Konungens pröfning underställas. Häremot torde väl anmärkas, att göromålen i Stats-Rådet blefve ökade; men, efter hvad Comiterade ofvanföre sökt visa, stiga dessa ärender ej till större antal, än som väl bör kunna medhinnas.

Visserligen stadna för närvarande åtskilliga mål vid Collegiernes beslut, men många komma äfven nu till Konungens pröfning; och troligen skola de rättsfrågor, som nu i Administrativ väg afgöras, om icke i antal, likväl i afseende på det dermed förenade arbete, kunna jämföras med de enkla Administrationsmål, som på förenämnde sätt fingo genom befvär directe hos Konungen anmälas.

Mängden af dessa ärender skulle, efter Comiterades tanka, än ytterligare minskas,
G om

om den, kanske enda säkra utvägen begagnades, att låta en del frågor, som helt och hållet bero af local-förhållanden, afgöras af Nämnder eller Compromissarier, som på sållet kunde utnämnas, och hos hvilka både tillförlitlig kännedom och skyndsambet i beslut vore att förvänta.

Ibland de ämnen, som Comiterade anfett höra till allmänna ordningen, är spannemåls-undfättning i missvextår ett af de förnämsta. För närvarande ligger denna omforg på Allmänna Magazins-Direction, som dels bör anskaffa spannemål till de orter af Riket, der brist yppas eller befaras, dels göra upphandling af denna vara i de orter, der öfverflödigt tillgång derå finnes och afättning saknas; dels jemväl emottaga Kronans behållne Afrads- och Kronotionde spannemål samt derom med Stats-Contoiret liquidera: skolande Directionen desutom anskaffa Statens spannemålsbehof och dermed vid inträffande krig förse Rikets Flottor och Armée.

För de båda förstnämnde ändamålen har denna Direction, tid efter annan, fått stora anslag, så att dess fond och creditiv nu uppgår till flere millioner.

Comiterade anse den frågan, huruvida en så beskaffad inrättning i dess närvarande skick är för jordbruket och för Rikets innevå-

vänare i allmänhet nyttig, fordra en vidsträcktare pröfning och utredning, än som egentligen ingår uti föremålet för detta utlåtande. Icke desmindre tillhör det Comiterade, att härom yttra deras öfvertygelse, och de tro sig härvid, utan äfventyr af misstag, kunna säga, att Magazins-Directionens befattning blifvit utvidgad långt utöfver den gräns, som med en försigtig Statshushållning varit förenlig. Oberäknadt det inflytande, som en af ett Collegium beroende förvaltning af flere millioner, använda i allmänna handeln och rörelsen, måste äga på Rikets penningeverk och myntets Circulation, skola de ålyftade ändamålen, nemligen jemnade spannemålspris, förekommande af brist och afhjelpande af Landtmannens förlägenhet vid bristande affättning, efter Comiterades tanka, dels icke för någon del vinnas utan sådane uppoffringar af Staten, som öfverväga fördelarne, dels icke, med hvilken uppoffring som helst, kunna fullkomligen ernås, utan i längden leda till mera afstynande för den näring, man med öförsigtig välmening velat upphjelpa.

Det ligger i själfva sakens natur, att ett, på en punkt af ett vidsträckt Rike inrättadt, af Statens Embetsmän bestående verk omöjligen kan ingå uti alla de mångfaldiga beräkningar, eller erhålla den vidsträckta, ofta för dagen nödiga kännedom, som erfordras för att leda en så vidsträckt handelsrörelse, hvilken sysselfätter en mängd kring

hela Riket spridda, vid handeln såsom yrke vanda, och af enskilda fördelars noggranna beräkningar vägledda privata personer.

Felslagna handels-speculationer, som omöjligen alltid kunna efter omständigheterna i hast förändras, misstag och förluster skola, i Comiterades tanka, ovillkorligen blifva en följd äfven af den bäst styrda inrättning, så länge dess befattning blifver så vidsträckt, som den för det närvarande är; och ändå är den kostnad, som genom magazineringen och förvaltningen måste uppkomma, icke beräknad.

Redan hafva af denna rörelse tvenne stora olägenheter visat sig: *den ena*, att den fria Spannemåls-handels nyttiga verkningar hindras i sin utveckling, då enskilde personer svårigen våga sig i täflan med ett verk, som disponerar millioner och icke alltid så noga, som den enskilde, väger sina förluster: *den andra*, att den på Credit lemnade undersättningen utvidgar consumptionen och skuldfätter hela provinser för betydliga Summor, hvilka sedan måste indrifvas och utarma en stor mängd af Landets innevånare, de dermed iakttagande af mera sparsamhet, eller med ökad arbetsflit, eljest kunnat uthärda under ett mindre godt år.

Comiterade, inseende å ena sidan vigten och nödvändigheten deraf, att Styrelsen äger till sin disposition tillräcklige medel, att ej allenast, då verklig brist inträffar, den-
samma

famma afhjelpa, utan äfven att uti de ifrån Sjökufterna aflägsne, mindre bördiga trakter af Riket bereda Spannemåls-upplag ifrån goda till fyra år, hvilket sednare, genom af Styrelsen uppmuntrade inrättningar af magaziner, Sockne- eller Häradsviss, lämpligast kan verkställas, tro således å den andra sidan, att det hittills följda Systemet, hvilket mer och mer utvecklats sina skadliga följder, bör inskränkas, hällst bemödandet att bestämma ett helt Rikes Spannemålspris, hvilka fönder dertill än må anslås, efter Comiterades tanka, omöjligen kan lyckas, utan tvärtom medför ofvån uppräknade skadliga följder, jemte det att stora Capitaler, som på annat sätt nyttigare kunnat användas, fruktlöst blifva förfäpde.

På dessa grunder hafva Comiterade icke kunnat tillstyrka Magazins-Directionens bibehållande såsom ett permanent Embetsverk, hvilket på Rikets Stat borde uppföras.

Om denna Direction, efter hvad Comiterade föreslagit, upplöses, böra de Summor, som till Spannemålsundfättning anslås, ställas under Konungens omedelbara disposition genom Inrikes Departementet, hvarefter Styrelsen, genom Landshöfdingarne eller på annat lämpligt sätt, läser vidtagna de åtgärder, hvilka för detta ändamål blifva nödiga.

Uppbörderna af afrads- och Kronotionde-spannemål bör, likasom all annan uppbörd, vara ställd under Stats-Contoiret.

Sta-

Statens behof af spannemål kan hädan-
efter, som förut, och innan Magazins-Direc-
tionen inrättades, erhållas från Kronans ma-
gaziner; och om, under krig eller annan
rustning, Kronans för handen varande för-
råd icke skulle blifva tillräcklige; kunna be-
hofven, genom upphandling, på vanligt sätt
fyllas.

Stats-Secreteraren för detta Departement,
som har under sitt infående Inrikes-Styrel-
sen och allmänna inre ordningen, bör såle-
des egenteligen anses såsom Chef för *Landt-
Styrelsen*; hvarföre Landshöfdingarne böra
till honom insända årliga berättelser om all-
männa ordningen och hushållningen i Riket,
samt de förslag, hemställanden eller förfråg-
ningar, som de i dessa ämnen hos Konun-
gen kunna anmäla.

Men i afseende på den blandade befatt-
ning, som Landshöfdingarne i de flesta gre-
nar af Riksstyrelsen äga och alltid måste ä-
ga, kan det icke undvikas, att de i åtskil-
liga delar måste äfven från Cheferne för de
andra Departementen emottaga Konungens be-
fallningar och till dem afgifva berättelser och
svar; äfvensom de i visla delar måste stå un-
der de qvarblifvande Collegierne.

Handels- och Finance-Departementet.

www.libtccn.cn **Chef:**

Stats-Secreteraren för Handeln och Financerne.

Till detta Departement höra:

1:o *Befordrings-Ärender*, eller mål, som angå tillsättandet af Embets- och Tjenstemän, dels inom Stats-Secreterarens Expedition, och dels vid de under Departementet lydande Embetsverk, så vidt dessa tjänster af Konungen bortgifvas, samt dels vid Uppbördsverket, dereft de ej äro förenade med någon under Inrikes-Departementet hörande befattning; besvär öfver förslag till dessa tjänster samt öfver tillsättandet af dem, som Konungen ej bortgifver; anförklningar om tjenstledighet eller afsked derifrån; reglering af löner och pensioner.

2:o *Ärender*, rörande *manufacturer, fabriker och handtverkerier* samt *In- och Utrikes handeln och Sjöfarten*, jemte de på Styrelsens åtgärd beroende anstalter till dessa näringars upphjelpande.

3:o *Rikets Drätselverk*, eller allt hvad som rör *Financerne*, nemligen: tillsyn öfver uppbörden af alla Statens ordinarie eller extraordinarie inkomster, samt öfver deras rigtiga fördelning och användande till bestämda utgifter och behof;

In-

Inseende och Åyrelse af Verk och Inrättningar, som gifva inkomst till Statsverket, såsom: Tullstyrelsen, Cartæ-Sigillatverket, Krono-Magazinerne, Nummer-Loteriet;

Ärender, som angå Banken, Myntet och Riksgälds-Contoiret;

Tillsyn, att Revision af de allmänna Räkenskaperne med ordning och skyndsamhet må blifva förrättad.

Till biträde vid Ärendernes beredning och expedierande erhåller Stats-Secreteraren:

- 1 Förste Expeditions-Secreterare,
- 3 Protocolls-Secreterare,
- 3 Canzlister,
- 1 Registrator.

Detta Departement bör, med afseende å göromålens olika beskaffenhet, indelas uti 2:ne under-afdelningar, den ena för Handeln och Slöjderna, den andra för Financerne.

Första Afdelningen.

Såsom Departements-Chef åligger Stats-Secreteraren:

Att hafva den med Commerce-Collegii första inrättning åsyftade allmänna öfverfigt af den utländska och inländska handeln och dess förhållande till näringarne.

Att

Att inhämta kännedom om de särskilda näringsgrenar, som i Rikets åtskilliga orter, med afseende å localförhållanden, kunna och böra uppmuntras, de hinder, som ligga i vägen för industrien, och de medel, hyrigenom den kan befordras, med skyldighet att deröfver afgifva förslag och betänkan den.

Att brefvexla med Consuler i allt hvad som rör deras befattning i anseende till handeln, samt att låta anteckna de upplysningar, som härigenom vinnas och i behörig ordning meddela eller offentliggöra dem.

Vid frågor om Handels-tractater med främmande Magter, hvilka egentligen tillhöra Utrikes Departementet, bör Stats-Sekreteraren för Handels-Departementet yttra sig om deras inflytelse på in- och utrikes handeln och på näringarne, samt, sedan sådane tractater äro afslutade, hafva tillsyn öfver deras verkställighet.

Innan Comiterade närmare uppräknas de ärender, som ikulle tillhöra denna afdelning, få de i underdånighet framställa de grunder, som för uppställningen af detta Departement blifvit antagne, nemligen:

Att Commerce-Collegii Justitiæ-Division förfvinnet derigenom, att de rättsfrågor, hvilka der blifvit handlaggde, öfverlemnas till Domstolarne: att de judiciela mål, hvilka på nämnde Collegii Handels- och Manufac-

factur-Division handläggas, liksom skiljas derifrån: att de mål och ärender, som i Administrativ väg af nämnda Division afgöras, hädanefter, liksom Städernes economie- och politic-mål, hos Konungens Befallningshafvande få upptagas och prövas, samt befvär öfver sådane beslut directe hos Konungen anföras; dock att mål om näringsfriheten i städerna, hädanefter som förut, handläggas af Magistraterna, samt, i händelse af befvär, prövas af Konungens Befallningshafvande, till hvilkas afgörande äfven torde kunna hänvisas de mål, som, både i anledning af Städernes skyldighet att vara försedde med nödiga saktlager, och jemväl i följd af Städernes privilegier i economiskt hänseende, kunna uppkomma: att de Administrativa ärender, som äro af större vikt och omfattning samt af allmännares inflytande på näringsarnes träfnad, och som nu tillhöra Commerce-Collegii Handels-Divisions omedelbara upptagande, hädanefter på samma sätt sige underställas Konungens höga pröfning: och att sådane handeln i allmänhet rörande detalj-befattningar, hvilka äro af den beskaffenhet, att de icke kunna åt Lärostyrelserna uppdragas eller lämpligen, efter föredragning inför Kongl. Maj:t, genom Handels- och Finance-Departementet expedieras, sige Administreras af ett för sådant ändamål särskildt inrättadt Commerce- och Manufactur-Contoir, som hörer under Stats-Secreterarens infseende.

Af

Af de Commerce-Collegii besättning tillhörande göromål återstå sedermera endast de som härleda sig ifrån den derunder lydande Manufactur-Disconten, om hvars förvaltning Comiterade här nedanföre vilja yttra sig; och kommer således, enligt detta förslag, hela *Commerce-Collegium* att indragas.

I följd af hvad Comiterade nu i underdånighet anfört, skulle genom den föreslagna första afdelningen af Departementet till föredragning hos Kongl. Maj:t beredas sådana handels och näringsrörande mål och ärender, som dels omedelbart tillhörde Konungens höga pröfning och dels genom underdåniga besvär eller hemställningar inkommo.

Af förslagna beskaffenhet äro:

a) Ansökningar om erhållande af privilegium exclusivum för i Riket förut okända konster, slöjder och väsentliga konstförbättringar.

b) Frågor om premiers och andra förmönens bestämmande för garnspinnierier och den finare lärftsväfnaden i Riket, med mera dylikt.

c) Ärender, som angå reglering af Rikets marknader på lämpliga tider och ställen.

d) Frågor om afgifter, som för varor vid inkommande och utgående böra äga rum, samt om Tull- och Källare-friheter.

e) Mål om nya Städers, Köpingars och Handels-Compagniers inrättande.

f) Frå-

f) Frågor om naturalisation af utländske fartyg.

g) Allmänna frågor om sjöfartens frående från Barbarekernes kaperier.

h) Quarantaines-anstalter till förekommande af pestsmittor och pestartade sjukdomars utbredande i Riket.

i) Frågor om Svenska National-casors inrättande och underhållande å utrikes orter.

k) Instructioner och föreskrifter i Handelsärender för de å utrikes ortes tillsatte Consuler.

l) Alla sådane ärender i öfrigt, som äro af större omfattning, samt kunna ålyfta ut- och inrikes handels och sjöfartens samt manufacturers, handtverkeriers och andra inhemskas slöjders vidmakthållande och förkofran.

Sådane mål och ärender, som antingen genom underdåniga befvär eller hemställningsvis kunna blifva Konungens pröfning undermålda, äro:

a) Landshöfdingarnes beslut öfver ansökningar om burkap å handel, handtverkerier och andra näringar i Städer, hvartill sådant erfordras; om begagnande af smärre handels rättigheter och andra mindre näringsfriheter i Städer, hvarå burkap icke är behöfligt, och om Gerningsmäns eller Handtverkares antagande på landet.

b) Lands-

b) Landshöfdingarnes resolutioner öfver ansökningar om tillstånd, att i Städer eller på landet få dricka kända fabriks- och manufactur-handteringar, deribland äfven Skeppsbyggeri samt andra under skrän icke hörande Slöjder.

c) Ärender, som i anledning af Städernas privilegier i economiskt hänseende kunna uppkomma.

d) Landshöfdingarnes beslut i sådane handel och näringar rörande frågor, som till deras afgörande kunna blifva öfverlemnade, såsom angående de, enligt Författningar, påbudne anstalter till Orternes försedde med årligt Saltbehof, med flera dylika ordningsmål.

Mindre détail-befattningar rörande handel och näringar handläggas; under Stats-Secreterarens insende, af:

1 *Commerce- och Manufactur-Contoir*, bestående blott af:

1 Chef, som har till biträde

1 Secreterare, 1 Ombudsman och nödig Betjening.

Till detta Contoir aflemnas alla Statistiska underrättelser rörande handeln och slöjderna, som hittills ingått till Commerce-Collegium, eller framdeles kunna blifva anbefallda. Dessa uppgifter skola här, så vidt

se

skä kan, controlleras, ordnas och i Tabellariisk form sammandragas.

www.libtool.com.cn

Vidare tillhör detta Contoir:

a) Inseende öfver Mäklare- och Vexel-Controleurerne i afseende på vaxel-rörelsens behöriga gång.

b) Undersökning af handlingar, som inlemnas till erhållande af fribref och Turkiska pass för fartyg, som dertill äro berättigade. Dessa pass underskrifvas af Stats-Ministern för Utrikes Ärenderne, Stats-Sekreteraren för Handeln och Financerne samt Chefen för Commerce-Contoiret.

c) Anstalter till Skeppsbrutne och nödfällde Sjömans hemförskaffande från främmande Orter.

d) Tillsyn, att hos Vederbörande Rederier ersättning utfökes för de kostnader, som genom Consulerne blifva använde till förenämnde Sjöfolks hemförskaffande, och granskning af Consulernes räkningar häröfver.

e) Genom detta Contoir kunna jemväl underrättelser meddelas Quarantaines-Commissionen, då quarantaines-anstalterne böra sättas i verksamhet, och hvilka orter Kongl. Maj:t förklarar böra anses såsom smittade, hvarvid Contoiret öfver verkställigheten deraf jemväl skall äga tillsyn.

Vidare

Vidare tillstyrka Comiterade, att Stats-Secreteraren, till vinnande af de underrättelser och ~~upplysningar~~ som han för beredande af de förslag och vidtagande af de åtgärder, hvilka till handels och Slöjdernes lifvande kunna bidraga, må äga att utse en Conseil af erfarne Handlande och Slöjde-idkare samt andra kunnige män, med skyldighet likväl, att understålla valet af Ledamöterna Konungens höga pröfning.

Hvad sist angår förvaltningen af Manufactur-Disconten och af de till manufacturerens befrämjande på Stat anslagne medel, så äro desla åtgärder de enda, som, efter Comiterades tanka, kunde fordra fleres deltagande; hvarföre Comiterade i underdånighet tillstyrka, att nämnde förvaltning anförtras åt en särskildt Direction, deruti Chefen för Commerce- och Manufactur-Contoiret kunde blifva Ordförande, och i öfrigt antingen ibland Embetsmän eller ibland Ledamöterna i ofvannämnde Conseil eller ock andre personer, 2:ne Ledamöter af Eder Kongl. Maj:t i Näder utnämnas.

Dertill läres desto mindre något på Stat uppfördt Embetsverk erforderas, som Commerce-Collegii Ledamöter, hvilka nu utgöra Direction, för denna besättning hafva särskildta arfvoden.

Denna Direction skulle också stå under Stats-Secreterarens insesende, och vid desla samman-

femmantråden kunde Betjening kallas till biträde från Commerce- och Manufactur-Contoirt.
www.libtool.com.cn

Directionens åliggande blifve:

Att efter de föreskrifter, som nu äro eller framdeles blifva gällande, förvalta och redovisa de till manufacturernes upphjelpande anslagne medel, jemte de i öfrigt under Commerce-Collegii disposition nu stående fonder, såsom lästafgifts-medlen för naturalisation af utländska fartyg, och allmänna arbetshusfonden för besparda Pastoralier, med undantag af Spinnhusfonden och Eskilstuna Fristadsmedel, hvilkas förvaltning kunde öfverlemnas, den förra åt Spinnhus-Directionerne, och de sistnämnde medlen åt Konungens Befallningshafvande i Nyköpings Län.

Att utdela præmier så väl för fabriks-tillverkningarne, som för enskildta garn-spinnerier och den finare lärftsväfnaden i Riket.

Under denna Direction lyder ett räkenskapsContoir med 1 Kammererare och behöfligt antal Betjening. Den uti Commerce- och Manufactur-Contoirtet tjänstgörande Ombudsmannen kan äfven biträda Directionen.

Dit hörer, att upprätta alla de räkenskaper, som af Directionen för dess förvaltning böra aflemnas, och att författa samt afsluta hufvudböckerne: skolande de nu gällande föreskrifter i afseende på medlens förvaltning, räkenskaps-metoden och discon-
terin-

teringen af detta Contoir iakttagas, intill dess de kunna blifva öfverfädda och förbättrade.

Kamereraren och Betjeningen i detta Contoir antagas från Commerce-Collegii Räkenskaps- och Discont-Contoir, hvilka indragas, samt erhålla, liksom Discont-Contoirets Betjening hittills haft, sin aflöning af besparingen på de under Directionens förvaltning stående fonder, och blifva således icke på Rikets Stat uppförde.

Såsom en följd af den behandling, Comiterade föreslagit i afseende på de handeln och näringarne rörande ärenden, skulle jemväl de under Commerce-Collegium stående Hallrätterne komma att helt och hållit indragas och dithörande rättsfrågor öfverlemnas åt de vanlige Domstolarne; men Administrativa ärenden till vederbörande Magistrater, med de för tillsyn å tillverkningarne och verkställighet af hallstämplingen derunder lydande nödige Tjenstemän.

Andra Afdelningen.

Hit höra de ofvan i 3:dje puncten antecknade finance-ärenden.

Under denna Afdelning lyder:

Stats-Contoiret,

hvilket, under Stats-Secreterarens inseende och kontroll, har tillsyn öfver Statens uppbörd,

börd, des indrivande samt fördelningen deraf till Statens utgifter och behof.

www.libtool.com.cn

Detta Verk består af:

1 Chef och

4 Stats-Commislarier, samt bibehåller den nuvarande Betjeningen så i Cantzliet, som i Contoiren och Räfte-Kammaren.

Enligt Comiterades förslag skulle Stats-Contoiret åter erhålla Krono-Magazinerne under sin förvaltning, hvarigenom göromålen icke obetydligt synas blifva förökade. Af sådan orsak torde det blifva nödigt, att, till bibehållande af ärendernes jemna gång, Kammar-Contoiret i Magazins-Directionen tills vidare bibehålles och flyttas under Stats-Contoiret. Nämnde Contoir, hvars befattning hufvudsakligen skulle blifva, att emottaga de från Magazinsförvaltarne i orterne inkommande rapporter, att hålla räkning öfver in- och utlefverering af Kronans behållna Afrad- och Kronotionde-Spannemål samt att i öfrigt till föredragning i Stats-Contoiret bereda alla dessa magaziner angående ärender, torde kunna bestå af:

1 Kammererare.

1 Bokhållare.

1 Revisor och

1 Kammarkrifvare.

Till beredande af enhet i Styrelsen och öfverfigt af det hela i denna viktiga gren af

af Statsförvaltningen, hafva Comiterade föreslagit, att all besättning med sjelfva uppbörden helt och hållet skiljes från Kammas-Collegium och öfverflyttas till Stats-Contoizet, och af samma orsak anse Comiterade äfven angeläget vara, att, utom de medel, som till Riksgälds-Contoizet inflyta och der redovisas, hela uppbörden, eller alla Kronans inträder, under hvad titel de ock må erläggas, för Stats-Contoizet redovisas; hvarefter detta sednare kunde, utan förändring af benämningar eller särskilda anslag till visst belopp, utasignera de inflytande medlen till de Verk och Inrättningar, åt hvilkas förvaltning de äro öfverlemnade.

I följd häraf, och då Tullmedlen utgöra en ganska betydlig del af Statsinkomsterne, samt ehuru Styrelsen af Tullverket har 2:ne ändamål, det ena, att bereda inkomst åt Staten, och det andra, att uppmuntra inhemiska näringar, af hvilka det sednare, beroende hufvudsakligen på de författningar, som derom gälla, med Stats-Contoizets besättning ej har sammanhang, men båda i sjelfva förvaltningen med hvarandra stå i så nära förening, att de ej böra åtskiljas; hafva Comiterade ansett lämpligast, att Tullstyrelsen erhåller sammanhang med eller utgör en del af det Verk, som indrifver Statens öfrige inkomster. Men, till förekommande af göromålens sammanblandning, synes det blifva nödvändigt, att Stats-Contoizet bibehåller sin nuvarande form och inrättning med

H 2

der-

dertill hörande Embetsmän och Betjening, samt att Tullstyrelsen dermed förenas såsom en särskild afdelning med Ledamöter från Stats-Contoiret och egen Betjening att handlägga detailgöromålen.

Med anledning af hvad sålunda i underdånighet blifvit anfördt, kommer såledestill Stats-Contoirets handläggning att höra:

1:o Alla mål och ärender, som angå in-
drifvandet af Statens ordinarie och extra
ordinarie inkomster, Tull- Post- och Chartæ
Sigillatæ-medlen derunder inbegripne; in-
seende å redogörelse för ballancer och restan-
tier med hvad dertill hörer; koppar-räntans,
hammarkattens och all tiondes försäljning,
likasom uppligt å lefvereringen af all annan
inkomst, som i varor eller persedlar till
Statsverket inflyter; föreskrifter och tillsyn
i afseende på tid och sätt till räkenskapers
och redogörelsers upprättande, författande
och aflemnande.

2:o Att, enligt Instruction samt gällan-
de föreskrifter, af de lefvererade Statsin-
komsterne utassignera Statens utgifter; till-
syn, att inga utbetalningar, som ej grunda
sig på Stats-anlagen eller afskrifning, som
ej är behörigen verifierad, må tillåtas; con-
troll, att i de så kallade Stats-förslagen in-
ga medel eller Staten tillhöriga inkomster
må uteslutas; samt att Stats-requisitionsförsla-
gen och de flere till Statsregleringen höran-
de handlingar i vederbörlig ordning blifva
upprättade, och inga andra utgifter, löner
eller

eller arvoden deri uppförde, än som med gällande föreskrifter inslämmas; uppågt att hvad författningarne, rörande anticipationer eller förskott af Statsmedlen, föreskrifva, behörigen blifver iakttaget; upprättande af lön- och fordrings-liqvider samt alla andra liqvitationer emellan Kronan å ena samt Staten och Embetsverk eller enskildte å andra sidan, så snart de penningeverket angå.

3:o Att tillsätta eller med Constitutorialer förse de Tjenstemän både i Stats-Contoiret och vid Kongl. Myntet samt Chartæ-Sigillatæ-Contoiret och Controllverket, äfvensom de Uppbördsmän, Redogörare och Controlleurer i orterne, hvilka icke af Konungen utnämnas, samt att upprätta förslag till alla sådane tjänster, hvilka af Konungen tillfättas: börande, efter Comiterades tanka, alla Tjenstemän, som hafva uppbörd om händer, i likhet med hvad uti Kongl. Brevet den 22 September 1773 finnes föreskrifvet, icke erhålla fullmagter, utan blott Constitutorialer.

Tull-Styrelsen

blifver, på sätt förut är nämndt, en afdelning af Stats-Contoiret, deri *Stats-Contoirets Chef* bör vara Ordförande och 2:ne af Stats-Commisarierne Ledamöter.

För inseendet å de under Tullstyrelsen hörande Tjenstemän, så väl i afseende på bevakningen som uppbörden, bibehålles:
1 Öf.

Öfver-Directeur, hvilken blir föredragande i Tullstyrelsen samt biträdes af

www.libtool.com.cn

Canzlist,

som bör betjuna både Tullstyrelsen, eller Directionen, och Öfver-Directeuren, och hvilket torde kunna inkränkas till:

1 Secreterare

1 Notarie

2 Canzlister och

1 Registrator, som tillika är Actuarie, samt 1 Advocat-Fiscal eller Ombudsman.

Till alla Tullräkenskapernes emottagande, deras första revision och sammandragande samt hufvudbokens aflutande bibehålles:

General-Sjötulls-Contoiret,

som erhåller 1 Kammererare till Chef samt behöffig Betjening, hvaribland 2 à 3 Revisorer till räenskapernes första reviderande.

De öfriga Contoiren, som höra till den egenteliga Tullstyrelsen, lära kunna indragas.

Likaledes böra Sjötulls-Rätterna både i Stockholm och Rikets öfrige Städer, ävensom Gränse Tull-Rätterna upphöra, och deras befattning åt de vanliga Domstolarne öfverlemnas.

Efter Tullförfattningarnes granskning och förenklande kunna en stor del af de under Tullstyrelsen hörande Tjenstemän indragas; hvar.

hvarrefter de, som bibehållas, på Rikets Stat böra förflyttas.

www.libtool.com.cn

Till Styrelsens eller Directions befattning hörer:

Att hafva den generella tillsynen och värden deröfver, att alla de afgifter, som vid Sjö-Tullarna böra erläggas, såsom in- och utgående sjötull, gränsetull, nederlags-recognition och ränta, cours-förhöjning, Båk- och Lots-medel med uppgäld och lästetals-avgift, m. fl., enligt Taxor, Reglementer och öfrige förordnanden blifva rätteligen beräknade, uppburne och under bestämda titlar till Stats-Contoirets disposition levererade.

Uppågt, att de om lurenträgeri och Tullförsnillning gällande författningar vederbörligen handhafvas;

Till- och affättande af de under Tullverket hörande Embetsmän och Betjente;

Mål angående besigtningar, reparationer och nybyggnader af Tullhus m. m.

Controll, enligt Seglations-Ordningen, å Svenska fartyg och deras laddningar i utländska hamnar.

Deremot får icke Tullstyrelsen befatta sig med klagomål och angifvelfer mot Tull-Betjente öfver felaktigt och obehörigt förfaran-

farande, så snart fråga uppstår om lagligt skat, ej eller med tvifliga frågor om restitution af orätt eller för högt erlaggade Tullavgifter, o. s. v.

Öfver-Directeuren är Chef för alla Tullkamrar i Riket; han föredrager vid Directionens sammankomster alla Tullstyrelsen angående mål och ärender, samt tillser, att Directionens föreskrifter blifva behörigen verkställda.

I sådan egenkap tillkommer äfven honom att hafva speciel uppgift deröfver, att Tullavgifterne blifva riktigt beräknade, uppburne och levererade, räkenskaperne i behörig tid infordrade och reviderade, anmärkningar förklarade, balancer indrifne, och det mera, som till Tulluppbördens ordentliga redovisande hörer, noga iagttaget, hvarom han inför Direction har att anfäggga räkenskap.

Öfver-Directeuren äger icke i något mål domsrätt eller att utslag utfärda. Men uppkommer fråga om Tull- och Skeppsumgålders rigtiga beräkning enligt författningarne, bör han ordentelig uträkning deröfver meddela, hvilken till efterrättelse blifver gällande, derest icke den dermed missnöjde, inom viss föreskrifven tid från deraf erhållen del, directe hos Kammar-Rätten söker ändring. På samma sätt förhållas med anmärkningar om penningars afförande i räkningar utan biläggande af Ordres, samt angående Tullomkostnadens origtiga beräkning, såsom

fåsom rese- och underhållskostnader, hushyror, dagtractamenten, arfvoden, provisioner, anmärkningsprocent. m. m. eller allt som kan föras under namn af misräkning eller oriktig beräkning, och icke såsom uppfattligt fel är att anse.

Till General-Sjötulls-Contoiret ingå alla Tullverket angående räkenskaper, hvilka der först contrrolleras och revideras. Alla de räkenskaper, som af Directionen skola afgifvas, blifva i detta Contoir upprättade.

De i allmänhet för Tullstyrelsen och derunder lydande Betjening gällande föreskrifter kunna i öfrigt fortfara, intilldels att nya instructioner, som leda till mera förenkling i både uppbörds- och redogörelsefättet, kunna hinna att utfärdas.

Under Stats-Contoiret höra vidare:

1:o *Chartæ Sigillatæ-Contoiret.*

2:o *Myntet.*

3:o *Controllverket,*

hvilka bibehålla sin nuvarande organisation; men Betjeningen synes kunna inskränkas till den personal, som i 1778 års Stat är upptagen.

I afseende på redovisningen för Controllmedlen, som genom vederbörande Lands-Contoir blifvit aflemnad i Commerce-Collegium, anse Comiterade sig böra föreslå, att denna redovisning hädanefter sker hos Stats-Contoiret inom den tid och i den ordning,
som

som i *Commerce-Collegii Circularer* den 31 Maj 1782 och den 24 Augusti 1791 finnes föreskrifvet.

www.libtool.com.cn

Revisionen af Rikets Räkenskaper

är den del af Administrationen, som slutligen skall granska alla uppbördsmäns och redogörarens räkenskaper, till utrönande, huruvida underslef dervid i ett eller annat afseende förefallit, eller om Statsutskylderne, efter Konungs och Ständers föreskrifter, blifvit erlaggde.

Sedan anmärkningar blifvit upprättade, vidtager Domaren:agts ätgärd att besluta deröfver meddela. Allt detta, eller både Revision och Domstol, har hittills utgjort ett enda Verk, förenadt under en Chef med benämning af *Kammar-Rätt*; och Comiterade tro, att någon ändring deri icke utan betydliga olägenheter skulle kunna göras.

Det tillhör väl rätteligen Lag-Comitén att yttra sig, huruvida denna Domstol bör fortfara, och, i sådant fall, föreslå gränserne för dess verkningskrets; emedlertid vilja Comiterade, med afseende på beskaffenheten af de göromål, som efter Comiterades förslag skulle komma att tillhöra denna Rätt, provisionellt föreslå dess organisation på detta sätt:

- 1 President och
- 5 Ledamöter.

tzliet.

Cantzliet.

- 1 Secreterare.
- 1 Proto-Notarie.
- 2 Notarier.
- 2 Cantzliker.
- 1 Registrator.
- 1 Actuarie.

Advocat-Fiscals-Contoirt.

- 1 Advocat-Fiscal.
- 1 Vice Advocat-Fiscal.
- 1 Cantzlikt.

Fem Revisions-Contoir med 1 Commisfarie till Chef för hvardera, jemte nödig Betjening.

Jemte de mål, som enligt Instruction den 21 Junii 1814 tillhör Kammar-Rättens pröfning, bör den upptaga och afdöma; alla tvifliga mål, *huruvida Statens inkomster, enligt Fordeböcker och Skattläggningar, serskildte författningar eller Riksens Ständers Bevillningsförfordning blifvit rätteligen debiterade, beräknade eller redoviste, såsom: tvifter om extraordinarie afkortningar och om afskrifningar å Krono-utskylder och allmänna medel; grankning af Pröfnings-Comitéernes beslut i bevillningsmål, jemte alla i bevillningsärender uppkommande tvifter.*

Besvär öfver Landshöfdingars beslut upå Rust- och Rotehållares klagomål öfver orätt debitering af Vacance- och Pasfevolance-afgifterne.

Frå.

Frågor angående orätt uppburne och i Stats-Casén influtne medels återställande, Tullverkets derunder inbegripet.

Besvär öfver de uträkningar och liquidationer, som dels vid Lands-Contoiren i Länen öfver uppbörden i allmänhet, och dels af Öfver-Directeuren vid Tullverket öfver Tullmedlen kunna, i anledning af skeende anmärkningar, upprättas.

Då Civil- och Militiæ Afräknings-Contoiret, som stått under Kammar-Collegium, egentligen skall controllera alla utbetalningar och hålla motböcker med Stats-Contoiret, hvar på sedermera den revision af Stats-Contoirets räkenskaper, som af Riksfens Ständers Revisorer förrättas, hufvudsakligen grundas; så hafva Comiterade ansett sig böra under Kammar-Rätten upptaga förenämnde Afräknings-Contoir, hvilket dock egentligen har en från de andra administrativa Verken afskiljd befattning, som vid nuvarande förhållande måste fortfara. Likväl synes i afseende på Betjeningens antal, jemförelsevis mot göromålen och deras enkla beskaffenhet, åtskilliga tjänster i detta Contoir kunna indragas.

I detta Contoir böra äfven de anordningar, som Stats-Contoiret på Läne-Ränterierne meddelar, antecknas, hvarigenom den befattning, som Province-Contoiren i Kammar-Collegium förut dermed haft, kommer att upphöra.

An.

*Anmärkningar i afseende på uppställningen af
detta Departement.*

Då Comiterades pluralitet, efter noga granskning af de till Commerce-Collegii omfattning hörande göromål, föreslagit, att detta Collegium borde indragas, hafva de utgått från den af dem förr yttrade grundsats, att all Collégial behandling af ärender, som röra handeln och näringar, i stället att vara nyttig, kan leda till flera skadliga följder. Detsutom synes det icke skäligt, att medborgare, som, utan förnärmande af andras rätt, sjelfve förja för sin bergning, deruti skola hindras af förmyndare, som, huru välmenande de ock må vara, ändå aldrig kunna bättre, än den näringsidkande sjelf, inse hans fanna fördelar.

På denna grund, och då det är högt menligt för dem, som vilja idka något handtverk eller annan nyttig slöjd eller näring, att, när rättighet dertill dem ej genast kan medgifvas, de skola vara underkastade en långvarig rättegång, innan deras ansökning sluteligen bifalles eller afslås, hvarigenom en betydlig del af deras små förlags-capital alldeles onyttigt förspillas; hafva Comiterade icke funnit betänkligt, att hänvisa dessa ärenders pröfning på den genaste administrativa vägen.

Visserligen blifva göromålen i Handels-Departementet härigenom ökade; men det beror af Eders Kongl. Maj:t, att, genom ändring af de i dessa ämnen gällande prohibi-

hibitiva författningar, förekomma de flesta så beskaffade frågor.

Några af de befattningar, som hittills tillhört Commerce-Collegium, finnas i förslaget icke omnämnde, emedan de äro af sådan beskaffenhet, att de efter Comiterades tanka icke böra tillkomma Styrelseverken, såsom: frågor om fabrikers- och manufacturers förseende med arbete, tjänstfolk, rudimenter, modeller och verktyg, med flera andra dessa handteringar rörande economiska detaljer, hvilka säkrast till näringsidkarnes eget afgörande kunna öfverlemnas, liksom frågor om regler för Bolag till fabrikers, manufacturers, handtverkeriers och handels idkande o. s. v. — Men i de fall, då för någon större inrättning, som på allmänna hushållningen kan hafva inflytande, stadfästelse af ett sådant Reglemente sökes, kan underdånig anmälan derom hos Kongl. Maj:t, genom Stats-Secreteraren för Handeln och Financerne, göras.

Af sistnämnde orsak hafva äfven Comiterade föreslagit, att ansökningar om exclusive privilegier för hittills okända konster, flöjder och väsendtliga konstförbättringar directe hos Konungen böra ingifvas, liksom ansökningar i sådana viktigare hushållsmål, hvilka förut tillhört Commerce-Collegium att utreda och afgöra, såsom frågor om nya Ståders och Köpingars anläggning, Handels-Compagniers inrättning, marknadens reglering, o. s. v.

Af

Af de åt Commerce-Collegium uppdrag-
ne befattningar återstå sedermera, såsom för-
ut är nämnt, endast förvaltningen af Manu-
factur-Disconten, Öfverstyrelsen för Eskils-
tuna Fristad, inseendet å spinnhusen och nå-
gra smärre handeln i allmänhet angående
detail-befattningar. Öfver-Styrelsen för E-
skilstuna Fristad kan förenas med Styrelsen
öfver Kronans Gevärs-factori, och inseendet
å spinnhusen öfverlemnas åt Landshöfdingar-
ne med biträde af en Direction, utsedd in-
om Provinsen, der sådana inrättningar fin-
nas; hvaremot till förvaltning af Manufac-
tur-Disconten, som fordrar fleres deltagan-
de, Comiterade föreslagit inrättning af en
under Handels-Departementet ställd Direc-
tion; och hvad angår de flere handeln i all-
mänhet rörande detail-befattningar, hvarmed
Konungen i Stats-Rådet icke bör sysfällas,
hafva Comiterade trott, att de bäst kunna
administreras af ett dertill inrättadt Commer-
ce- och Manufactur-Contoir.

Af de under Commerce-Collegium hö-
rande Contoir hafva Comiterade föreslagit,
att Discont- och Manufactur-Contoiren bibe-
hållas, men sammandragas till ett enda med
infränkt antal Betjening.

I öfrigt hafva Comiterade med den för
Handels-Departementet föreslagne Conseil å-
syftat, att Styrelsen, så vidt som möjligt,
må utan kostnad för Staten erhålla den öf-
versigt af handeln och dermed i samman-
hang stående näringar, som af Embetsmän
utan

utan egen handläggning dervid troligen aldrig fullkomligt kan vinnas.

www.libtool.com.cn

Eders Kongl. Maj:t har till Comiterades utlåtande i Näder remitterat en af Stockholms Fabriks-Societet väckt fråga om Hall-Rätternes indragning. — Comiterade, som redan yttrat den öfvertygelse, att desä så kallade Domstolar böra indragas, anse sig nu, till besvarande af högstberörde Nådiga remiss, böra i underdånighet utveckla skälen dertill.

Hall-inrättningar synas ifrån första början egentligen hafva varit vräkningsanstalter, för att derigenom tvinga fabrikanter till leverering af godt gods; men de hafva blifvit utvidgade till verkliga förmyndare-anstalter för fabrikerne och äfven till Domstol i mål, dels emellan de vid fabrikerne varande betjente och arbetare inbördes, dels ock emellan desse sednare och fabriksägare, äfven som skuldfordringsmål emot de sistnämnde der skolat göras anhängige; hvarförutan Hall-Rätternes tjenstemän bordt hålla kontroll deröfver, att fabriksidkare icke finge till stämpling vid Hall-Rätten uppgifva utländskt gods såsom inrikes tillverkad.

För undersökning om beskaffenheten af tillverkad gods synes Hall-Rätterne vara mindre behöflige; emedan köparen sjelf bäst är i tillfälle att bedöma varornas godhet, i förhållande hvarefter de jemväl af honom
beta-

betalas; och då icke minsta skäl dertill finnes, att fabriks-iddkare och arbetare skola äga något ~~verkligt~~ ^{verkligt} Forum Privilegium; då kontrollen med stämplingen, som, i fall den skall fortfa, alltför väl kan utöfvas af någon Magistratsperson eller Kronobetjent, inefattar en tillsyn, som alldeles icke behöfves, om bevakningen mot införsel af förbudet gods vore tillräckligt vaklam; samt i öfrigt, då åtkilliga af de förhållanden, som, jemte de förut uppräknade, voro orsaken till Hall-Rätternes uppkomst, icke nu mera finnas, emedan de viktigaste af de genom 1739 års Manufactur-privilegier beviljade friheter, öfver hvilka Hall-Rätterne borde vaka, genom sednare författningar upphört; så hafva Comiterade, i följd af deras ofta yttrade tanka om olämpligheten af allt förmynderskap för näringarne, ansett sig böra i underdånighet tillstyrka Hall-Rätternes indragning, då äfven Magistraternes lika beskaffade befattning i Städer, der nämnde Rätter icke finnas, skulle komma att upphöra.

Uppkommande tvister emellan fabriks-iddkare och deras arbetare kunde desutom säkraft utredas genom en af Parterne sjelfve vald Nämnd, hvilken till de vanliga Domstolarne hänvisade sådane mål, som den ej kunde bilägga. De statistiska upplysningar, som af Hall-Rätt afgifvas rörande fabriker-nes antal, tillverkningar och arbetare, som der fyskelsättas, kunna till Konungens Be-

fallningshafvande aflempas, som dem till Commerce- och Manufactur-Contoiret insänder.

Olägenheterne af en delad befattning vid förvaltningen af Statsinkomsterne hafva så ofta blifvit anmärkte och äro i sig sjelfva så tydliga, att Comiterade icke tvekat att föreslå, det Kammar-Collegii med uppbörden nu ägande befattning må upphöra och öfverslyttas till Stats-Contoiret, dit alla Kronans intrader borde ingå och derifrån utasigneras.

På denna grund skulle också förvaltningen af Krono-Magazinerne, som förut hört under Stats-Contoiret, åter komma dit, liksom Tullstyrelsen, såsom en särskild afdelning, dermed förenas.

Skälen härtill hafva Comiterade i det underdåniga förslaget redan anført.

I fall Eders Kongl. Maj:t i Nåder finner för godt det samma antaga, blifver Öfverstyrelsen af Tullverket genast betydligt inskränkt; hvarförutan Comiterade tro sig med säkerhet kunna förefse, att en stor del af de vid sistnämnde Verk anställda Tjenstemän kunna indragas, hvarvid likväl en alldeles ny organisation af Bevaknings- och Uppbörds-anstalterne förut synes blifva behöflig; men som den till stor del beror på de grundsatser, som för Tullförfattningarne antagas, och det ej tillhör Comiterade, att, i afseende på nu gällande stadgar om ut- och införsels-förbud, Tullafgifter, Product-Placat, Nederlagsförbud med mera sådant, före.

förelä. förändringar, hvilka borde flytta att
bereda liflighet i handel och näringar, Stats-
inkomsternes förökande samt den mest enkla
och kraftfulla administration, i förening med
nödig försigtighet för sådane slöjders trefnad
och uppkomst, som af Landets naturliga be-
skaffenhet och tillgångar gynnas; så hafva
Comiterade icke kuunnat vidsträcktare, än som
nu skett, härmed taga befattnings.

Krigs-Departementet.

C h e f:

Stats-Sekreteraren för Krigs-Ärenderne.

Till detta Departement höra:

1:o *Befordrings-ärender för Arméen och Flottorne:* såsom tillsättandet af alla Officerare och af alla de under Departementet lydande Embets- och Tjenstemän, som höra till Arméen och Flottorne, så vidt utnämningen sker af Konungen; afskeds- och permissions-ansökningar; frågor om tjänstebyten och transporter; besvär öfver upprättade Förslag till ofvanuppräknade Embeten och Tjenster, samt öfver utnämningar till sådane tjänster, som Konungen Sjelf icke bortgifver.

2:o *Alla ekonomiska ärender, jemte allt hvad i öfrigt rör krigsmagten till lands och vatten och icke är Commandomål; besvär öfver Krigs-Collegii och Förvaltningen*

af Sjö-Ärenderne beslut i dit hörande administrativa ärender, rörande Arméen och Flottorne. www.libtool.com.cn

Stats-Secreteraren erhåller till biträde för målens beredning till föredragning hos Kongl. Maj:t, samt för Expeditionen deraf:

1 Förste Expeditions-Secreterare.

3:ne Protocols-Secreterare.

3:ne Cancellister och

1 Registrator.

Verkställigheten af allt hvad till landsförfvarets ekonomi hörer besörjes under Stats-Secreterarens öfverinseende och kontroll af

Krigs-Collegium,

som får 1 Chef och till Ledamöter: Fälttygmästaren, Chefen för Ingenieur-Corpsen, en från Arméen commenderad Militair-person af Öfverste eller Öfverste-Lieutenants världighet och 3 Krigs-Råd, samt nödigt antal Betjening.

Collegium indelas i 3 Departementer, nemligen: 1:o Artillerie-, 2:o Fortifications- samt 3:o Utrednings- och Underhålls-Departementet.

Till Collegii Ledamöters gemensamma afgörande höra:

Upprättandet af Förslag till de Tjenster vid Militair-Staterne, som af Konungen bortgifvas, och hvartill ansökningar, efter nu gällande författningar, hos Collegium ingifvas;

var; tillfättandet af dem, hvar till Collegium utfärdar Fullmagter; Extra Ordinariers antagande; ~~permissions-anfökn~~ permissions-anföknningar af Collegii Betjening; afskrifningar å balancer, hvilka dock ej få meddelas innan Kongl. Maj:t Sig deröfver förut i Nåder yttrat.

Artilleri-Departementet består af Collegii Chef, Fälttygmästaren och ett Krigs-Råd. Här upptagas alla ärender, rörande Fält-, Fästnings- och Belägrings-Artilleriet; Tyg-, Ammunitions- och Gevärs-förråden; Stycke-Bruk och Gjuterier; Gevärs-factorier och Klingsmiden; Svafvel- och Kruttillverknin-
gar; dispositionen och fördelningen af Salpeter-intågten, samt vården och underhål-landet af alla till detta Departements befatt-ning hörande byggnader.

Fortifications-Departementet består af Col-
legii Chef, Chefen för Ingenieur-Corpsen
och ett af de i Underhålls- och Utrednings-
Departementet tjenstgörande Krigs-Råd. Till
detta Departement höra alla ärender, rörande så väl nu varande Fästningars med till-
hörande byggnaders underhållande, som nys
föreslående och uppförande; ritningars och
kostnads-förslagers upprättande för alla till
landsförsvaret hörande Kronans hus och byg-
gnader; inseende och vård öfver Konungens
Krigs-Archiv och de årliga Fältmättnings-ar-
beten, samt besörjandet af ved och lysnings-
ämnen för Fästnings- och Garnizons-orter.
Den särskildta befattning Chefen för Ingenieur-
Corpsens

Corplens vid visla af dessa ärendet äger, stadgas uti gällande Författningar.

www.libtool.com.cn
Utreddnings- och Underhålls-Departementet består af Collegii Chef, den från Arméen commenderade Militair-Ledamoten och 2 Krigs-Råd. Till detta Departements befattning hörer:

1:o Tillsyn öfver Arméens recruteri-
ng och remontering; upprättandet af General-
förslag öfver Arméens styrka och tillstånd;
iakttagande af hvad i afseende på de årliga
General-Mönstringarne, enligt gällande för-
fattningar, å Krigs-Collegii åtgärd ankom-
mer; omsorgen att Arméen förses med be-
klädnad, remmtyg, utredning, tross och sjuk-
vårds-perfedlar; Garnizons-Regementernes
sängkläder, samt Fästningsfångarnes beklä-
nad m. m., jemte granskning, huru med des-
se perfedlar hushållas; utrednings-förräder-
nes förvaltning, med dertill hörande bygg-
naders vård; samt Indelta Regementernes
trossbodar, äfvensom de till Militair-Stater-
ne hörande Embets- och Tjenstemäns rese-
kostnader i Embetsärender.

2:o Indelta Arméens underhåll vid Mö-
ten och Mönstringar i fredstider; förslag till
de Möten, som på Passevolance-Casans be-
kostnad årligen skola hållas; Beväringssman-
skapets marchkostnader och underhåll under
deras årliga vapenöfningar. Tross-passevo-
lancen vid Indelta Cavalleriet, och de till
Infanterie förändrade Cavallerie-Regementen;
Exercice-Squadroners underhåll: uppsättan-
det

F det af Indelta Regimenternes årliga aflöningslister; förvaltningen af Jemtlands Regementets reserv-mødels Casan, samt Krigsmanshusverkets årender.

Under hvardera Departementet hörer: 1 Militair- och 1 Kammar-Contoir med behöfligt antal Betjening till détaille-göromålens bestridande.

Då Collegii befattning hädanefter blifver blott administrativ, åtskillige administrativa Årender, efter Comiterades Förslag jemväl skulle komma att derifrån skiljas, och 2:ne Departement till ett enda sammanflås; så lærer ett betydligt antal tjänster i detta verk kunna indragas.

En sådan indragning beror likväl till ännu större del af de återstående Årendernes mängd och vidlöftighet och denna åter af de Författningar, på hvilka Collegium måste grunda sina åtgärder; hvarföre och då Statens säkerhet fordrar, att alla hit hörande Årender med största skyndsamhet blifva behandlade, Comiterade måste inskränka sig till underdånig hemställan om ett blott provisionellt bibehållande af den personal, som kan anses medhinna de i Collegium *varblifvande* Årenders handläggning, intill dess behörigen blifvit utredt, hvilken förenklning i de till detta Verks åtgärder hörande Författningar kan, med behörig Controlls bibehållande, äga rum; dock kunna de Krigsråd, hvilka genom den föreslagne Organisation icke blifva behöflige, äfven som de Embets-

Embets- och Tjenstemän, hvilka dels genom Underhålls- och Utrednings-Departementernes sammanstående, och dels genom Civil-Departementets flyttning till Kammar-Collegium komma att försvinna, så snart en sådan förändring beslutes, indragas.

Rörande Ärendernes gång, samt deras fördelning emellan Ledamöterna inom hvarje Departement, samt emellan Betjeningen inom Contoiren, stadga Collegii Instruction och Arbetsordning, som jemte öfrige Författningar för detta verks åtgärder, hvilka hittills varit gällande, lända, i hvad här ej annorlunda i underdånighet är föreslagit, till efterrättelse, intill dess de hinna, efter Eders Kongl. Maj:ts Nådiga Förordnande, att i ett sammanhang öfverses och, efter tidens fördringar, jemkas och förenklas.

Den befattning, Krigs-Collegium hittills ägt med uppgiften öfver Häftafvelns upphjelpande, skulle, efter hvad Comiterade redan föreslagit, upphöra, och i stället öfverflyttas till Inrikes Ärendernes Departement. I följd häraf kommer förvaltningen af Interselet för den så kallade Hingst-Medel-Fonden, som tillhört nämnde Collegium, att upphöra: och torde desse medel i Banquen kunna deponeras till Eder Kongl. Maj:ts nådiga disposition för det ändamål, hvartill de blifvit anordnade, intill dess derom annorlunda kan blifva förordnad.

Enligt hvad Comiterade vid Förslaget till Kammar-Collegii Organisation i underdånig-

nighet anmält, kommer Krigs-Collegii Civil-Departement att indragas och af de dertill hörande ärender, de som nu tillhöra Militiæ-Indelnings- och Hufsfyns-Contoiren, till Kammar-Collegium öfverlemnas.

Den befattning åter, som Krigs-Collegii Civil-Departement nu äger, med inteckningar i Officerarnes accordsummor, synes lämpeligast till Kongl. Krigs-Hof-Rätten kunna öfverlemnas.

Då i Comiterades underdåniga tanka, så väl uppbördens af arrendet för alla Militiæ-boställen, hvilka till Kronan äro indragne, som öfrige Kronans inkomster, hvilka nu af Regements-skrifvarne uppbäras, kunde, med undantag af dödsfall och Avancements-besparingarne, af de vanlige Krono-Uppbörds-männen besörjas; så återstår för de förskrämda endast uppbördens af de räntor och inkomster, som Regementerna sjelfve, efter Stat och Indelningsverk, äro tillagde; och, om då Regements-skrifvarnes sålunda förminska-de räkningar finge hädanefter directe ingå till Kongl. Kammar-Rätten, att der granskas, i stället för att, som nu sker, först insändas till Militiæ-Indelnings-Contoiret och der i en Hufvudbok sammandragas, så torde den nu så kallade Militiæ-Hufvudboken ej mera blifva af nöden, utan alldeles kunna försvinna, hvarigenom icke allenast granskningen af Regements-skrifvarnes räkenskaper ett år förr kunde i Kammar-Rätten företagas, hvilket är nu åtgär till Hufvudbokens upprättande,
utan

utan jemväl en nyttig besparing äga rum, genom den Betjenings indfagning, som till detta Bokslut erfordras.

Förvaltningen af Krigsmanshus-verkets ärender, som nu tillhör Krigs-Collegii Civil-Departement, synes väl lämpligast hafva bordt öfverflyttas till Arméens Pensions-Cassa; men då detta ej utan Krigs-Befälets samtycke lär kunna äga rum, hafva Comiterade uppfört detta verk hädanefter, såsom hittills, under Krigs-Collegii inseende, dock vid annat Departement, sedan det Civila kommer att försvinna. En möjlighet, att betydligt förenkla detta Verkets göromål, tro dock Comiterade sig härvid böra i underdånighet anmäla. Krigsmanshus-verket åligger nemligen, att till Arméens Pensions-Cassa hvarje år aflemna tre femtedelar af dess årliga inkomster, sådane de före år 1811 voro stadgade. Krigsmanshus-cassan äger deremot nu ett på fastigheter utlånt betydligt Capital, hvars Ränta i det närmaste uppgår till det belopp, som ofvannämnde års-afgift fordrar. Om desse fastighetslån öfverlemnas till Arméens Pensions-Cassa, som i alla fall måste besörja utlåningen af sina egna Capitaler, vore, genom det derå löpande Intereslet, den betydligaste delen af ofvannämnde afgift erlagd, så att Krigsmanshus-verket vid hvarje års slutliqvid blott behöfde af sine årligen inflytande inkomster tillägga återstoden.

Härigenom skulle således detta Verks besättning med alla dessa lån komma att
upp-

upphöra, som åter medförde en förminskning i Contoirets Betjening.

Verkställigheten af allt hvad till Flottornes ekonomi hörer, besörjes likaledes under Stats-Secreterarens öfverinseende och kontroll af

Sjö-Förvaltningen,

som består af 1 Chef, 1 från Örlogs-Flottan och 1 från Arméens Flotta commenderad Militair-person af Öfverste eller Öfverste-Lieutenants värdighet och 2 Amiralitets Kammar-Råd, samt nödig Betjening.

Till dens befattning hörer:

1:o Allt, som har afseende på Flottornes reparation och nybyggnad, såsom allmänna inseendet öfver deras tillökning och högst möjliga förbättring i allt hvad dem tillhör, så i afseende till sjelfva Fartygen, som i afseende på alla nödiga byggnader, inrättningar och tillhörigheter af alla slag; styrelsen af Flottornes Constructions- och Handtverks-stater och af Varfshushållningen i allmänhet; uppköp och anskaffande af skeppsvirke, tågvirke, mastspiror, kanoner och kulor, jemte allt hvad till Skeppens utredning hörer; inseende öfver Rikets hamnar och muddringsanstalter; reglementariske anstalter i afseende på mätning af skepp och virke; arrenden och disposition af de till Flottorne hörande inrättningar.

2:o *Sjö-Trouppernes underhåll, utredning och Beväring*, såsom alla utrustningar till längre

gre eller kortare expeditioner, äfvenfom till kustbevakningar; uppligt öfver Flottornes Sjömilice och Båtsmanshåll, jemte alla ekonomiska ärender, rörande Flottornes Besättningar; upphandling och anskaffande af proviant och ammunition; frågor om Båtsmäns uppfordring till tjenstgöring, deras rekruteriing, afsked och utfrysning ur rullor-ne, då de befinnas vanfrejdade; Sjö-truppernes proviantering och aflöning under expeditioner; tillsyn och ansvar för Flottornes sjukhus och medicinalbehof; insende å Sjömanshusen och Quarantainsbevaknings-anstalter.

3:o Sjömätningen, Lotsverket, samt Båk- och Fyr-inrättningarne, nemligen: insende öfver Sjö-Chartæ-Verket och Hydrographiska mättningsarbetet; alla mål, angående reparationer och byggnader af fyrbåkar och upphandlingar för deras behof; Fyrings-Journaler; räken-skaper öfver Lots- och Fyringsmedel; frågor om nya fyrbåkars anläggande; om Lots- och Vaktstugors upprättande och om förändringar med Lotsbetjeningen, samt om nya Lotsplatser och hemman; rapporter om verkställandet af sådane arbeten, som tjena till sjöfartens befrämjande; redogörelse för medel till fyrbåkars reparation och byggnad, samt för uppfåttandet af känningsmärken och prickar; Statsprojecter, rörande medel till Lots- och Fyrverkets underhåll; allmänna insendet öfver Dykeri-Compagniet, hvars qvartals-berättelser till detta Departement ingå; anmärkningsmål i af-

affecende på Dykeri och Bergnings-Compagniets redskap; befigtningar på sådan redskap; förteckningar på Dykeri-Betjening; rapporter om Bergnings- och Strandvraks-mål, och om timade fjöskador.

4:o Upprättandet af underdåniga förslag till de civila Sysflorne vid Flottorne eller inom verket, hvarå Konungens nådiga fullmagter eller Constitutorial utfärdas, samt bortgifvande af de öfrige på vederbörande Chefers eller Contoirs-Förmäns förslag; insende öfver Informations-, Skole- och Barnhus-inrättningarne samt Ecclesiastik-Verket vid alla stationer; samt uppgift öfver de för Flottornes behof anlagde Ekeplanteringshagar.

Rörande Ärendernes gång och deras förvaltning emellan Ledamöterne inom Förvaltningen, samt emellan Betjeningen inom Cancellie och Contoiren fortfara, som i allt öfrigt, hvad här ej serskildt i underdånighet anmärkes, de nu gällande Författningar att äga sin kraft, till dess de hinna, att, enligt Eder Kongl. Maj:ts nådiga beslut, af sakkunnige personer öfverles och granskas.

Rättsfrågors behandling af Förvaltningen upphör, likasom dess befattning, att handhafva Ärender, rörande Kronoskogar och parker, emedan hushållningen med desse sednare, odelad, bör tillkomma det administrativa verk, som dermed får befattning; dock bör Förvaltningen fortfara med uppgiften öfver de för Flottornes behof anlagde Ekeplanteringshagar, samt jemväl ge-
nom

nom Konungens Befallningshafvande föransalta om fällning af det Ekevirke, mastträd och Ispiror, som antingen af allmänningar eller på Skatte- och Kronohemmans ägor för Flottornes räkning utfyses.

Comiterade hafva under Inrikes Ärendernes Departement redan föreslagit, att alla Sjö-Militär-Indelningsverket rörande Kameral-Ärender, äfven som alla frågor om Skatteköp af Kronans hemman, således äfven af dem, som till Lotsverket äro eller kunna blifva upplåtne, skulle tillhöra Kammar-Collegii handläggning, hvaraf följer, att Förvaltningen dermed icke kunde få annan besattnings, än så vida den, enligt Författningarne uti så beskaffade mål skulle komma att höras.

Anmärkningar vid Krigs-Departementet.

Organisationen af detta Departement förfäster närmare kännedom af ett yrke, mera främmande för Comiterade, än administrationens öfrige grenar. Det har likväl tillhört Comiterade, att härom yttra sig, och de hafva dervid ställt sig till efterrättelse Constitutionens föreskrift, att blott en Stats-Secreterare för Krigs-Ärenderne skall finnas, och särskildte Rådgifvare i Commandomål; men Comiterade föreslå derjemte i underdanighet, att samma princip af enhet i Styrelsen, som för de öfrige Departementen blifvit följd, äfven för detta Departement må blifva antagen, den nemligen: "att i spetsen

fön för hvarje Departement bör ställas en person, som äger en allmän öfverfikt och kännedom af alla de ämnen och ärenden, som till dess befattning höra, samt att alltid likartade ärenden böra inom samma Departement handläggas.

I anledning häraf skulle, i Comiterades underdåniga tanka, *Stats-Secreteraren för Krigs-Ärenderne*, som då kunde innehafva en högre Militair-Grad i Arméen, endast föredraga de till Landsförsvaret hörande befördrings- och ekonomi-mål, och deremot en särskild *Stats-Secreterare för Sjö-Ärenderne*, som likaledes kunde innehafva en högre Militair-Grad i Flottorne, de till sjöförsvaret hörande Befördrings-, Ekonomi- och Commandomål. Till hvardera Departementet skulle höra 2:ne Under-Afdelningar, hvarje med 1 Chef och nödig personal; den ena för Befördrings- och Ekonomi-målen, den andra för Commando-målen. Dessutom skulle ett förvaltningsverk höra under hvardera Departementet, nemligen Krigs-Collegium under Krigs-Ärendernes och Sjö-Förvaltningen under Sjö-Ärendernes Departement. Stats-Secreteraren skulle hafva högsta inscendet öfver Ärendernas gång inom det underlydande Förvaltningsverket; byars Sessioner han ägde att öfvervara, då dess tid medgaf, jemte rättighet, att af Chefen för Verket redo fordra, samt äska alla de upplysningar han fann nödige. På hans ansvar hvilade, att den del af Rikets försvarsverk, som till hans befattning hörde, bringades och underhölls i det bästa skick,

kick, som med de dertill anslagne medel kunde vinnas, och hvilkas ändamålsenligaste fördelning han, sedan vederbörande Förvaltningsverk öfver behofven blifvit hört, ägde i underdånighet att föreslå. Må hända skul- le en och samma person medhinna att öfver- se, inför Eder Kongl. Maj:ts föredraga och bevaka verkställigheten af Eders Kongl. Maj:ts nådiga beslut i alla de till Krigsväsendet, både till Lands och Sjöfs hörande Ärender, särdeles då rättsfrågor och de till Civil-Departementet i Krigs-Collegium hörande mål öf- verflyttas, dels till Domstolarne och dels till Kammar-Collegium, hvarigenom göromålen i Krigs-Expeditionen måste blifva betydligt förminskade; men för ett sådant Chefskaps utöfvande af en enda person, synes likväl det viktiga hinder framstålla sig, att man hos honom svårligen kan påräkna, att finna de kunskaper och den erfarenhet i dessa bå- da olika yrken förenade, som erfordras, att med fullkomlig sakkännedom bereda, före- draga och i hela sin omfattning följa både de till Landtförsvaret och till Flottorne hörande Ärender. På sådan grund hafva Co- miterade i underdånighet föreslagit, att dela vården af Krigsväsendet emellan tvänne per- soner, hvarvid större enhet vinnes, än nu, då desse ärender äro emellan 3:ne föredra- gander fördelade. För närvarande kan sådant icke verkställas, då, enligt Regeringsformen, både Arméens och Flottans ärender skola, med undantag af Commandomålen, genom en och samma Stats-Expedition föredragas.

Emel-

Emellertid, och intill dess detta hinder i constitutionel ordning kan blifva undanröjdt, torde den nödiga enheten, åtminstone i beredandet af hvardera grenens ärender provisionelt kunna sökas i den anstalt, om Eder Kongl. Maj:t i Nåder täcktes uppdraga åt ett af Dets Stats-Råd, att med sin uppmärksamhet närmaft följa Landtförsvarets ärender, och åt ett annat Stats-Råd, de till Sjöförsvaret hörande, särdeles om desse Stats-Råd tillika blefvo Föredragande uti Commandomål. Stats-Secreteraren, hvilken, såsom Chef för Krigs-Departementet, skulle deltaga uti beredningen och öfverläggningen om alla de, så väl Landt- som Sjöförsvaret rörande ärenden, hvarom Konungen beslutar, ägde då med vederbörande af hvardera Styrelsegrenen en föreningspunkt, der de i consultativ väg kunde sammanlänka deras åtgärder, till befordrande af nödig öfverensstämmelse i ärendernes gång.

Ecclesiastik-Departementet.

C h e f :

*Stats-Secreteraren för Ecclesiastik-
Ärenderne.*

Till detta Departement hörer allt hvad som angår Ecclesiastikverket, allmänna Upplysningen och Uppfostringsverken, Sjuk- och Fattigvården, nemligen:

K

Be.

Befordrings-Ärender, eller besättandet af alla sådane tjänster vid Ecclesiastik-, Academie- och Skole-Statene, samt vid Läkare-Corpsen, hvarå Kongl. Fullmägt eller Con-sultutorial utfärdas.

Besvär öfver förslag till sådane Tjänster, samt öfver utnämningar till dem, som ej af Konungen bortgifvas.

Ecclesiastik-mål, eller sådane, som röra ordning vid allmänna Gudstjänstens utöfvande; Kyrkoväsendet och Presteståndet; planer till nya Kyrkors uppbyggande och hufvudsakliga reparationer derå; förvaltning af Kyrkors medel och inkomster; ansökningar om Collecter, Stamböcker m. m.; förslag till Con-ventioner emellan Kyrkoherdar och Församlingar om Prest rättigheters utgörande; ären-der, angående Venia ætatis för Prester; In-digenatsrätt; Tjenstårs beräkning; Tjenstledig-het; Dispense från Specimina; Extra Nådårs beviljande.

Ärender, som röra uppfostringsanstalter, och omsorgen för allmänna folk-undervisningen, eller Universiteter, Gymnasier och Skolor, deras organisation, fonder och medel; Löne-Regleringar dervid; förvaltningen af Stipen-dier m. m.

Mål, rörande Litteraturen och de sköna Konsterna, eller Vetenskaps-, Svenska Vitter-hets-, Historie och Antiquitets-, Musikaliska och Målare-Academierna; Kongl. och allmän-na Bibliotheken, Museum o. s. v.

Ären-

Ärender, angående Publiciteten, såsom anmälanden om Boktryckeriers anläggning och Tidningars utgifvande; frågor om periodiska skrifterns indragning, och om beslag å sådane Böcker eller Skrifter, som ställas under åtal; Bokhandel; upplagt å Kongl. Boktryckeriet; den del af desse ärender, som nu tillhöra Hof-Cantzlerens befattning, kunna likväl icke till detta Departement öfverflyttas, förr än Hof-Cantzlers-Embetet, i den ordning Grund-lagen föreskrifver, indrages.

Mål, som hafva afseende på allmänna Sundhetstillståndet inom Riket, eller Medicinal-Verket, Lazaretter och Curhus, med dertill anslagne inkomster; Veterinair- och Vaccinations-inrättningar; Apotheker och Hålsobrunnar.

Fattigvården och milda Stiftelser, eller frågor om Hospitaler, Barnhus, Fattighus med flere sådane.

Stats-Secreteraren bereder till föredragning alla Befordrings- och Ansöknings-ärender, samt har till biträde 1 Expeditions-Secreterare, hvarförutan för sjelfva Expeditionen uti detta Departement på Stat föres:

- 1 Protocolls-Secreterare.
- 2 Cancellister och
- 1 Registrator.

Under detta Departement höra nedannämnde Verk och Inrättningar, nemligen:

1:o *Styrelsen för Allmänna Läkarevården i Riket, som får:*

K 2

1 Chef

1 Chef och

2:ne Lædamöter.

1 Secreterare, som bör vara Medecinae Doctor, samt nödig Betjening.

Denna Styrelse kommer, i stället för Sundhets-Collegium, att hafva inseende öfver allt det, som angår Sundhets-tillståndet, samt Läkarevården och Sjukskötseln, så väl hos Rikets Innebyggare i allmänhet, som vid Krigsmakten till Lands och Sjöfs i freds- och krigstider.

Den har således tillsyn öfver alla Lazaretter och Hospitaler i Riket, öfver alla i Riket practiserande Läkare och Fältskärer, Lärarne vid Medico-Chirurgiska Institutet, Fält-Läkare-Corpsen, Provincial-Medici, Pensionairer och Stipendiater, samt Stads-Medici och Chirurger i allt hvad till Läkarevårdens utöfning hörer; den meddelar tillstånd för Utrikes promoverade Läkare, att här i Riket practisera; går Domstolarne och Embetsverken tillhanda med råd och upplysningar i allt sådant, som med Läkarevetenskapen har gemenskap; upprättar förslag eller ock afgif utlåtande i afseende på befordringar till Läkare- och Fältskärs-beställningar; äger uppsigt öfver Hälsobrunnar, med hvad dertill hörer; granskning af Svenska Pharmacopéen och af Medicinal-Taxan, samt förslag till ändringar deri: håller tillsyn och kontroll öfver Apotheken i Riket; yttrar sig öfver frågor om belöningar för tillredandet af så kallade Arcana; utfärdar tillstånd för

för Utländske Operateurer- och Dentister, att få utöfva sin konst; har uppligt öfver privilegierade Fältläkarslugor, öfver Badare-Embetet, och öfver Barnmorskors undervisning; vidtager anstalter till hämmande af farfoter och smittosamma Boskaps-sjukdomar; har uppligt öfver Vaccinations-inrättningarne och öfver anstalter till förekommande af Veneriska smittans utbredande, med hvad mera till befordrande af hälsotillståndet inom Riket hörer.

Göromålen emellan Ledamöterna fördelas så, att *den ene* besörjer de till civila och *den andra* till militära Läkarevården hörande detaille-befattningar, hvilka i 23 och 24 §. §. af den för nuvarande Sundhets-Collegium gällande Instruction finnas uppräknade.

Till Styrelsens gemensamma öfverläggning och bestut höra:

Kongl. Maj:ts nådiga Bref och Remisser, ansökningar, så väl om sådane civile- och militaire-Läkare-Syfsflor, dem Kongl. Maj:t bortgifver, som ock om de Syfsflor och Tjenster, hvilka genom Styrelsens Fullmagter eller Constitutorialer tillfättas; äfvensom, rörande Stipendier och Pensioner, föreskrifne Examina och Tjenstledigheter.

Förslags upprättande till Läkare-Syfsflor. Alla till Kongl. Maj:t afgående underdåniga Skrifvelser och infordrade utlåtanden; underdåniga anmälanden till de Läkaretjenster, hvilka under infallande krig tillfättas och med Kongl. Maj:ts nådiga Förordnande förfer
Un.

Underdåniga utlåtanden och anmälanden af de under Styrelsen lydande Embets- och Tjenstemäns förtjenster och skicklighet; pröfning af deras fel och förbrytelser, så vidt ej åtal inför Domstol kommer i fråga.

Förslag till ändringar och förbättringar i Medicinal-Författningarne, allmänna under rättelser, rörande den civila och militära Läkarevården; alla frågor, så väl om extra Utgifter eller Arfvoden och Tractamenten utöfver Stat, som angående afskrifning å uppkomne Balancer. Likväl skola frågor af siff uppräknade beskaffenhet Kongl. Maj:ts nådiga pröfning underställas.

Alla Ärender, rörande Medico-Chirurgiska Institutet.

De allmänna eller gemensamma målen, så vidt öfverläggning och beslut uti dem äger rum, afgöras efter röstberäkning.

Ordföranden har inseende öfver Ärendernes jemna och oafbrutna gång, samt föranstaltar, att den Ledamot, som beförjer militära Läkarevården under Krigstid erhåller behöfligt biträde, hvarom underdånig anmälan hos Kongl. Maj:st bör göras.

Uti alla vetenskapliga frågor äger Styrelsen, att höra, eller, der de i Hufvudstaden finnas, till rådpläging kalla Läkare, som för kunskaper och skicklighet äro kände.

2:q Riks-Archivet, hvarvid bibehålles:

1 Secreterare

1 Ac-

1 Actuarie och Registrator.

1 Cancellist.

www.libtopl.com.cn

3:o Kongl. Bibliotheket med

1 Bibliothekarie och

1 Amanuens.

4:o Kongl. Museum med

1 Intendent.

1 Notarie och Kammarförvalt.

2 Conducteurer.

5:o Öfver-Intendents-Embete, som bibehåller sin förra Organisation och befattning, men inkränkes till;

1 Öfver-Intendent.

1 Hof-Intendent.

2 Architecter.

4 Conducteurer.

1 Notarie.

1 Bokhållare och Casseur.

6:o Riks-Historiographen, synes böra bibehållas; men Riks-Heraldicus lär kunna indragas.

Anmärkingar i afseende på detta Departement.

Åtskillige af de härunder upptagne Ärender, synas vara af den beskaffenhet, att de rätteligen borde tillhöra Stats-Secreteraren för Inrikes Ärenderne, såsom allmänna Läkare och Fattigvården m. fl. — Men då Stats-Secreteraren för detta sednare Departement, har en mycket vidsträcktare befattning,

ning, än Stats-Secreteraren för Ecclesiastik-Ärenderne, torde den föreslagne fördelningen ~~få bibehållas~~, så framt icke i constitutionel ordning afgöres, att Ecclesiastik-Departementet helt och hållit indrages och Ärenderne emellan de öfrige Departementen fördelas.

Styrelsen af Medicinal-Ärenderne synes visserligen icke vara af den vidsträckta omfattning, att ett helt Collegium för sådant ändamål erfordras. Utan att åberopa, det hela denna Styrelse i Norrige bestrides af 2:ne personer, En Bureau-Chef och En Fullmäktig, tro likväl Comiterade, att den här i Riket, äfven med förutsättning af den mest fullkomliga Administration, skall kunna bestridas af 1 Chef och 2:ne Ledamöter, med dertill hörande Betjening.

Vid förefallande behof kunna de kalla sig till biträde erfarne Läkare i Hufvudstaden, särdeles af Medico-Chirurgiska-Institutet, som njuter årligt bidrag af Statsmedlen.

Då den af Ledamöterna, som får omforgen om Militaira Läkarevården, till äfventyrs kunde under Krigstid erhålla flere och vidsträcktare göromål, än han möjligen medhonne att bestrida, hafva Comiterade ändå icke ansett denna omständighet af sådan vikt, att den borde föranleda till flere Ledamöters bibehållande, utan i stället föreslagit, att, vid sådant förhållande, underdånig anmälan derom må göras, då Konungen efter

ter omständigheterna derom lärar i Näder förordna.

Såsom en följd af Stats-Secreterarens in-seende öfver allmänna Läkarevården och öf-ver milda Stiftelser, böra äfven alla Hospi-taler, Lazaretter och Barnhus, samt de Ären-der, som röra styrelsen och vården deraf hö-ra till detta Departement, men det speciella in-seendet deröfver bibehållas vid särskildta Directioner, som nu dermed hafva befatt-ning, hvarigenom Seraphimer-Ordens-Gilleta uppligt, så väl öfver Lazarettet i Hufvud-staden, som öfver allmänna Hospitalen och Lazaretten i Riket alldeles försvinner, så att de vid detta Gille anställda Tjenstemän kun-na indragas och deras aflöningar till nämnde välgörande Inrättningars nytta användas.

Förvaltningen af de till desse Inrättnin-gar hörande Fasta Egendomar öfverslyttas till Kammar-Collegium, som dervid ställer sig till efterrättelse, hvad i afseende på vården af Statens jord är stadgadt.

Förvaltningen af samma Inrättningars öfrige inkomster och fonder, liksom den närmaste omsorgen för den inre hushållnin-gen samt Sysflomäns tillsättande, lärar under Stats-Secreterarens in-seende kunna bestridas af de förut befintelige Directionerna, nem-ligen för Hospitalerna af Konungens Befall-ningshafvande och Biskopparne, biträdde i Städerne af Borgmästaren och Kyrkoherden och på Landet af Kyrkoherden i Församlin-gen, samt för Läps-Lazaretterne likaledes af Lands-

Landshöfdingarne, samt af i Länen utsedde Deputerade.

Inseendet öfver Läkarevården vid desla Inrättningar, som då ett Sundhets-Collegium funnits, tycks hafva bordt detslamma tillhöra, kan och bör, enligt sin natur, uppdragas åt Styrelsen för Läkarevården.

Vid alla de under detta Departement hörande Embetsverk och Auctoriteter hafva Comiterade föreslagit betydliga indragningar, och för flere deribland bestämdt utslätt antalet af de Tjenstemän, som vid hvardera böra finnas, hvarvid Comiterade fästet afseende på de inskränkta och enkla göromål, som desla Verk tillhöra, och som genom författningarnes omarbetande icke betydligt lära kunna förändras, hvilket åter för 3:dje 4:de och 5:te Departementerna inträffar.

Comiterade hafva trott, att 2:ne Cancellister och 1 Copist vid Riks-Archivet svårligen kunna fysselfättas; att vid Kongl. Bibliotheket 1 Bibliothekarie och 1 Amanuens kunde göra tillfyllest, och att vid Konungens Museum 1 Notarie, som tillika är Kammarförvalt, säkerligen kan medhinna, att sköta Expeditionen och föra Räkenkaperne.

Något hinder tyckes ej eller möta för indragning af Riks-Heraldici tjensten; och då vid Öfver-Intendents-Embetet, utom Slotts-Handtverkeri-Staten, ej mindre än 19 personer äro tjenstgörande, lärer indragning af denna stora Stat för ett Verk med inskränkt besättning, vara nödvändig.

Om Landt-Regeringen.

Comiterade hafva redan i underdånighet yttrat att, efter deras tanka, den civila Styrelsen i Provincerne, sådan den för närvarande är organiserad, motfvarar ändamålet och således bör bibehållas. Men detta yttrande har blott afseende på sjelfva organisations-sättet; hvaremot Comiterade trott sig finna, att genom Landets olika indelning i Län, Stift, Laglagor, Domlagor, Fögderier, Häradar, Pastorater och Socknar, sammanblandning och omgång i ärendernes handläggning, jemte åtskillige olägenheter i administrativt hänseende måste uppkomma. Och då Läne-Styrelsen äger mångfaldiga befattningar, härledande sig, dels ifrån Domarmaktens föregående åtgärder, och dels från Militair- och Ecclesiastik-Styrelser, samt öfrige inom Provincerne varande Embetsverk, synes det, för att bereda den ordning, enhet och kraft, som med en väl inrättad Landt-Regering åsyftas, vara af stor vikt, att alla Auctoriteter inom hvarje Province, så mycket som möjligt centraliserades, och att följakteligen förenämnde indelning blifve förändrad, och afpassad efter localförhållanden, samt innevånarnes bekvämlighet.

Den enklaste åtgärden härvid synes vara, att hvarje Län, Härad och Pastorat, så vidt ske kunde, arronderades, och att hvardera Länet hade sin Civil-, Militair- och Ecclesiastik-Chef, hvilka, efter möjligheten fattes i medelpunkten af Länet.

Länen,

Länen, af hvilka flere kunde lyda under en Öfver-Rätt, skulle först fördelas i Fögderier, bestående af ett eller flere Härad-der, efter belägenhet och folkmängd.

Hvarje Fögderi borde erhålla: 1 *Fogde*, försedd blott med Constitutorial, att förvalta Civilstyrelsen inom Fögderiet, uppbära Statens inkomster och vaka öfver allmänna ordningen, samt att i öfrigt handhafva Executionsverket, och verkställa Landshöfdingens befallningar.

1 *Upphörds-Controllleur*, att debitera utskylderne, upprätta Fögderiets Räkenskaper och controllera Fogdens uppbörd.

1 *Contracts-Prost*, att äga inseende öfver Ecclesiastikvården inom Fögderiet.

Fögderierne delas i Pastorater, hvilka borde afpassas efter Socknarnes belägenhet, folkmängd och storlek; Ecclesiastikvården i hvarje Pastorat bestrides af 1 Kyrkoherde, och den lägst subordinerande Civilstyrelsen, af en Länsman, som vore Fogdens underbetjent.

I hvarje Socken borde finnas en bland Socknens bosaste män vald Nämnd, som inom Socknen besörjde uppbörden och andra, allmänna ordningen och hushållningen rörande ärender.

Landshöfdingen åligger:

a) Att hafva den speciella uppsigten öfver vården af Statens fasta Egendom, såsom Kungsgårdar, Boställcn, Kronohemman, Allmän-
nin.

ningar, Skogar, Kronoparker och Djurgårdar m. m.

b) Att tillse det Kronans rätt behörigen blifver iakttagen och bevakad, då Statens inkomster bestämmas, såsom vid Markegångsfättningar, Mantalskrifningar, Taxeringar och Skattnöjningar.

c) Ansvar derföre att, dels i afseende på Statsinkomsternas indrivande, lefverering och redovisning, och dels i afseende på de allmänna medlens vård i Ränteriet, samt utgifter, som inom Länet förefalla, såsom anticipationer, förskotter m. m., ordenteligen och enligt gällande föreskrifter, tillgår.

d) Uppsigt å Indelnings- och Roteringsverket, samt att de derom med Innevånarne i Länet slutade Contracter hållas i helgd.

e) Tillsyn å alla anstalter, som hafva afseende på Landthushållningens upphjelpande, såsom Skiftesverket i hela sin vidd och Landtmästarne; befordrande af nya Odlingar; Byggnads- och Stängsel-ordningar; Skogsvården, o. f. v.

f) Att handhafva Författningarne om Näringsfriheten i Städer och på Landet, såsom; tillstånds meddelande till anläggning af Manufaktur och Fabriker, Sågar, Qvarnar och Stampverk, samt till alla slags Näringar och Handtverkeriers idkande, så i Städerna, som på Landet; äfvensom tillsyn deröfver, att inga band läggas på inrikes handeln och rörelsen.

g) In-

g) Inseende å allt, som hörer till allmänna ordningen, Polisen och Sundhets-anstalterna inom Länets, såsom Gästgifverier, Skjutsinrättningar och allmänna vägar; allmänna säkerhetens och Landsfridens vård; styrelsen af Lazaretter, Hospitaller och Barnhus; tillsyn öfver allmänna Fångelser, samt Fångars vård och behandling; Vaccinations- och Quarantaines-författningars handhafvande; anstalter till förekommande af Lösdrifveri och Tiggeri, af Boskapsjuka eller Fänads-pest och af skada genom vattusflöden, flygländ m. m.; fattigförförjnings-anstalter, o. s. v.

h) Såsom verkställande maktens förste Representant inom Provinsen, åligger Landshöfdingen vidare:

Att skyndsamt verkställa Konungens höga Bud och Befallningar.

Att föranstalta om Lagars och Författningars offentliga kungörande; och

Att med tillbörlig skyndsamhet handhaflva Executionsverket, jemte allt hvad verkställande makten i öfrigt tillhör.

Med Domare-Embeten må Landshöfdingen sig ej befatta.

Och få Comiterade härvid åberopa det Betänkande, som de i afseende på Rättsfrågors skiljande från de administrativa Verken afgifva gemenligt med Lag-Comitéen.

Landshöfdingarne stå omedelbarligen under inseende af Stats-Secreteraren för Inrikes

kes Ärenderne, som med dem brefväxlar. Öfrige Stats-Secreterarne kunna dock äfven brefväxla med Landshöfdingarne, hvilka äro skyldige att verkställa allt, hvad dem i Konungens namn anbefalles.

Ej må Landshöfdingen utfärda några nya Police-Ordningar och Stadgar, utan föregångnen anmälan hos Konungen och med Dets nådiga bifall.

Om, för verkställigheten af Kongl. Maj:ts Förordningar och andra gällande Författningar i Ekonomi- och Police-mål, det finnes nödigt, att för en menighet stadga Vite, då, men icke i annat fall, må Landshöfdinge dertill äga magt; och hans beslut derom, liksom i alla sådane Ärender, hvilka till allmän underrättelse i vanlig ordning skola meddelas, få endast kallas *Kungörelse*.

Landshöfdingarne äga befäl öfver Police-Betjeningen i Länet, Stockholms Stad undantagen.

Under Landshöfdinge lyda 2:ne Expeditioner, nemligen Lands-Cantzliet och Lands-Contoiret, hvarifrån alla Landshöfdingens beslut emanera.

Den fördelning af Ärenderne emellan båda desse Expeditioner, som Kongl. Maj:t den 28 April 1752 fastställt, bibehålles till dels, att den i sammanhang med öfrige Instructioner och Författningar, hinna närmare regleras.

För Lands-Cantzliet är Lands-Secreteraren Chef och har till biträde: 1 Läns-Notarie

rie utt de Län, der göromålens mängd det fordrar, samt 1 eller 2:ne Lands-Cancellister.

Efter hvad Comiterade redan framställt, skulle besvär emot Landshöfdingarnes beslut i åtskillige mål, rörande allmänna ordningen och hushållningen, hvilka förut gått till Collegierne, i stället directe hos Eder Kongl. Maj:t få anföras; och få Comiterade härvid i underdånighet tillägga, att de, till besparing af omgång och kostnader, anse lämpligast, att Besvären inlemnas i Lands-Cantzliet, hvarest Landshöfdingen kunde infordra vederbörandes förklaring och insända Handlingarne, beledlagade af eget utlåtande till det Departementet, dit målet, enligt fördelningen, hörer.

För Lands-Contoiret är Lands-Kamreraren Chef, och har till biträde:

- 1 Läns-Bokhållare och
- 1 eller 2:ne Contorister.

Emot Landshöfdinges beslut i allt hvad, som angår inkomster och utgifter inom Länet, få besvär anföras i Kammar-Rätten, men i mål, rörande Ståtens Egendom och skattelägnings- samt Indelnings- och Roteringsverket, i Kammar-Collegium.

Om den Landshöfdingen underordnade Civil-Styrelsen.

I hvarje Fögderi skall Fogden vara den högste administrativa Tjenstemannen. Han är Landshöfdingen subordinerad och utför dennes befallningar; bestrider Executionsverket;
mot-

mottager uppbörden af Sockne-Nämnderne, deponerar medlen, så fort de inflyta, i Länets Ränteri, och visar derföre redo. Han skall ock hafva tillsyn öfver allmänna ordningen inom Fögderiet och öfver hushållningen med den der belägne, Staten tillhörige, fasta Egendom.

Fögderiets Uppbörds-Controllleur, eller Häradskrifvare tillhör att, med iakttagande af Uppbörds-författningarne, uträkna och debitera alla Kronans inkomster af Hemmans-räntor och personliga utskylder; hålla Controll å Fogden vid Uppbörden och upprätta Redogörelsen derföre. Å Häradskrifvarens Boställe skall ett Contoir vara inrättadt, der alla Handlingar, Räkenškaper, Resolutioner, Förordningar, Instructioner, Memorialer, Skattlägnings-redovisningar och Jordeböcker förvaras. Om detta Contoir skall Häradskrifvaren hafva vård, och Landsböffdingen ansvara derföre, att Handlingarne vid Tjenstombyten blifva behörigen inventerade.

Länsmannens skyldighet är, att vaka öfver allmänna ordningen och landsfriden, och, såsom Fogdens underbetjent, verkställer han hvad denne honom i tjensten befäller.

Om Sockne-Nämnder.

I hvarje Socken skall finnas en Nämnd, som uppbär utskylderne inom Socknen och som administrerar Socknens ekonomiska angelägenheter.

L

Den:

Denna Nämnd kan bestå af en Ordförande och, efter Socknens storlek och folkmängd, af 6 till 10 Ledamöter. De väljas vid allmän Socknestämma bland Socknens bosaste män, utan afseende på Stånd. Ledamöterna utse inom sig Ordföranden och denna nämner en person till Protocollets förändre, helst bland Ledamöterna. Deras befattning varar blott ett år; men, sedan de erhållit decharge, kunna de åter invälas.

Häradskrifvaren skall upprätta och till Nämnden aflemna en med Uppbördsboken instämmande specifik Debiterings-längd öfver all Kronans uppbörd inom Socknen.

Nämnden uppbär sedan på Terminer, som blifva bestämde, alla Kronans inkomster inom Socknen, aflemnar dem till Fogden och inger rapport derom till Landshöfdingen. Härföre kunna sådana föreskrifter stadgas, att Staten, för medlens riktiga indrifning och lefverering, erhåller större säkerhet och kontroll, än som för närvarande finnes.

Till Nämndens befattning hör i öfrigt, att verkställa och handhafva de vid Socknestämma fattade beslut, i afseende på sådana Socknens allmänna angelägenheter, som angå Uppfostringsanstalterna inom Förlamlingen; förvaltningen af Socknens enskilda Casor, såsom Fattig- och Brandrods-Casor m. fl.; fördelningen af allmänna Byggnadskyldigheter; Sockne-Handtverkares antagande; Brandrods föreningar; Fattigförsörjnings-anstalter, och

och frågor om mindre arbetsföra personers inflyttning i Socknen; öfverenskommelser till befordrande af allmän ordning och ledighet inom Församlingen; öfverenskommelser om Saltpeterskattens utgörande, väghållning, snöplogning med mera dylikt; Vaccinations befrämjande och Jordegummors antagande; tillsyn å Sockne-Magazinen och Redogörelse för deras förvaltning, med flere sådane ekonomiska ärender, som vid Sockne-stämmor blifvit afgjorde och Kyrko-disciplinen egenteligen icke angå.

Nämnden må, när den så nödigt finner, till Sockne-stämman sammankalla Församlingens bofaste män, samt äger för verkställigheten af Sockne-stämmobeslut, hvarmed, enligt stadgandet i Kongl. Förordningen om Sockne-stämmor och Kyrko-Råd den 26 Februarii 1817 bör förfaras, att förrätta Execution, och njuter under tjänstutöfningen samma skydd, som kromobetjeningen.

Vid årets slut bör Nämnden inför allmän Sockne-stämman aflemna redogörelse för sin förvaltning, och erhåller, genom ordentligt beslut, antingen fullkomlig decharge eller ställes under tilltal vid behörig Domstol, hvarom Sockne-stämman efter omständigheterna föranstaltar.

Den inrättning af Nämnd, som Comité-rade Sälunda föreslagit, är inskränkt och så
L 2 be.

beskaffad, att, genom bifall till des införande, några vådliga påföljder i ett eller annat afseende icke kunna uppkomma.

Des verkningskrets kan likväl utvidgas, då erfarenheten deraf fått visa nyttan.

Uti högföberopade Kongl. Förordning är allmänhetens rätt, att vid Sockenstämma besluta, rörande Församlingens enskildte angelägenheter, bestämd; och der finnes väl tillika stadgadt, att Kronobetjeningen, på anmodan af Kyrkoherden i Församlingen, skall befordra till verkställighet Sockenstämmas beslut; men i stora Socknar kunna ärenderne vara af den vidsträcktta beskaffenhet, att Kyrkoherden ej kan medhinna att följa dem med uppmärksamhet, och desutom synes det ej böra tillhöra honom, att inblanda sig i Socknens världsliga angelägenheter, för att tillse, huru öfverenskomelser och beslut af ekonomisk beskaffenhet, såsom angående Socknens allmänna Byggnader, Vägar, Broar, Socken-Magaziner och Casfors förvaltning, verkställas. Tvärtom torde olägenheter i åtskillige afseenden deraf kunna uppkomma; äfven som Kronobetjeningens åtgärd härvid, hvilken icke af behöfvat påkallas, kan medföra dröjsmål och onödiga kostnader, utom det, att Socknemännen af Kronobetjeningen för des verkställighets åtgärder, icke utan omgång kunna fordra redo.

På des grund, och då Eder Kongl. Maj:t i högföberopade Förordning bestämt grän-

gränsforne för Folkets beslutande rätt i allmänna angelägenheter, skulle, efter Comiterades tanka, en så dyrbar rättighet till sina följder blifva ännu mer välgörande, dereft folket också finge genom egna Ombud tillse och handhafva verkställigheten af egna beslut.

Desse Ombud skulle Sockne-Nämnden blifva. Socknens innevånare besluta om gemensamma angelägenheter med frihet och efter egit omdöme. Nämnden, bestående af Socknens mest anledde bosatte Män, hvilkas egna interesse fordrar att ordning och rätt iakttages, skulle verkställa och redovisa.

Comiterade hafva äfven trott, att det skulle blifva af stor nytta, om första uppbörden af Krono-Utskylderne åt denna Auctoritet anförtröddes.

Innevånarne fingo derigenom tillfälle, att på flere terminer afbörda sig skatten, som då må hända skulle blifva mindre känbar och således lättare utgå. Till äfventyrs skulle Socknarne fins emellan täfla, hvilken som först kunde erlagga sina Utskylder. Tusentals dagsverken, som på resor till uppbörds-möten förspillas, blefvo derigenom besparade, Kronans säkerhet i afseende på Uppbörden förökad och möjligheten af Uppbörds-mäns balancer och underfler alldeles förekomne, emedan Restlängderne af Nämnden, icke af Uppbörds mannen, skulle upprättas, och emedan Landshöfdingen, genom Rappor-ter från Nämnden, hade säker underrättelse om beloppet af de inslutne medlen, hvilka han,

han, i fall af underlåten lefverering från Fogden, skyndsammeligen kunde infordra.

För Uppbörden hade Kronan större säkerhet hos Socknens bofaste Män, än förut hos Fogden, och de förres gemensamma intresse fordrade noga uppågt deröfver, att inga misfsbruk, eller något oriktigt förfarande dervid finge äga rum.

Den speciella Debiteringen, som sker i Uppbördsboken, och hvars öfverensstämmelse med debetsedlarne icke kan controlleras annorlunda, än genom de sednares uppvisande vid Resttransakningar, hvilka sällan eller aldrig hållas, skulle jemväl genom de Uppbörds-Längder, som till Nämnden aflemnades, erhålla all möjlig säkerhet.

Fördelarne af den nu föreslagne förändring i afseende på sättet till Uppbördens mottagande af de skattskyldige, äro således, efter Comiterades tanka, stora och synbara. Någon olägenhet eller förlust för Kronan kunde deraf svårigen på annat sätt uppkomma, än om Nämnden finge hela befattningen, då det möjligen kunde befaras, att personer, som hade tillfälle, att afbörda sig sina utskylder, skulle, såsom utfattige, uppgifvas; men Kronans säkerhet i denna del skulle hädanefter som förut blifva lika väl förvarad, då Restlängderne aflemnas till Fogden, som med Restantiernes indrifning och redovisning efter Författningarne finge föråra.

Vid

Vid en sådan förändrad Uppbörds-method torde likväl några modificationer vara att iakttaga, således i afseende på tiden för de Uppbördsterminer, som i Socknarne hållas, hvilka efter hvarandra borde så afpassas, att Fogden med en resa genom Fögderiet kunde de afslåne medlen af Nämnden inom hvar Socken emottaga, hvilket lättast torde kunna verkställas på det sätt, att Fogden 2:ne månader eller 6 veckor förut utfatte dagen, då han ville emottaga uppbörden, hvarefter uppbördsterminerna inom Socknarne så kunde regleras, att uppbörden vid Fogdens ankomst vore förrättad.

Fogdens göromål i afseende på uppbörds-befattningar blefvo härigenom ganska betydligt förminskade; men Häradskrifvaren erhåller ett ökad arbete genom uppbörds-längdernes utskrifning till Socknarne, hvaremot han dock får den stora lättnad, att han undviker vara tillstädes vid uppbördsstämmorna för att controllera beloppet af de inflytande medlen: en kontroll, som genom Nämndens rapporter till Landshöfdingen blifver lika säker, om ej säkrare, än den för närvarande finnes.

Genom den nu föreslagne förändringen i afseende på utskyldernes uppbärande af de skattskyldige, blifver metoden och ordningen för Landt-räkenskapernes upprättande och afgifvande densamma, som förut; äfvensom medlen på den förr vanliga tiden komma att uttagas.

På

På det sätt dermed nu tillgår börjas vanligen med uppbörden för det löpande året i November och December månader, då de skattskyldige, som ännu icke känna sitt rätta Debet, betala så mycket de vilja eller kunna åstadkomma. Men, sedan Markegången är satt och beloppet af de räntor, hvilka, efter förvandling utgå sålunda bestämdt, samt desse räntor debiterade, hvilken sednare åtgärd ofta ej sker förr än i början af påföljande året; då först infaller den rätta uppbörden för det redan förflutna året, hvilken uppbörd inom loppet af två till tre månader skall vara avslutad och redovisad.

Så har likväl härmed icke alltid tillgått. Med uppbörden af penningaräntorne för det löpande året börjades fordom i Mars månad. Men, då en stor del af skatten utgjordes med persedlar in natura, så måste lefvereringarne afpassas efter tiden för deras producerande. Således betaltes *Sommar-skatten*, bestående af Smör, Ost, Honung, Tjära, Jern, Oxar, Höns m. m., vid Larmässo-tiden; *Höst-skatten*, bestående af torr och salt Fisk, Åbl, Talg, Hampa, Lin, Skjällspäck m. m., vid Michaëlis-tiden; och *Vinter-skatten*, bestående af Spannemål, Hudar, Fläsk, Hö, Ved m. m., emellan skördetiden och Thomas-mäslen, som var rätter afreds-dag, då uppbörden för året skulle vara slutad.

Desse forna förhållanden hafva sedan blifvit förändrade derigegom, att de skattskyldigeingo betala persedlarne med pen-

nin-

ningar efter Markegångs-förvandling; och som detta pris ej blef bestämmt förr, än i slutet af året, kunde redovisningen för samma års uppbörd ej ske förr, än på den tid af följande året, som nu stadgad är, nemligen April månads slut.

Men, då en Uppbördsman, enligt förra Uppbörds-författningarne kunde, innan han redovist förra Våruppbörden, börja det löpande årets i Maji månad, fick han således tillfälle, att med de medel, som dervid inflöto, betäcka föregående årets balance; hvarföre, till förekommande deraf, uti Kammar-Collegii Circulaire d. 2 April 1794 stadgades, att ingen uppbördsstämma för det innevarande årets Kronoutskylder före höstetiden länge hållas; ett stadgande, som ännu iakttages.

Det torde härvid förtjena att underlörkas, om icke, då, under loppet af några få månader, de hufvudsakligaste Statsutskylderne skola utgöras och flere millioner till Stats-Casfan på en gång öfver hela Riket indragas, de skadligaste följer i afseende på handel och näringar deraf uppkomma: om ej det närvarande uppbördslättet ökar pennningeförlägenheten derigenom, att till Stats-Casfan inom ett år inkommer, ej allenast den betydligaste delen af föregående årets directa inkomster, jemte Tull-, Post- och Chartæ-Sigillatæ-medel m. m., utan jemväl det förskott, som höstetiden på det löpande årets inkomst betalas: om icke, i fall Stats-inkomsterna småningom ingingo och på samma sätt till

till Statsbehofven blefvo använde, hvarigenom ingen större rubbning i den vanliga penningcirkulationen hastigt kunde uppkomma, lika stora utskylder, som för närvarande med svårighet utgå, utan känning kunde bäras: om det således ej för Eder Kongl. Maj:t och Riket vore af högsta vikt och angelägenhet, att nuvarande uppbörds- och räkenskaps-method förändrades på det sätt, att alla räkningar öfver Statens inkomster och utgifter upprättades efter enahanda princip, så att räkenskapsåret börjades med den 1 Januarii och slutades med den 31 December; att den så kallade Thomasmäso markgång, antingen utfattes för 5 år på en gång, eller om den årligen skulle sättas, att den då finge för påföljande året bestämma utskylderne, och att desse till betalning fördeltes på terminer, inom hvilka bestämda andelar på vissa tider till Stats-Cassan skulle vara lefvererade, samt hela uppbörden vid årets slut af Uppbörds mannen redovisad.

Det tillhör ej Comiterade att härom ingå i närmare undersökning; men de hafva ansett sig böra på detta viktiga ämne fästa Eders Kongl. Maj:ts och Riksfens Ständers uppmärksamhet.

Det återstår nu för Comiterade, dels att utveckla orsakerne, hvarföre de icke, enligt Eders Kongl. Maj:ts nädiga föreskrift, jemväl kunnat i sammanhang med detta Förslag fullständigt yttra sig, angående ett förbättrad arbetsfätt inom de administrativa Verken,

ken, och i följd deraf upprätta Förslag till speciela Instructioner och Arbetsordningar för hvarje Departement och derunder lydande Verk; dels att visa, huruvida de ändamål, som Ederes Kongl. Maj:t och Riksfens Ständer med den nya Organisationen åsyftat, genom Comiterades förslag kan uppfyllas; och dels att utreda huru den af Comiterade föreslagne nya ordning för Administrationen, utan rubbning i Styrelsens jemna gång, må kunna sättas i verket, och hvad dervid i öfrigt kan vara att iakttaga.

I första afscendet, eller hvad angår upprättandet af speciela Instructioner, hafva Comiterade funnit, att dertill erfordras en så noga kännedom af hvarje Verk, med alla dithörande detail-befattningar, att den svårigen kan vinnas, utan genom undersökningar inom Verken, till utrönande af beskaffenheten och omfattningen af alla dithörande Ärender, samt methoden för deras handläggning. Om än Comiterade hade kunnat inlåta sig i en så detaljerad undersökning, hvartill de i öfrigt af det dem lemnade uppdrag icke haft full anledning, och om de derefter företagit sig, att upprätta Förslag till de omnämnde Instructionerne, hade likväl en sådan åtgärd, efter Comiterades tanka, varit för tidig och utan ändamål, så länge några allmänna grunder för Regleringen af Eder Kongl. Maj:t icke blifvit pröfvade och faststälde, och så länge man icke ens äger någon fullständig samling af den mängd
ser-

ferskilde Författningar och Föreskrifter, som tid efter annan uti hvarje förvaltningsgren utkommit och af hvilka de nu varande Collegiers och Embets-verks göromål hufvudsakligast bero. Att samla och iordningställa dessa Författningar och Föreskrifter är ett arbete, som Eder Kongl. Maj:t åt andra Comiterade uppdragit; och först, när det blivit fullbordadt, hvilket Comiterade ej kunnat afbida, är möjligheten att utreda och närmare granska alla de Administrationer tillhörande befattningar, fullständigt beredd; men då skall det ock, efter hvad Comiterade tro sig kunna förefa, ofelbart visa sig, att till införande af en sådan ordning i Statens allmänna hushållning och förvaltning, som kan leda till Näringarnes och nationalvälmågens trefnad och förkofran, en omarbetning af hela Rikets Ekonomiska Lagstiftning är af stor nödvändighet.

Vid sådant förhållande, och då den i flere afseenden högst nödige Regleringen af Rikets Embeten och Tjenster ingalunda bör uppskjutas, intill dess att ett nytt ekonomiskt Lagverk kan hinna fullbordas, hafva Comiterade för det närvarande måst inkränka deras åtgärd dertill, att upptaga de hufvudsakliga befattningar, som komma att tillhöra de Embetsverk, hvilka antingen bibehållas, eller på nytt organiseras, utan att föreslå Lagar och Ordningar för deras handhavande.

Såle-

Således är Comiterades förslag till den nya Regleringen derpå beräknadt, att det genom sin ~~öfverensstämmelse~~ med Constitutionen, när som helst, må kunna införas; att ärenderne, så länge nuvarande Författningar gälla, med bättre ordning, öfverfikt och kontroll, samt en större verksamhet, än förut, må blifva handlagde; att administrationen genom sjelfva grunden för uppställningen må erhålla en sådan riktning, att den allt mer och mer måste inse nödvändigheten, att vidtaga de förändringar uti Författningarne om Statens hushållning och Näringar, som, påkallade af den allmänna nyttan, leda till de enkildta krafternas fria utveckling och till minskning af Styrelsens omedelbara inblandning deri; och att följaktligen den nya administrationen skall blifva ett medel till befrämjande af, icke ett hinder emot en sådan Revision af den ekonomiska Lagstiftningen; att en mängd ärender och befattningar, som nu onödigtvis syselsätta Statens Tjenstemän, dels försvinna och dels förenklas, samt administrationen på detta sätt mer och mer nalkas det sökta målet af enhet, ordning, kraft och verksamhet.

Om Eder Kongl. Maj:t, vid granskning af Comiterades underdåniga Förslag, nådigt skulle finna desamma i enlighet härmed vara upprättadt, så är det ena och, i Comiterades tanka, det hufvudsakligaste af de tvänne ändamålen, som Eder Kongl. Maj:t och Riksfens Ständer med den nya Regleringen åsyf-

åfystat, att nemligen bereda en enklare och skyndesammare gång i de Administrationen tillhörande ärenden, derigenom vunnit.

Det andra ändamålet, att, genom minskning i Embetsmännens antal, göra besparing i Stats-utgifterne, hafva Comiterade ej eller förbigått, ehuru väl de ansett desamma endast böra fökas, så vidt det med det förra kan stå tillsammans.

Vid jemförelse emellan 1680 års Stat och den närvarande visar sig en stor skillnad uti antalet af Tjenstemän. Likväl har Rikets område sedermera betydligt blifvit minskadt, likasom tillgångarne för Statens inkomster. Den tiden voro jemväl lönerne, jemförelsevis mot varupriferne, så betydligt, att Staten kunde fordra, att dels Tjenstemän ensamt egnade sin tid åt Statens tjänst, deruti de hade sin rikliga bergning; men genom det vacklande värdet af Rikets Creditmynt, som sedermera under åtskilliga tidpunkter inträffat, och äfven genom andra förhållanden, hafva Tjenstemännens villkor blifvit så förfämrade, att de varit föranlåtne skaffa sig bergning och utkomst, dels genom biförtjänster och dels derigenom, att de sökt sig löner i flere Verk, så att de icke mera kunnat lemna sin verksamhet odelad åt en enda befattning; och på detta sätt, äfvensom genom ärendernes ökade mängd, härledande sig egenteligen från de förutnämnde, tid efter annan utfärdade talrika ekonomiska Författningar, synes behofvet af Tjen-

ste-

Stemännens succesliva tillökning hafva uppkommit.

Det sålunda tillkomne stora antalet af Rikets Tjenstemän har väl då och då erhållit löneförhöjningar; men otillräckliga hafva likväl desda varit, då man betraktar hvarje ferskild tjänst för sig; och att nu bibehålla hela denna mängd af Tjenstemän, med sådana lönetillökningar, att en hvar, utan att njuta lön på flere ställen, kunde äga sin fullkomliga utkomst, skulle ingalunda med Rikets tillgångar instämma.

Comiterade hafva således funnit nödvändigheten deraf, att Tjenstemännens antal betydligt inskränkes.

Härpå grundar sig äfven det af Comiterade upprättade Förslag, sålän de, i synnerhet för de lägre graderne icke med visshet kunnat bestämma personalen, som måste blifva beroende på beskaffenheten af de Lagar, som komma att innefatta reglementariska föreskrifter för åtskillige förvaltande Verks befattningar. Detta är dock en mindre vigtig Reglering, som hvarken på planens utförande i det hela, eller på Administrationskostnaderne kan äga något betydligt inflytande, hvarföre den samma gång, som Instructionen för de qvarblifvande Embetsverken utfärdas, kan verkställas. De administrativa Verkens göromål kunna likväl snart ganska betydligt förminskas: först genom Rättsfrågornes öfverlemnande till de allmänna Domstolarne; och sedan derigenom, att åtskilli-

skillige administrativa Ärender icke mer erhålla Collegial behandling, utan få, genom befvär emot Konungens Befallningshafvandes beslut, directe hos Konungen fullföljas.

I förstnämnde afseende, eller genom Rättsfrågornes öfverlemnande till Domstolarne, ökas väl göromålen för desä sednare. Denna tillökning kan dock endast för Hof-Rätterne blifva af någon betydighet; men genom Ärendernes jemna fördelning emellan dem alla, synes behof af ökad antal Ledamöter i desä Rikets Öfver-Domstolar antingen alldeles icke böra uppkomma, eller ock blifva högst inskränkt, särdeles, då genom inrättning af den nya Hof-Rätten i Christianstad göromålen i Götha Hof-Rätt betydligt måste förminskas.

I sednare hänseendet, eller genom åtskilliga ärenders hänvisning på den genaste administrativa vägen ifrån Konungens Befallningshafvande till Konungen, blifva väl göromålen i Stats-Expeditionerne, särdeles i 3:dje och 4:de Departementerna något ökade, men kunna genom förenkling af Författningarne, rörande allmänna ordningen och hushållningen, innan kort åter än mera förminskas; hvarföre Comiterade för desä Expeditioner föreslagit snarare ett minskadt, än ökad antal Tjenstemän.

På förut anförda grunder kunna Cantzlie-Styrelsen, Commerce- och Bergs-Collegierne, när som helst indragas, den förstnämnd-

nämnde utan någon motsvarande tillökning i andra Embetsverks personal, och de sednare med en betydlig minskning i Tjenstemännens antal.

Presidents-Embeterna uti Krigs- och Kammar-Collegierne, samt Stats-Contoiret skulle ock, efter Comiterades plan, komma att indragas, samt de för dessa Verk blifvande Chefer endast motsvara nuvarande Vice Presidenterne. I Svea och Götha Hof-Rätter, der både Presidenter och Vice Presidenter finnas, synes ock ettdera af dessa Embeten, utan skada, kunna indragas.

Desutom minskas antalet af både Ledamöter och Betjening i Krigs-, Kammar- och Sundhets-Collegierne, jemte det att Magazins- och Tull-Directionerna, såsom särskildte Verk, upphöra och, med en ganska betydligt inkränkt personal af deras Betjening, serdeles för Magazins-Directionen, som upplöses, flyttas under Stats-Contoiret.

Till upplysning om Statens förvaltningskostnad, hafva Comiterade låtit upprätta Tabeller öfver beloppet af de löner, som alla civila, militära och ecclesiastika Embetsmän åtnjuta, äfvensom öfver underhållskostnaden för den till dessa Stater hörande mindre Betjening, samt för Arméens personal.

Desse Tabeller, hvilka i nämnde afseende visa förhållandet så nära, som det för närvarande läser kunna bestämmas, blifva härhos i underdånighet bifogade; och tro

M Comi:

Comiterade; att, genom granskning deraf, såkraft och lättast skall kunna utredas, genom hvilka indragningar den största besparing för Staten kan vinnas, samt hvilka löner erfordra tillökning eller tåla minskning. Deraf visar sig ock, efter Comiterades tanka, att en allmän reglering af Löner för Statens Embets- och Tjenstemän, skulle å ena sidan leda till besparingar, och å den andra till en jemnare fördelning af Lönerne, så att de afpassades efter det gagn innehafvarne deraf göra Staten.

Om utgifterne sedermera för hvarje Departement särskildt blefvo bestämde och anordnade, skulle derigenom icke allenast större ordning, än förut, i detta hänseende vinnas, utan jemväl Rikens Ständer blifva i tillfälle, att närmare granska och bestämma hvarje Departements förvaltningskostnad, samt att anslå nödiga summor, till vinnande af sådana ändamål, som för Staten kunde vara af stor vikt.

På detta sätt, och med iakttagande af denna ordning bör den betydliga minskning i personalen af Rikets Embets- och Tjenstemän, som Comiterade föreslagit, leda till besparing i Stats-utgifterne; men storleken af denna besparing, beroende på den aflöning, som bestämmes för de efter den nya Organisationsplanen kvarblifvande Embets- och Tjenstemän, kan för närvarande icke till beloppet bedömas: och vilja Comiterade, rörande grunderne för aflöningen,
yttra

yttra sig; då de nu sluteligen gå, att utreda, huru den af dem föreslagne nya ordning för Administrationen må, utan rubbning i Styrelsens jemna gång, kunna till verkställighet befordras, och hvad dervid i öfrigt kan vara att iakttaga.

Härvid anmärkes först, hurusom, oberäknadt den hufvudsakliga omständighet, att de administrerande verken, genom deras nuvarande sammanfättning, ifrån sjelfva grunden motverkat en ändamålsenlig Statsförvaltning, åtskillige anomalier i metoden för ärendernes handläggning och i afseende på Tjenstemäns antagande tid efter annan fått inrita sig, hvilka vid en ny organisation sorgfälligt böra undanröddas.

Deribland må räknas den vid de administrativa verken i sednare tider nästan allmänt antagne plägsed, att communicera och remittera de flesta målen, samt att från andra Auctoriteter eller underordnade Embetsmän, derutinnan inhämta utlåtanden. Den i Lag stadgade grundsatts, att icke döma någon ohörd, och den visserligen riktiga regel, att icke afgöra något mål, som icke är fullständigt utredt, utsträcker i administrativ väg ofta till den både i allmänt och enskildt afseende skadliga åtgärden, att remittera mål och ärender, utan att förut granska, om de, i det skick de finnas, och utan att någon behöfver höras eller någon för målets pröfning nödig omständighet utredas, kunna afgöras, hvarigenom målen onödigtvis uppehåll-

hållas, deras vidlöftighet ökas, och Embetsmän samt enskildte, utan ändamål befväras.

Serskildte Verks likartade befattningar har ifrån början tillskapat behovet af utlå- tanden och remisser Auctoriteterna emellan. Den collegiala formen har fordrat dem till och med emellan Embetsmän uti samma Verk, och vanligen hafva de i den sak, som varit i fråga, innehållit föga annat, än vidlöftiga berättelser, hvilkas författande och afskrifvande sysfelfatt ett större antal Tjenstemän.

Härjemte hafva äfven de mot behovven icke svarande lönefordelar, som Tjenstemännen i allmänhet åtnjutit, på *Statens* tjänst haft menlig inflytelse; ty de Embets- och Tjenstemän, hvilka icke utom den äfven för en tarflig utkomst otillräckeliga Lönen, äga enskild förmögenhet, hvilket Staten i allmänhet icke kan påräkna, måste, såsom of- van är anmärkt, antingen söka flere tjänster och publika befattningar, eller ock genom besörjande af enskildte angelägenheter för- skaffa sig sin bergning. I intetdera fallet kunna de göra någon viss tjänstebefattning till sin hufvudsak och dervid använda den jemna håg, nit och drift, som fordras för att den uppfylla.

Att flere tjänstbefattningar förenas hos en och samma person, bör således anses som en verklig oordning, hvilken blott derföre blifvit tåld, att en mängd Tjenstemän (sär- deles i Stats-Expeditionerne) finnas, hvilka dels äro alldeles lönlöse, dels hafva så otill- räcke-

räckelig Lön, att de omöjligen deraf äga den mest tarfliga utkomst, hvarföre den arbetslit, Staten af sine Tjenstemän borde påräkna, icke med stränghet kunnat dem affordras.

Till desla olägenheter kan vidare, efter Comiterades tanka, föras, dels att befordringslagarne varit så obestämda, att den skicklige och förtjente mannen icke alltid kunnat vara försäkrad, att erhålla den befordran, hvarföre han arbetat; och dels att många ynglingar strömmat till Collegierne, att der söka sin utkomst, utan att äga nog underbyggnad och skicklighet för det yrke de sålunda valt.

I förra hänseendet lära de till ekonomiska Författningarnes samling och redaction förordnade Comiterade komma att afgifva Förslag till en förbättrad Lag; och, rörande sättet till pröfning af kunskaper och skicklighet hos dem, som söka inträde i Rikets tjenst och befordran till civila Embeten och Tjenster, torde det icke egentligen anses tillhöra Comiterade, att sig yttra, emedan detta ämne äger så nära samband med organisationen af de allmänna Undervisningsverken, att en närmare undersökning af desla erfordras till utredande deraf. Dock anse Comiterade det vara nödvändigt, att både en högre grad af allmänna kunskaper och en mera vidsträckt kännedom af Fäderneslandets Lagstiftning, än hittills är stadgad, affordras alla utan undantag, som till Statens civila Embeten hädanefter vilja befordras.

Om,

Om, efter desfa åfigter, den directa besparingen för Statsverket, genom de indragningar Comiterade föreslagit, icke blir så stor, som man måhända väntat, blir det åtminstone en gifven vinst, att Statens förvaltning besörjes af ett minskadt antal Embets- och Tjenstemän, hvilka, genom säker utgift till bergning, uppmuntras att förvärfva kunskaper, oumbärliga för vinnande af befordran, och att med skicklighet och nit sina tjensteplikter uppfylla.

Under åberopande af hvad sålunda blifvit anfördt, föreslå Comiterade i underdånighet, att vid verkställigheten af de administrerande Verkens nya organisation må iakttagas:

1:o Att sedan Eder Kongl. Maj:t gran- skat detta Comiterades underdåniga Förslag och i Näder fastställt grunderne, som vid den nya Regleringen skola iakttagas, samt hvilka Embetsverk komma att fortfara, eller till sin organisation förändras, Förslag till Instructioner för desfa Verk då blifva, i öfverensstämmelse med samma grunder, skyndsammeligen upprättade, dervid tillika personalen af den Betjening, som hvarje Verk, efter göromålens vidd och beskaffenhet, bör erhålla, bestämmes.

2:o Att, så snart desfa Instructioner af Eder Kongl. Maj:t blifvit fastställda, den nya Organisationsplanen genast sättes i verkställighet; och att, i sammanhang dermed, den inre ordningen för arbetets gång inom hvarje

je Verk må uppgöras och förefås af Chefen för Departementet, med biträde af de honom underlydande Chefer och Embetsmän, och med iakttagande af sådane allmänna föreskrifter, som för alla lika organiserade Embetsverk kunna fastställas.

3:o Att Ledamöter och Betjening till de nya administrerande Verken tagas ifrån nuvarande Collegier och Embetsverk, på det Staten ej med nya Löner eller stora pensioner må blifva betungad; hvarefter öfverflödige Embeten och Tjenster ställas på Indragnings-Stat, med rättighet för deras innehafvare, att, såsom pension eller på expectance, åtnjuta de dem efter Stat tillkommande Löner, hvilka, så snart de genom Innehafvarnes afgång eller befordran blifva ledige, till Stats-Casfan indragas.

4:o Att de Embets- och Tjenstemän, hvilka, för göromålens bestridande ovilkorligen erfordras, må, enär vidsträcktare plikter, samt större ansvarighet, än hittills af dem fordras, erhålla en efter den nytta de göra Staten och den skicklighet, som för hvarje post erfordras, afpassad Lön, hvilken äfven för den minsta Tjenstegrad bör vara för en måttlig bergning tillräcklig; dock, på det Staten, i och för den nya Regleringen, ej må blifva med några utgifter betungad, synes det förhållande, derest ej Eders Kongl. Maj:t med Riksfens Ständer finna lämpeligt annorlunda förordna, böra iakttagas, att de förökade Löneförmåner, som för åtskillige

skillige Embets- och Tjenstemän blifva nödige, icke utgå annorlunda, än i den mån de ~~indragna~~ ^{indragna} Lönerna blifva, genom Innehafvarnes afgång eller befordran ledige, och således kunna till detta behof användas.

Det torde väl äfven hafva tillhört Comiterade, att afgifva Förslag till Reglering af Löner och Pensioner för de Embets- och Tjenstemän, hvilka vid den nya Organisationen skola bibehållas eller tillsättas; men de hafva ansett detta lämpeligast kunna ske, sedan Eders Kongl. Maj:t i Nåder behagat fastställa den indelning af Embetsverk och Ärender, som skall införas, samt den personal, som dervid skall antagas.

Det underdåniga utlåtande, som Comiterade nu aflemnat, har af förr anförde orsaker icke kunnat blifva mera fullständigt; hvarföre Comiterade till slut i underdånighet vilja anmärka, att, om vid fördelningen af Ärenderne emellan Verken, någon detaillebefattning skulle vara utelemnad, sådant likväl icke kan föranleda till rubbning af hufvudfördelningen, eller af planens utförande i hela sin vidd, emedan alla sådane befattningar efter ämnets beskaffenhet, utan svårighet kunna hänföras till den afdelning, dit de rätteligen höra.

I öfrigt emotse Comiterade många inkast och anmärkningar vid deras Förslag, emedan ämnet är af den vidsträcktta omfattning, att
dela.

www.libtool.com.cn

A 452457
DUPL